

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

Periódico Oficial

Gaceta del Gobierno

Gobierno del Estado Libre y Soberano de México

REGISTRO DGC NÚM. 001 1021 CARACTERÍSTICAS 113282801

Director: Lic. Aarón Navas Alvarez
legislacion.edomex.gob.mx

Mariano Matamoros Sur núm. 308 C.P. 50130

A: 202/3/001/02

Fecha: Toluca de Lerdo, Méx., viernes 24 de agosto de 2018

“2018. Año del Bicentenario del Natalicio de Ignacio Ramírez Calzada, El Nigromante”.

Sumario

SECRETARÍA DE DESARROLLO SOCIAL

TRADUCCIÓN A LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL FAMILIAS FUERTES ALIMENTACIÓN MEXIQUENSE.

TRADUCCIÓN A LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL FAMILIAS FUERTES ALIMENTACIÓN MEXIQUENSE.

TRADUCCIÓN A LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL FAMILIAS FUERTES CRECIENDO CONTIGO.

TRADUCCIÓN A LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL FAMILIAS FUERTES CRECIENDO CONTIGO.

TRADUCCIÓN A LENGUA INDÍGENA MAZAHUA DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL FAMILIAS FUERTES FORTALECIENDO COMUNIDADES.

TRADUCCIÓN A LENGUA INDÍGENA OTOMÍ DE LAS REGLAS DE OPERACIÓN DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL FAMILIAS FUERTES FORTALECIENDO COMUNIDADES.

Tomo CCVI
Número

36

SECCIÓN CUARTA

Número de ejemplares impresos: 250

PODER EJECUTIVO DEL ESTADO

SECRETARÍA DE DESARROLLO SOCIAL

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

DECISIONES FIRMES, RESULTADOS FUERTES.

NU JMUU FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTES DE OCA, K'W NGEJE MBEPII KJA NE TS'IBONDO K'O MAMA NE 3 TS'IBEPJI XI, 5, 6, 10, 11 ÑE 17 TS'IBEPJI IV NU TJURU A TS'IB'ONDO A B'ONDO; 8 TS'IBEPJI III, 19, 20, Y 26 K'O NA WD'A NE TJURU JANGO GA PEPJII KJA NE TS'IBONDO ÑE 6 TS'IBEPJI VII A MBO'O NE NGUMUBEPJI, ÑE

K'O MAMA

Ke nu B'epji a B'ondo nu mo ra kjaji ra nokoji "Na B'ondo textjoi", mama ke ra tsjaji nu b'epji jango ra mama ke ra kjaji na nojoo texto yo tjuru tee, a kjanu dya xi ra d'año ko ra nuji yo te'e, ñeje ra jyokúji na jñiñi ka kara tee na jotjo, nza kja neji yo tee jñiñi. A kjanu, nu ko tjuru yo teji: nu zakú, nu ko xorú, yo jñonú, yo ngumú, yo b'epji, ko dya i tsaji na s'oo, nu k ara mimiji na joo, ngejeyo nu ko nestaji ko teji ra dyenjeji nu ko o zakú.

Nu ko b'epji ko chjuu Ra nokú Sostenible (ODS) 2030, nu ko o pjongú nu Tajmurb'epji a Xoñijomú (ONU), nu ko o tsjaji nu b'epji nu Taxoñijomú ko kjaa ngek'ua ra mimiji na joo (PNUD), nuko ngeje ko ra janda pje ma tsjaji mba ra kjaa jñonú ñeje ko nestaji texto tee a xoñijomú mbar a mimiji na joo.

Nu dadyo tjuru ko kjaji yo te'e mbara mimiji na joo yo tee ko o kjaji yo Arkate a Ts'ibondo a B'ondo, nestaji ra nuji na joo, ra paraji tetxeji, nza kja daño jña'a, ra kjaji nza kja mama a kjanu, ñeje so ra nuji ke ra mimiji yo b'ejña na joo nza kja ko pesiji 20 kjee ko ya ndunteji o ko ya dyenje naja o janzi t'i'i o xut'i.

Nu ko b'epji nu dadyo tjuru yo tee ko kjaji nu Arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, b'ub'úji nu B'edyi ko na Zezhi, a kjanu ra nuji ja ra mimiji na joo ko b'edyi ngek'ua ra nokújiyo tee ko kjaa in jñiñi, ngeje yo d'año bepji ra kjaji ra nokú ñeje texto ko b'epji yo arkate nza kja nu sjorú, ko ra joo in zakú, ka na joo in ngumú, nu jñonú, ñeje ko b'epji, ngejeyo ko ra pjons'ú dya xi ra kjaa ko dya jú'ú pje ra ñonúji, ko dya jandaji, ñe ko dya kara na joo tee.

Nu sekretaria kja pjos'ú pes'i k'o ra pepji pjos'ú, ko pepji a kjanu, ñeje ko nestaji ra pjons'úji yo b'ejña ko dyabe dyenje 20 kjee ko ya ndunte, o ko dyenje t'i'i o xut'i, ko kara kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ñeje ko dya jú'ú pje ra ñonúji, ngeje ko ra jandaji na joo ko d'año jña a kjaba ODS: Ra jú'ú pje ra siji, ra ñonú.

Nu politika ko kjaji yo tee, ngeje ko nestaji ra kjaji, b'epjiji ko arkate a jñiñi, ñeje yo tee yo jñiñi, jango ra tsjaji, ra pepjiji ngek'ua ra mamaji ke na jotjo a kjanu ñeje ra mimi na joo, textjoi ra namakjatoji, textjoiya ra kjaji mbara mimiji in zakúji na joo yo tee meb'ondo, ga kjanu, ra kjaji yo tee soo ra nokúji ñe ra pepjiji a kjanu a tsjajaji na zakú na joo, nza kja ra neji nu tee, ñeje ma ra neji ra paraji na joo.

Ximi mamaji k'o e pezhe nu kjee 2015, nu ne INEGI kja ne Ts'ib'ondo mi kara 4 miyone ñeje 168 mil 206 ngumú, nujyo 91.41% (3 miyone 810mil 159) ngeje b'edyi.

Nu consejo a B'ondo k'w mama ja ba tsaji ñe ja ba pjos'ú yo te'e kja yo jñiñi (CONEVAL) nu kje'e 2016, kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo kja'a 8 miyone 230 mil 200 tee ko dya jú'ú pje ra ñonú (47.9%), 7 miyone 173 mil 242 ko pesi pje ra jñonú (41.7%) ñeje 1 miyo 56 mil 958 ko dya jú'ú pje ra ñonúji.

Nza kja mama Nu Consejo a B'ondo nu Ko Politika nu Ko ra Nokú nu tee (CONEVAL) 2016, kja nu Ts'ib'ondo a B'ondo 20.8% nu ko teji (3.5 miyone nu ko tee) mi ngeje ko dya mi jyú'ú pje ra ñonúji ñeje 6.1% nu k otee 81.2 miyone nu ko tee), angezeji mi ngeje dyabe mi pesi merio xo dya jú'ú jñonú, nuko dya mi soo mi dyenje yo b'osi jñonú.

Ga pépji nu mbos'ú Nu arkate a Ts'ibondo a B'ondo, ko o opjú na "Xiskuama ne Ts'ib'ondo" nu pa'a 19 ne naja nzana ne kje'e 2018, jango rga pépji ñeje ra unúji nu Jeb'i na Ixki, ma re nge na tr'unú kja pjos'ú ma re unú yo ra dyotr'k'úji, nu ko kjaji yo Ngumpjoxte ñeje nu jeb'ijnu so ora usaji ngekua ra unúji ko pjenda pjoxkúji ko tee.

Nuk o tee ko dya dyenje pje ra ñonũji, soo ra pedye ra nokũ na joo, nujyo ra unũji nu Sekretaria nu B'epji Tee, ko unũji ko B'epji Bedyi na Zezhi Nu Jñonũ Ts'ib'ondo, a kjanu ra nokũ o zakũ.

Nza kja mama nu ts'ijña 21506A000/RO-002/2018, da nu pa'a 16 naja zana ñe kje'e 2018, ñe nu Diresio ka Kjaji Pjoxteji, ko yo mama ka nu tjurũ 23 nu jña'a ko mama ra Karaji na Joo nu Ts'ib'onro ñe yo jñiñi, o pjongũji ko so ora kjaji.

Kja ne ts'ijña 233E1A000/RESOL-002/2018, da nu pa'a 19 naja zana ñe 2018, ñe nu komisiõn Estatal ko kjaji na jo'o, ko yo mama ka nu tjurũ mbara nu Ts'ib'onro ñe yo jñiñi, ngekjua mama kjo b'ũb'ũ a nd'ũb'ũ:

NU K'O O MAMA K'O E NGUBEPJI K'U CHJU'U SEKRETARIO DE DESARROYO SOCIAL JANGO PJOXTEJI K'O B'EDYI NA ZEZHİ E JÑONũ KJA NE TS'IB'ONDO A B'ONDO, O NGEJME A KJABA:

K'O MAMA NE B'EPJI DESARROYO SOCIAL JANGO RA PEPJII RA PJOXTEJI KO JÑONũ KJA NE TS'IBONDO

1. Textjo k'o ra tsja'a

1.1. Nu b'epji

Ne b'epji nu desarroyo sosial k'o ra tsja'a jango ra mbox'ũji B'edyi na Zezhi e jñonũ kja ne Ts'ibondo ngeje k'ũ dya ra tsja'a tsijmi, ngeje k'ũ ra mbos'ũ na b'os'i jñonũji nu tte ko pesi 18 kjee ñeje 60 kjee, ra unũji b'osiji jñonũ.

K'ũ pjoxte ra tsja'a jñi'i e ñ'i'i:

- a) Texe yo yejezana; ñe
- b) Otjo pje ra ziji.

1.2 K'o in tjurũ ye te'e ke pepji

Yo jñonũ ñe ma dya ra zadũji.

2. K'o mama yo jña'a

Ngekua ra s'ø'ø ra paraji yo te'e:

K'o ra mbos'ũ, ye te'e k'o karã kja ne ts'ib'ondo ñe kja yo jñiñi ra mbos'ũ e jñonũ k'o mama un b'epji desarrollo sosial kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo B'edyi na Zezhi e jñonũ kja ne Ts'ibondo.

B'os'i jñonũ, textjo k'o e jñonũ k'o unũji k'o e te'e k'o karã kja ne Ts'ibondo, jango go mama ne tjurũ B'edyi na Zezhi e jñonũ kja ne Ts'ibondo.

CIEPS, nu k'o xorũ ñe ngeje k'o ra janda na jo'o k'o e b'epji yo tjurũ te'e.

Yo komite in jñiñi, yo te'e ko jmurũ ko ra jyokũ ra mimi yo te'e na jo'o B'edyi na Zezhi e jñonũ kja ne Ts'ibondo.

Ko ra nuji, Nu ko ra tsjaji na s'o'o yo tee, nza kja ra tsjaji nu xoñijomũ (dũũũ nu jomũ, mo ra kjaa na s'oo nu xoñijomũ, ñe texe ko kjaa in xoñijomũ).

Nu parato sibi, ngeje nu ko nestaji mbara mamaji ko o kjaji nza kja mamaji nuba, nujyo chopjũ ko o unũji.

Yo te'e ko pepji ka yo jñiñi, nu ko ngumũ ko pepji ngek'ua ra pjons'ũ yo arkate a B'ondo nzi na texe yo jñiñi nu Ts'ib'ondo a B'ondo, ñe texe ko jñiñi a Ts'ib'ondo.

K'o jyard'u ne jmu'u, ta'mbepji a zumi, ñe kja ne mebondo ngeje k'o ra janda na jo'o k'u ra tsja'a na jo'o ne bepji kja ne Ts'ibondo, ñe yo d'año Jñiñi a Zumi, ñe kja yo Kordinasio kja ne Sekretaria kja kjaji Pjoxte yo Arkate a Ts'ib'ondo.

K'o ra janda k'u bepji, kja ne ngumũ k'u bepji ne Sekretaria de Pjoxte ne jmu'u kja ne Ts'ib'ondo, ñe k'o jmute k'o janda k'u bepji k'u pjoxteji e jñonũ kja ne Ts'ibondo k'o ra tsja'a nu B'edyi na Zezhi e jñonũ kja ne Ts'ibondo.

Ne tjuru, bepji k'o pjostejji kja ne Ts'ibondo.

K'o jus'u ko teb'e, yo te'e ko ya jyuns'u kja ne mbos'u, ko ra pjos'u nza kja mama kja ne xiskuama ne desarroyo sosial ñe ko pjoru yo jñonũ kja ne ts'ib'ondo a b'ondo.

Ja ra chunñji, Ngeje nu jeb'i kũ ra mama kjo ngeje ra so'o ra pjongũ texe ko unũ.

K'o jus'u in chju'u, k'o ne'e ra juns' u in chju'u k'o ne'e ra mbos' uji k'o bepji k' u chju'u te'e k'o na nojo.

K'o jus'u in chju'u k'o ra mbos' uji, textjo k'o kara kja ne Ts'ibondo k'o ne'e e jñonũ ñe k'o ra jandaji.

K'o dya ju'u jñonñji, textjo k'o e t'e k'o dya pesi jñnu ñe dya to'o napjunkũ e chojũ ngekua ra ndomũ in jñonũ.

K'o bepji k'o pjoxteji, jñonũ kja ne ts'ibondo a B'ondo ñe ko unũ pjenda nesta mbar a ñonñji.

K'o bepji k'o pjoxte, texe yo bepji k'o kja ne jmuu ri ngeje k'o ra mbos'u mbadya xi ra mimi te'e ko dya dyenje pje ra ñonũ a kjanu ra unñji merio, ngeje ko ra mama ja ba ra kjaji.

K'u tjuru, kja ne bepji ne pjoxte k'u b'ub'u kja ne ts'ibondo.

SEDESEM, ne jmungumũ bepji kja ne Ts'ibondo.

Textjo k'o tsja'a, k'o ra mbos'u ne bepji ñe k'o pjoxteji ku so'o ra pjos'ũ ra pjurũ ko ra unñji merio.

K'o orũ, textjo ye te'e k'o mama jango in menzumũ kja ne Ts'ibondo k'o o juns'u in chju'u k'o ra mbos' uji ne bepji.

Jango Pjoxte Te'e, Kja ne Diresio kja pjoxte te'e.

Mu na kjuana dya mimi na jo'o, Nu ko te'e a jñiñi ko dya mimi na jo'o ñe jentjo zad' uji ñe dya so'o ra b'ub'u na jo'o ñe a kjanu nestaji ke yo arkate ra tsjaji nguenda nza kja mama yo tjurujnu.

3. K'o ra tsja'a

3.1 Textjoji

Ra jogũ k'o e jñonũ k'o si'i k'o e te'e ko dyenje 18 ñeje 60 kjee, k'o dya pes'i pje ra zi'i xo ko dya mimi na jo'o kja ne Ts'ibondo, ra unñji ne b'usi k'o e jñonũ, nuk'o ra tsjaji bepji, ra ñonuji na jo'o ñe ra tsjaji pjoxteji k'o in dyiji kja in jñiñiji.

3.2 K'o mama

3.2.1 Ne texe yo yejezana

Ra mbos' uji k'o tee ko dyenje 18 ñeje 60 kjee, k'o b'ub'u kja ne jñiñi jango ga mama karã yo te'e kja n'año jñiñi k'o dya dyenje pje ra zi'i, mbara k'e ra unñji na b'os'u jñonũ.

3.2.2 Nzi na jñi'i zana

K'o e b'edyi k'o b'ub'u kja ne jñiñi jango tsja'a tjiimi ngeje k'o dya ju'u merio ma ra unñji na b'os'i jñonũ.

4. Jango b'ɔb'ɔ k'o ra mbos'ɔji**4.1 K'o te'e k'o ra mbos'ɔji**

K'o e te'e k'o b'ɔb'ɔ kja ne Ts'ibondo a B'ondo ñeje mbara nu b'epjijnu ko pjons'ɔ ko dya dyenje pje ra siji, ñeje d'año Ts'ib'ondo a B'ondo.

4.2 K'o e te'e k'o na jo'o ra mbos'ɔji

E te'e k'o dya ju'ɔ e chopju k'o b'ɔb'ɔ kja ne Ts'ibondo k'o pes'i tjiimi.

4.3 K'o e te'e k'o ni pjezhi

K'o e te'e ko dyenje 18 ñeje 60 kjee, k'o dya ju'ɔ pje ri ñonu k'o b'ɔb'ɔ kja en ts'ibondo, ma pes'iji tjiimi ngetjo dya, ra unɔji e jñunu nzakja nze'e, ma dya juji mpje ra ñonu.

5. Jango ra zata

Ne b'epji s'øø ra zata kja ne 125 jñiñi a Ts'ibondo k'o xi ri mama jango unɔ e chopju. Nuk o mama yo te'e ko dya dyenje merio, xo so'o ra pjons'ɔji te'e ko b'ɔb'ɔ na d'año Ts'ib'ondo.

Kja ne jñiñi jango b'ɔb'ɔ k'o e te'e k'o dya ju'ɔ e chopju tsjema k'o mama ne CIEPS, ngeje k'o ra mama jango k'ɔ tjuru, mne ot'ɔ ra pjons'ɔ yo te'e ko nestaji ko dya dyenje pje ra ñonu.

6. Pjoxte**6.1 K'o ra mbos'ɔji****6.1.1 Jango ga mama texe yo yejezana**

Ra pjoxte k'o unɔji d'a b'os'i jñonu jango ga mamaji tsjema, tsjema ñe mo zana zana ra unɔji nza kja mama ko arkate ko kjaa o dya xi kjaa merio.

6.1.2 Nzi na jñi'i zana

K'o ra t'unɔji ngeje d'a b'us'i jñonu zanma, zanma, ña iyo ma jñi'i zana, d'a tsje'e.

6.2 Janzi ra unɔji ne pjoxte

K'o pjoxte ra unɔtjoi textjo k'o pepji kja ne jmu'u e SEDESEM kja ts'ibondo, dya pje ra tonjo.

7. Jango ra mamaji**7.1 K'o ra mbos'ɔji****7.1.1. Ko dya ra pedye**

Yo te'e ko ra mbos'ɔji ko ya mi junspɔ tju'u ra so'o ra pjons'ɔji mo dyenje nza kja mama yo tjurujnu.

7.1.2 Nuk'o ra pes'iji mba ra mbos'ɔji**7.1.2.1 K'o ra mama ne texe yo yejezana**

- a) Ra mimi kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo;
- b) Ra dyenje 18 kjee ñeje 60 kjee;
- c) K'o b'ɔb'ɔ kja ne jñiñi k'o dya pesiji pje ra ziji jango ga mama k'o e xiskuama jango tsja'a tjiimi.

- d) Ra nizhi na jeb'i ko ra junsuji in chjuu;
- e) Ri pjongu na kopia in jmichage, jango ra mama pje ma jñiñi ngeje in nzumu; Nu jeb'i in jmicha dya ba dyenje ja i menzumu nu ko oru, nesta ra tuns'u na jeb'i kja ra mama ja in menzumuyo; ñe
- f) Texe k ora mamaji nu jmurte ko kjaji pjoxte.

7.1.2.2 Ma ra tsja'a tjiimi

- a) Ri pes'i na jeb'i jango mama ko i tsja'a ko nestaji.
- b) Na xiskuama ko mama pje chju'u nu jmu'u ko pjons'u ñe na xiskuama ko na jo'o;
- c) Nuk o ra unuji no d'año Jñiñi, ra nestaji nu jeb'i ko ra mama ke nestaji nu arkate; ñe
- d) Ne nza kja yo n'año ko mama yo tjuru nu jñonu na jo'o ko o pjongu.

7.1.3 Jango ra unuji

Textjo k'o mama k'o ngumbepji, ri ngeje k'o ra mbos'uji jango ga mama ne jmuu ñe ne tjuru nza kja mama:

7.1.3.1. Ko mama nu texe yo zana ñe nzi na yeje zana

- a) Ra dyenje ko dya so'o ra mimi;
 - b) Ko dyenje VIH/SIDA ñe Kanser;
 - c) Yo te'e ko o tsjaji na chu'u;
 - d) Yo te'e ko kara kja ne jñiñi ja kja'a yo n'año;
 - e) Yo ndixu ko dyenje na b'edyi; ñe
 - f) Texe yo n'año ko ra mama yo pjoxtenu jmute nu ngumu kja pjons'u te'e.
- Textjo ko ngeje yo tee, ra pepjiji nza kja mama nu tjuru ko kuantuji na joo ñeje a kjanu Yo tjuru A Ts'ib'ondo a B'ondo dya so ra chunuko, nza kja mama yo d'año ts'ijña.

7.1.4 Ma ra jyuns'uji

Mba nu pepji texe yeje zana, nzi na jñi'i zana, ko pjoru ja ba ra ñonu ñe ke ra ñonu ko dya joo ñonu, yo te'e ko ne ra pjons'uji ra kjaji na tramite ko ra mama nu pa'a ñe ja ngek'ua b'ub'u nza kja mama nu tjurujnu.

Pa texitjo yo n'iji, yo ngumu ka in jñiñigojme, ñe ja ba kja'a ne nzumuji, yo pjoxte ngeje ko ra mama ko negeje ko o dyoru ra pjons'uji, nza kja mama yo tjurujnu, mbe dya ra pjoxteyo yo ko o ngeje ko dya dyenje pje ra ñonu mo o xits'i, ngeko ra pjoxte yo ngumu ko pjons'u texto yo te'e.

Texe yo te'e so'o ra manda na jeb'i pa ra unu nguenda ke ra dyoru ra pjons'uji; dya ra kobra mbara jyoku yo o jeb'ijnuyo mbe dya ra mama ko ra ngichi o iyo.

7.1.5 K'o nu xiskuama

7.1.5.1. K'o ra mama ne texe yeje zana

- a) K'u xiskuama k'u ri jñus'u k'o oru, ñe
- b) K'o ra mama k'o e te'e k'u pjoxte jmute nu ngumu kja pjons'u te'e.

7.1.5.2 Mo dya mimi na jo'o

- a) K'o e xiskuama jango o dyorujji;

- b) Nu xiskuama ko mama dya jũ'ũ merio kja ne ts'ib'ondo a b'ondo;
- c) Na jeb'i ka mama ke ra pjons'ũji; ñe
- d) K'o ra mama k'o e te'e k'ũ pjozte nu jmute nu ngumũ kja pjons'ũ te'e.

7.1.6 Jango jũns'ũ textjo k'o e chju'ũ

Nu pjozte kja yo jñiñi ka Zumi, yo jñiñi a B'ondo nu sona ñe yo jñiñi a B'ondo, yo mbepji ko pjozte texe yo jñiñi ko mama a xoñi, xo ra mamaji ra kichi dadyo tee nza kja mama nu tjurũ 92 nu jña'a XIV, nu ts'ijña p) nu tjurũ ko soo ri janda kja ne Ts'ib'ondo a b'ondo, ngeje ko ra jyokũ na jo'o mba ra mama kjo ngeje yo te'e ra pjons'ũji, xo dya ra mama ko ra nesta yo te'e ko o kjaji chju'u nu xoñijomũ, angezeji ra pjons'ũji yo Pjozte yo jñiñi ñe ra mandaji kja ne Diresio nu Sekretaria ka Pjons'ũji te'e nza kja mama nu tjurũ 13 nu jña'a VIII yo pezhe nziyo ñe ñanto.

Mbara yo dyaja Ts'ib'ondo a B'ondo, nu ko te'e ko ra pjons'ũji jentjo ra unũji yo te'e ko mimi a jñiñi ko ra pjons'ũji ñe nza kja yo te'e ko ra pjozteji.

Mo ngeje nu dyinji ko o tsja'a un xoñijomũ, yo te'e ko ra pjons'ũji ngeje ko mama yo jmurũ te'eko ngeje pjozte kja in jñiñi.

7.1.7 K'o tjurũ ñe k'o ra unũji pjozte

- a) K'o ra jñũ'ũ ne xiskuama k'o pjozte jñonũ;
- b) O ra jñũ'ũ d'a b'os'i jñonũ k'o mama ne bepji jango wa kuaũji in chju'ũ;
- c) Ra pjozteji ko in chju'u yo te'e; ñe
- d) Dya ra zadũji, dya xi ra wench'iji ñe nza kja mama nu tjurũ ko mama k'e dya xi ra zadũji.

7.1.8 K'o ra tsja'a k'o pjos'ũji

- a) Ra unũji k'o jña'a k'o oũji nza kjaa ko mama ko i juũ merio maxi iyo;
- b) Ra moji kja ne sentro ka unũji yo b'os'i jñonũ;
- c) Ra tsjaji na jo'o jango ga mama k'ũ xiskuama k'ũ unũ, kja texe yo yeje zana, nzi na jñi'i zana ñe pepjiji por yo nesta kja jñonũ dya kjo ra unũ dya ra mboji, ra pespe, ra pojru;
- d) Ma ra bezhiji ra mamaji, nu pjozte kja yo jñiñi ka in nzumũji, ra mama nu ko nestaji nzi na jñi'i zana mbar a para kja ne Koordinasio;
- e) Jñũjits'ego ne b'os'i jñonũ. Ma iyo ma sodyeji, ra jñũs'ũ d'a xiskuama kjanu ra yaxũ nekua ra ejmeji, k'o ri ju'u ne jñonũ, x ora so'o ra tsja'a a kjanu yeje kja un kje'e;
- f) Ra kja'a na jo'o yo kjo pjos'ũ;
- g) Ra matse ma jmurũji jango xipji jango ga tsjaa ye jñonũ ñe ra para ja ba kja'a kja pjos'ũjnu;
- h) Ra mama ka kjaji pjozte ko ya pjons'ũji, ko ya yepe pjons'ũji k'a in jñiñi o a Ts'ib'ondo; ñe
- i) Texe ko pjenda ne'e k'e ra kjaji yo te'e ñe nu jmute nu ngumũ kja pjons'ũ te'e.

7.1.9 Ma dyara tsjaji yo te'e nza kja o mamaji

- a) Ma ra unũji e jña'a k'o dyabejmi mba ra tsjaji nguenda;

- b) Ma dya ra majits'e kja em sentro ka ra unɁ kjo pjenda pjos'Ɂ;
- c) Ma dya ra ma tsjaji k'o in tsjiji, ngetjo mama ne b'epji;
- d) Mu ra mama ko ngeje nu arkate ko ra mbos'Ɂji mba ra ngeje jmu'u; ñe
- e) Ñe texe k'o ra mama k'o e te'e ñe jmute nu ngumɁ kja pjons'Ɂ te'e.

7.1.10 Mo dya xi ra unɁji ne pjozte

7.1.10.1 Nu k'o mama nzi na zana ñe yeje zana

7.1.10.1.1 Mo dya xi ra unɁ ko pjos'Ɂji

- a) Ma dya ra jñunɁ ne mechi k'o pjozteji;
- b) Ma dya ra mojis'e ka ngumɁ ka unɁji ra ma'a tu'u ne pjozte; ñe
- c) Ñe k'o ra mama k'o e nte'e ñe nu jmute nu ngumɁ kja pjons'Ɂ te'e.

K'o tunɁ ko dya xo o ma'a tu'u yo te'e dya xi ra tunɁ ra unɁ n'año te'e, nza kja mama nu b'epijnu, xo ra manji ko pjozteji.

7.1.10.1.2 Ma dya ja ra unɁ ko pjenda ra unɁ ñe ra jɁnku o chju'u

- a) ma dya ra tsjaa na joo k'o unɁji;
- b) Ma dya ra moji kja ngumɁ ka unɁji na yeje ra chjunɁji kjo pjenda unɁji, ñe mo dya pje ra xipji ja ba kja'a;
- c) Ma ra po'o nu b'os'i jñonɁ ñe ra unɁ yo ko o unɁji;
- d) MɁ ma ra xipji in dyoji ra botaji k'o e jmu'u, ñe mo ra usaji yo merio ko unɁji;
- e) Ma dya ra unɁ k'o t'onɁ;
- f) Ma dya tsjaji k'o pjozte kjane ne jñiñi;
- g) Ma ra po'tɁji jango mimiji xo mo dya xi ri ne'e ra pjoxtɁji;
- h) Mo dya xi ra nee nu tee;
- i) Ma ra nduji k'Ɂ mbos'Ɂji, dya xi ra unɁji k'Ɂ pjozte; ñe
- j) K'o ra mama ne jmute;

K'Ɂ ngumɁ k'Ɂ ra tsja'a ne bepji, ri ngeje k'u ra tsja'a ne Bepjitjo, ra mama kjo so ora tsjaa maxi iyo.

7.1.11 Ma a mbos'Ɂ b'Ɂb'Ɂtsje

- a) Nu tee kɁ pjons'Ɂji so ora maa jmurɁ tee, mo ra matɁji ra maa;
- b) Ra maa pepji kja in jñiñi mo ra neji a kjanu yo arkate; ñe
- c) Texe ko ra mama nu jmute.

7.2 Ja jñandaji k'o unɁji

Ra jandaji na jo'o a kjanu ra unɁji nguenda mo ya o kjins'i 60 kjee, ma pjozteji na jo'o k'o dya jɁ'Ɂ ñe ne tjijmi, na bejmi ot'Ɂ tjijmi.

8. K'o pjozte

8.1 Jango mama kjo tjurɔ

Kja ne ngumɔ ne jmu'u nugjyo ra tsjaji ne tjurɔ ne bepji k'o mama ne tjurɔ ja ba ra tsjaji.

8.2 Jango ra tsja'a ne b'epji

K'o e Tsingumamk'o pjozte kja ne b'ondo ñe kja Zumi ñe k'o ngumɔ b'epji ngeje k'o ra tsja'a k'e b'epji k'o kja'a ne jñiñi.

8.3 Nu ngumɔ o tsjaji

Nu subsekretaria ne desarroyo jñiñige kja ne vaye nu Zumi, Tsibondo b'ub'ɔ nororiente ñe vaye ne bondo oriente ñe yo kordinaciones jñiñi, nge na xipji o tsjaji k'o ne pjozte kja ne jñiñi.

8.4 K'o para k'o ra mbosɔji ñe ko pjorɔ

8.4.1 K'o ngeje yo pjozte

K'o jmurɔ ngeje ko:

- a) D'a jmu'u k'ɔ ngeje presidente, ra ngeje k'ɔ jmu'u sekretariu Sosial;
- b) D'a jmuu sekretario, k'ɔ ri ngeje ne Direkto ne Bepji k'o pjozteji nu SEDESEM;
- c) Jñinchjo Bokale, k'o ra ngereji:
 - D'a k'ɔ ra ñemeji k'ɔ ra mborɔ chopjɔ;
 - D'a k'ɔ ra ngeje k'ɔ at'e;
 - D'a k'ɔ ra ñemeji kja ne Sekretaria ka pjozte kja in jñiñi, yo juajma ñ k'o pes'i dyoxɔ;
 - K'o e jmuu k'o pjizhi ne pjozte SEDESEM;
 - Nu jmu'u kja ne Ngumɔ ko pjozte yo tee meb'ondo a Ts'ib'ondo a B'ondo; ñe
 - Nu ot'ɔ jmu'u k'ɔ pjepji ka d'año jñiñi in Xoñijomɔ.
- d) D'a k'ɔ ri pepji kja ne Kontralaria a mbo'o kja ne SEDESEM; ñe
- e) D'a bezo k'ɔ ri pepji kja ne te'e o kja ne ngumɔ ka xorɔ.

Textjojyo ra emeji d'a bezo k'ɔ ra mbos'ɔji.

K'o ra ñemeji ri d'ats'e.

K'o ra ñemeji so'o ra ñaji, ximi ra pasɔji in dye'e, iyo k'ɔ bepji kja ne Kontralaria ri negtjo k'ɔ ra ñaa.

K'o ra mamaji textjoji k'o o pasɔji in dyeji, ma dya opes'iji textjoji in jña'a, k'ɔ presidente, ngek'u ra mama.

Ra jmurɔ jñi'i zana ma akjanu mamaji ñ era pepjiji mo ra nesta.

Ne Sekretario ra mapjɔ k'o o xipji nu prisedente e jñi'i pa'a, ñe d'a pa'a ma ra jmurɔji, ra jmutɔjki 24 ndajme.

Ma ra jmurɔji textjoji ra ngeji k'o ri kjogɔ ndeje, ximi ri b'ub'ɔ k'u presidente, k'ɔ sekretariu, ñe k'ɔ pjorɔ ne t'opju, k'o ra yaxɔ.

Textjo k'o ra mama k'o jmurũ, xo ra xipji k'o me bepji kja ne ngujmu, k'o bezo k'o xorũ, ñe k'o janda e te'e, ra ngeje k'o ra janda kjo ra tsja'a na jo'o ne bepji.

Ra tsja'a d'a xiskuama jango ra yaxiji textjoji. Ra opji texe ko ne'e ra kjaji yo te'e, ñ era yaxiji texe yo te'e ko mama a kjanu.

8.4.2 K'o ra tsja'a

K'o ra tsja'a k'o mama ko jmurũte:

a) Ra unũ nguenda k'o xiskuama k'o t'orũ, ra mamaji kjo ngeje k'o ra mbos'ũji, ñe kjo ngeje k'o ra mbos'ũji, ximi ra mamaji, kjo ngeje k'o ra mbos'ũji. Ximi ra ñaji kjo ngeje k'o ra mbos'ũji, k'ũ orũ k'o dya pes'iji in xiskuama, xi ne ra pjoxiji, ngeje k'o ra mamaji;

b) Ra so'o ra unũji k'o ra mama k'o dya ra mbos'ũji k'o ximi unũ pjoختهji ñe so'o ra mama ko jyo o ja'a;

c) Ra mamaji k'o ngeje k'o ra po'tũji jango ga mama ne tjurũ ngekua jandaji na jo'o ne bepji b'ũ b'ũb'ũ tsje'e chju'u nad'a;

d) Ra mamaji ximi ra dyataji jango ra tsjaji ne bepji, ma mat'ũji ñe ma ximi jusũji in chjuji kja ne xiskuama, ximi ra dyata k'o e bepji jango ga tsja ne bepji;

e) Ra ñemeji k'o e te'e k'o ra mborũ ne bepji ngekja k'o mbepji xorũ;

f) Ra mama k'o ra tsja'a, ñe k'o dya ra tsja'a; ñe

g) K'o mama ne tjurũ ko juns'ũjnu.

9. Jango ra tsja'a

9.1 Jango ra pepjiji

a) Ma a jizhiji k'u xiskuama k'u e Ngubepji kja ne Ts'ib'ondo, k'u ra tsja'a ne SEDESEM k'o pjorũ, ra juji textjo k'o e xiskuama, jango ga mama ne tjurũ, ximi ra yaxi d'a xiskuama; xo mo dya ra kja'a na jeb'i ka dyopjũ chju'u ko teb'e ñe ya unũ kjo pjons'ũji te'e;

b) Textjo k'o o ngejme, k'o pjorũ ne bepji ra ju'ũ ne xiskuama k'o pjorũ pjoخته, nuk'o dya mama jango ra tsja ne pjoخته ma b'ũb'ũ xitsji, k'ũ ra ju'ũ kja ne ngumũ pjoختهji;

c) Ma ra unũji ne xiskuama, k'o ra janda textjo k'o e xiskuama ra jmutũji, kjanu ra tsja'a textjo k'o pjorũ ne pjoخته jango ga mama ne tjurũ, ra tsjaji d'a bepjiji kja ne, kja ne juajma ñe kja ne T'ajñiñi, k'ũ t'angubepji ra unũ k'o e xiskuama, ra tsja'a na jo'o textjo, kjanu k'o xiskuama k'o orũji jango ga mama ne tjurũ, ra tsja'a na jo'o k'o t'onũ, jango ga mama ne tjurũ. Ra manda ka Pjons'ũ te'e;

d) Textjo yo d'año k'ũ mama ne ngumũ Bepji Pjoخته ra jizhi kja ne ngumũ Bepji k'o pjoخته, ne Ngumũ jango pjoختهji ra janda k'o e xiskuama, kjanu ra jmutũji k'o orũ ne pjoخته ma pes'iji textjo k'o o dyorũji jango ga mama ne tjurũ;

e) Ma ra mama ja k'o jmute, ne ngumũ Bepji Pjoخته ra xipji k'o e mbepji k'o tsja'a ne xiskuama, ngekua ra ngich'i k'ũ ra pjoختهji textjo kja ye jñiñi jango ra unũji ye tarjeta k'o pjoختهji k'o dya pes'i in jñonũ, ngeje k'o ra xipjiji ne jmute, k'o pjoختهji;

f) Nuk'o jmute ra mama k'o ra unũ, ne ngumũ nu pjoختهji, ra xipji k'o pjos'ũ, ra unũji ma iyo ne bepji, kjanu ra unũ ka ne ngumũ kja ne jñiñi k'o pjoختهji e jñonũ, ximi ra tsja d'a bepji ne zakjũ, ñe ra t'unũ k'o pjoخته.

g) Nu ma k'o e te'e k'o pjoخته nza kja nu Kordinasio kja in jñiñi, ra unũji nu te'e ja ba ra pjos'ũ yo te'e;

h) Ko ra unɔji k'o e pjozte ma pjos'ɔ kja ngumɔ ka unɔ ko pjenda unɔ, angezeji ra mamaji ja ba ra unɔji ko unɔji te'e.

i) Nu b'os'i jɔnɔ ra unɔji yo te'e mo ya para ja ba ra unɔji yo jɔnɔ ñe mo pes'i nu xiskuama ko mama kjo ngets'ke.

j) Yo te'e ko ra pjons'ɔji mo o jyeb'e xitsji o ko kjob'ɔ trajo, ne Direksio ko pepji ja ba pjons'ɔ yo te'e ra mama yo jmurɔ te'e kja in jɔni, ra mama ko na jo'o maxi iyo ñe ra ma'a tu'u ko pjons'ɔ; ñe

k) Nu b'epji ko pjozte yo te'e ko dya mimi na jo'o ka in nzumɔ, nu Diresio nu Programa Sosial ra mama yo ngumɔ k'o tsja'a pjozte mba ra mama ko ra unɔ yo pjons'ɔji ñe jangua ra ma'a tunji yo te'e; ñe

l) Ma ra unɔji k'o pjozte, dya xi ra unɔji ma poji kja politika ñe ma emeji, ñe ma ra chɔji, k'o unɔji ne pjozte, jango ga tsja'a ne bepji.

9.2 Dya ja ra mbos'ɔji k'e e te'e

Mo dya xi ra unɔ yo ko pjenda pjons'ɔji yo te'e porka dya ri tsjaji o mamu 7.1.10.1.2 nu ngumɔ ko pjon'ɔji ra dyorɔ kjane direksio ko tsjaji textjo yo pepji mba ra pjons'ɔ yo te'e ke ra unɔ pjozte nza kja mama nu xiskuama.

Nu Pjozte ko pepji ra xipji ne komite kjo nge pje ra nu pjozte ñe ra unɔji mo ya ra kich'i.

10. K'o ra janda k'o ngumpjozteji

Texe k'o ngepjozteji ra mama jango ra unɔji ne pjozte ngekua ra zanteji ra yepe ra mbos'ɔji k'o dya pjozte ne jmu'u, dya ra tsja'a nduxte yo d'año ko pjozte.

Ra so'o ra ñaji k'o dya bepji nza kja nu koordinasio nu in jɔni ñe yo gabinete in jɔni mbara pepjiji nu b'epjijnu k'o kja'a k'o dya jmu'u kja ne B'ondo ñe kja ne jɔni, akjanu nzakja k'o d'a ngumɔ xorɔ pjozte ñe k'o ne ra mbos'ɔji in dyoji.

Nu SEDESEM soo ra kjaji b'epji ko d'año pjozteji mo ra nee a kjanu, a kjanu ra kjaji nza kja neji ko b'epjiyo.

11. Jango ra tsja'a ne pjozte mba ra pepji yo te'e

K'o e b'epji k'o ra tsja'a ra jandaji ne jmute k'o ri pjezhiji, ra tsja'a ra pepji yo te'e a in jɔni nza kja ngeje na jmute, ñe nza kja yo komite in jɔni.

Yo te'e k'o ra mbos'ɔji ra tsjaji bepji kja in jɔni k'o mamaji, ximi k'o mama ne jmute, ye nguxorɔ ñe ne jɔni.

12. Ja ba ra mamaji

12.1 K'o jɔnatezima

Ra ma mamaji ne bepji jango ga mama ne tjurɔ, a kjanu kja ne jɔnatezi nza kja mama nu jmurɔte.

Nujyo tjurɔ, ri ngejyo k'o ra jizhiji kja ne perioriko ne "Gasete ne jmu'u", ñe ko in xi ne SEDESEM k'ɔ Web.

Jango mama k'o e ts'ijña kja ne tjurɔ dyech'a jɔnchjo (18), textjo k'o e xiskuama k'ɔ mama ne bepji, ri mama ne jɔn'a ko kuatɔ a ndɔb'ɔ:

"NU NE BEPJI RI TSJA'A TEXTJO YE TE'E, K'O DYA RI TAT'A KJA POLITIKA, DYA RA SO'O RA TSJA'A MA DYA NGEJE K'ɔ RA MBOS'ɔ K'ɔ TJJMI, K'ɔ ÑANO RA ÑANTEJI ÑE RA SAD'ɔJI KJA NE NGUMTJURɔ JANGO GA MAMA NE TJURɔ".

12.2 Ra mamaji

K'o ra jizhiji ra tsja'a kja ne Jmu'u Ts'ibondo ne SEDESEM, k'o ra mama k'o jmute, ñe ma jɔji e chopji.

13. Ra so'o ra jandaji

Ne Nugumɔ k'ɔ tsjaa pjozte, ra ngeje k'ɔ ri para kjo ngeje yo te'e k'o ra mbo's'ɔji, jango ba mama ne tjurɔ k'o ri nuji ñe ma ra mbaraji textjo k'o kara kja ne Ts'ibondo ñe kja ne jñiñi, ñe ra pjozte dyako ra para ko pes'i yo te'e, ñe nza kja yo tjurɔ ko ña'a kjo na s'odye nza kja mama kja ne B'ondo.

14. Jango ra tsja'a

Ne ngumɔ Bepji Pjozte ngeje un ra mama ne bepji, jango ga mama k'o e jmute ñe ra mama jango jmurɔji textjo k'o te'e k'o ni pjizhiji, ñe ra mama ja ba pepjiyo.

15. Ne t'onɔ**15.1 Ne t'onɔ a tji'i**

Ra tsjaji d'a t'onɔ a tji'i, k'o ximi ri pjozte (ra maji ko na joo ys tsjaji maxi iyo) ne CIEPS, ngekua ra tsja'a na jo'o ne pjozte.

15.2 Ra tsja'a textjo ne t'onɔ

Ne ngumɔ Bepji ne Pjozte ra jizhi tsjema, tsjema kja ne CIEPS, jango ga tsja ne pjozteje ye te'e.

16. Ra nuji, ra jandaji, ñe ra takɔ.

K'o ra nu'u, k'o ra janda, k'o ra ndakɔ ne Bepji ra ngeje ne Organu Superior nu Pjikal kja ne Ts'ib'ondo, ñe se Sekretaria ne Kontraloria kja ne jmu'u kja ne Ts'ibondo ñe ne SEDESEM.

17. Dya kejme na jo'o ne sad'ɔji

K'o dya kejme na jo'o, sopjɔji ñe k'o e sante jango ga unɔji ne pjozte, so'o ra mama k'o a mbos'ɔji, ma iyo textjo k'o e te'e, jango ra mbaraji, nza kja mama a ndɔb'ɔ:

a) Ra opjɔji:

Ne tsi'ingumɔ kja ne ngumɔ b'epji k'o pjozteji, bubu kja ne av. Baja velocidad Paseo Tollocan 1003, col. Tsijñiñi, zumi c.p 50071 zumi B'ondo.

b) Ma ra ñaji k'o ña'a na je'e:

Kja ne Ngumɔ Bepji k'o Pjozteji kja ne 01 (722) 2 26 01 82; ñe kja ne Ngumɔ k'o ñaji kja telopjono kja ne ngumɔ jmu'u kja ne Ts'ibondo (CATGEM) kja ne lada k'ɔ dya ri tsjontɔ 01800 6 96 96 96 a mbo'o kja ne B'ondo ñe 070 a Zumi ñe kja ne T'ajñiñi.

c) Kja ne Interne:

K'o b'ɔb'ɔ kja ne correo electrónico spse.sedesem@edomex.gob.mx ñe kja ne www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Ri mats'e:

Kja ne Kontraloria ne SEDESEM k'ɔ b'ɔb'ɔ kja ne Av. Baja Velocidad, Paseo Tollocan # 1003, Col. Zona Industrial, Toluca, kja ne Ts'ib'ondo México, C.P. 50071, telepjono: 01 (722) 2 26 01 94; ñe kja ne ngumɔ k'o pjozteji ye te'e, ñe kja ne ngumɔ k'o para kja n Sekretaria ne Kontroloria kja ne Ts'ibondo.

K'O E JŃA'A K'O B'EZHİ

NAJA. Jich'iji ne k'o a tsja'a kja ne xiskuama "GASETA ne jmu'u".

YEJE. K'o ra ñ'ɔji ne tjurɔ jango ga pepjiji, ra ngich'i k' ɔ d'a pa'a ma ra jizhiji ne xiskuama "Gasete ne jmu'u" ximi ri b'ɔnts'e ma dya ra tsja'a k'ɔ d'a bepji o mo ra nguarɔ nu pjoztejnu.

JŃI'I. Nu komite ko janda ko pepjiji, ra b'ɔb'ɔ 15 paa mo ya pjongɔ na xiskuama ko ra mama yo jŃa'a ko kuatɔba kja ne "Gaceta de Gobierno".

NZIYO. Nu komite ko janda ko pepjiji, ra pjongɔ textjo ko jŃaa k ora mama jango ra tsjaji nu b'epjijnu, mo ra kinsi 15 paa mo ya pjongɔ na xiskuama.

TS'ICH'A. Nuk o chunɔji nu B'epjijnu, soo ra unɔji asta mo ya ra unɔji nu ko JŃonɔ Nu Pjozteji a Ts'ib'ondo a B'ondo, ra maa mo ra neji a kjanu, nza kja mama Nu B'edyi na Zezhi nu JŃonɔ A Ts'ib'ondo, ra tunsɔ texe ko orɔ ngek'ua ra unɔji.

ŃANTO. Mo ra unɔ yo pjenda pjons'ɔji nza kja mama nu B'epjijnu nu JŃonɔ a TS'ib'ondo a B'ondo, ra yepe ra unɔji nu kjee 2018 asta ke ra nguarɔji ko merio nu b'epji 2017; a kjanu mo ya unɔji ya ra nguarɔji nu b'epji 2017, a kjanu, ra tsjaji nza kja mama nu tjurɔ.

YENCHJO. Nu mu ra unɔji ko ra pjons'ɔji, ra soo ra unɔ mo kjatjo kjo pjenda unɔji.

JŃINCHJO. Nu ko tjurɔba, ngeje ot'ɔ o kejme nza kja mama yo d'año tjurɔ.

NZINCHJO. Textjo ko dya mama nu xiskuamajnu ra so'o ra mama ja ba ra tsja'a nu munro

A JŃiñi Zumi Lerdo, nrajñiñi, Ts'ib'ondo a B'ondo k'a 19 pa'a, ne daja zana ne kjé'é 2018.

**JMUU FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTES DE OCA
SEKRETARIO DE DESARROYO SOCIAL
NE JMU'U KJA NE TS'IB'ONDO**

ŃANTE FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTES DE OCA, RA NDÄ HEKE NZAYA NU PA DI NTE YA M'UJİ YA JÄI KA YA HNINI DI GE RA XENI HNINI M'ONDA, NGU XA THUTSI KA YA XENI 3 HEKE XI, 5, 6, 10, 11 NE 17 KA RA HEKE IV DI GE RA HMÄNDA NU PA DI NTE YA M'UJİ YA JÄI KA YA HNINI DI GE KA RA XENI HNINI M'ONDA; 6 KA RA HEKE XI, 8 NE DI GE KA RA HEKE III, 19, 20 NE 26 NE DI GE KA RA HMÄNDA NU PA DI NTE YA M'UJİ YA JÄI KA YA HNINI DI GE KA RA XENI HNINI M'ONDA NE 6 DI GE KA RA HEKE VII DI GE RA HMÄNDA MBO RA HEKE NZAYA NU PA DI NTE YA M'UJİ YA JÄI KA YA HNINI, NE

KONGEHIA

Ge konge ra Ha di thoki pa Ngatho M'onda pa di tsotse ra m'efi "Ra M'onda Tso te dä thoki" ge xi hmä ge xi di thoki ra nhio ra m'efi ka ya hnini pa ngatho ya jäi ne, genu, ge xi di njothi ngatho u te hinto hnu, ge di nu ra nhio pa di mboni ra nfatsi rangutho ngatho te ja pa ko te di thoki, ge xi ka njapu, ge pa ngatho u te tsä pa te di thoki di ge ya m'efi pa ya jäi: ra nhio m'ui, nxadi, ra hñuni, nguu, m'efi, ne pa hindi thutsa, ra ximha pa xi där nhio, ge nuya ge xi ne pa di tsotse ra nhio ä mbeni ya jäi pa hiaxmu.

Ge xi ra nhio di tsotse ya m'efi pa xi di Nte ya M'ui (ODS) 2030 ge xi xa njuki ra Organización de las Naciones Unidas (ONU), ne konge ra Programa de Naciones Unidas para el Desarrollo (PNUD), ge xi ra ntsedi pa di m'otsi ngu xa thutsi pa di thändi ya to xi tsudi ra thogi ne to xi jar m'edi pa xi di nte ya m'ui pa ngatho xo ya jäi.

Ge ko ra r'yo m'efi ra ndä nzayo pede ya jäi m'ui ka ra xeni hnini ne ko ra ndä nzayo ra nu ya ge xi mi m'ui te mi jar m'edi pan di mui ngatho ka ra Xeni hnini M'onda, ge xi mbar ntsedi ha ngu ngä mä ya nzaki.

Ge ä ra Secretaria ra Desarrolla Social, ge xi ra tsemi ra m'efi, ne konge ra m'efise pa xi di un ha di tsotse ra nhio pa di nfatsi n'a te thogi ya m'engu u ngu xi hinte petsi n'a ra bojä pa gä m'ui ge xi ma hioni nuä njapu, di ge te di zi ngu ta hinte petsi xi ma hini, ge di thändi ha di njapi pa di m'etsi ä njapu pa di ñepu ODS: pa di gätsi, ra to xi jar m'edi ra thogi, n'a ra m'di xi dar za pa xi di nte ya m'ui ko ra bojä, ya hnini ne ya ta hnini ne xi dar nhio ka ra ximha.

Ka njapu ne nguä ha ra m'efi di ge ha gä thändi di ge ya n'an'yo ä jar m'ediä xi mui ngu ha gä hnu ya mengu ka ra xeni hni ni M'onda, nu ha gä hiandi ya ta jäi, ne ya to xi nu ya mengu, ya dängä tsunt'u ne ya chulo bätsi, ge thändi ge xi mas ü ha gä thändi, pa ka di njapu ngu ha gä nu ka ya nguu numu mupu ne numu jar m'edi pa di nfatsi, mu ya bi nja ra m'edi di ge nuya ge xi ra nhio di hnuhu; ge ngu t'embi xi ra nhio ä njapu ngu ha gä nfatso konge ya zitsi nzaya un pa di nte ya m'ui ka ra hnini ya jäi.

Konge ra m'efi nu ra ha gä nte ra m'ui ya jäi ka ya hnini ra thuhu Di ge ma Hnini, petsi ge ra tsemi di zotse ra m'efi pa hinte di jar m'edi ge thändi ge xi mas ü ha gä thändi, pa ka di njapu ngu ha gä nu ka ya nguu numu mupu ne numu jar m'edi pa di nfatsi ya jäi ka ya hnini m'ui ka ra xeni hnini M'onda, ne xi di thändi ne ha xi di m'ui ra nhio ka xeni ha m'ui ya jäi k ata hnini, ge di nfatsi pa ko te di thoki ra nhio te Jar m'edi ne pa di m'ui ra nhio ra nte ya jäi

Ge konge ra m'ede jäi 2015 bi hoki ra nzaya ra thuhu Instituto Nacional de Estadística y Geografía (INEGI), ge xi petsi 16 m'ó 187 m'ó 608 ya jäi m'ui ka ra xeni hnini M'onda, di ge nuyü ge xi m'ui xo 7 m'ó 834 m'ó 68 ge ya n'qho (48.4%) ne 8 m'ó 353 m'ó 540 ge ya m'ehñä (51.6%); ngu xa dini ra nguu nzaya ra thuhu ra Consejo Nacional de Evaluación de la Política de Desarrollo Social (CONEVAL) 2016, pege un ka ra xeni hnini ge xi mi petsi xo 8 m'ó 230 m'ó 200 ya jäi xi mi hioya ngä m'ui xo (47.9%), 7 m'ó 173 m'ó 242 xi mi jar m'edi te ngä m'ui ka ya nguu ge xi xo (41.7%) ne 1 m'ó 56 m'ó 958 ge xi mbar ntsedi ya thogi (6.1%); ne mi njapu ne xo 2 m'ó 173 m'ó 810 (12.6%) ya mengu ka ya xeni hnini M'onda ge xi mi jar m'edi ka ya nguu te ha ngä m'ui ge xi bi nfädi ä mi njapu hinte mi petsi ra nguu ha ndä m'ui ne xi mi 2 m'ó 11 m'ó 481 (11.7%) xi mi jar m'edi ngä m'ui ko te ndi zi di ge ra thigi nua bi bädi ra

(Consejo de Investigación y Evaluación de la Política Social).

Konge ra Consejo Nacional di ge Población (CONAPO) ka ra Xeni Hnini M'onda, ge xi m'ui xo 269 ka ya hnini (53 m'ó 530 ya jäi) ge nuya genu xi jar m'edi ko te gä m'ui ka ngu ne xi yapu m'ui ngu ta hingi thändi, m'ui xo 2 m'ó 898 (2 99 m'ó 349 mengu ka ra xeni hnini) ge xi ra ntedi gä m'ui ngu ni xi di thädi pa di nfatsi.

Ge konge ra m'ede ra Encuesta Nacional di ge ra Dinámica Demográfica (ENADID) 2014, ka ra xeni Hnini ha hingi thändi di ge ra 2009 ne ra 2014, xi mi tsudi xo 49 m'ó 641 di ge ya jäi, nuya ge xi bi m'ede xo 27.3% (13

m' o 545 di ge ya jäi) mi m' ui ka ra Xeni Hnini Nzubi; ra 7.3% (3 m' o 619 jäi) ne nuu mi m' ui ma n' a ka ya ximhai di ge M' onda 65.4% (32 m' o 477 jäi) ge ya xpä pengi m' ui ka ra hnini M' onda.

Ge konge ra Consejo Nacional de Población (CONAPO), xi di zotse di hogi te xa beni ra 2010 pa di hmädi ne di thändi ra 1.5% ra nhio di m' ui n' a ko ra nguu ne xi ne di yut' i ngatho u to hingi nxotho ya ndo' yo ka ra Xeni Hnini M' onda, ge xi xa un ra nhio pa xi di thändi ne xi di njapi ma sü, pa di thoki ra nhio ne xi di tsotse u xa nfeni pa di yut' i ngatho di ge ya nfaxte t' üni ka ya hnini pa di un ra ndä Nzaya m' ui ka ya ta Hnini, pädi ge xi hoki ra nhio pa di m' etsi n' a ra nguu ya nzoho jäi ya mengu ka ya xeni hnini M' onda, m' ui yapu ka ra hai Nzabi, pege xi thoki ya m' efi ka ya hnini, pa xi di m' ui ya nguu, ya nzaya ka ya ta hnini, ge nuya xi hoki ya nzaho jäi ya m' efi ne ko ma ra ya jäi ka ya hnini.

Ge ha nuä bi mponi konge ya Ndä Nzaya nfaxte ka ra Xeni hnini M' onda ne xi bi boni ka ra "Gaceta del gobierno" ra pa 19 n' a nzänä ra 2018, bi boni ra hem' ira thunü ra nfatsi tarjeta bojä rosa, ha m' ää te di thuni ra nfatsi nu pa di nte ya m' ui ya jäi ra nzaya pa ha xa un di ge nuna ra nfaxte, ka ra Xeni Hnini M' onda, pa di gähä ne di thuni ya nfatsi ja ka ya hnini di ge ya m' efi nfaxte.

Ge ko ra m' efi nzaya nu ra nte ya hninige petsi da nu xa za padi n' u, di thoni ja di japi ye ha di m' otsi da di m' ui xa nhio ya hnini m' ui ka ra xeni, ge nuya bi nfeni ra numu pa di m' ui ra nhio ya mengu ka ra xeni hnini m' onda, ge xi xa ntsedi ra muji ya jäi ka ya nguu, ya hnini ne ya mengu. Da nu ha di muji nuya ya jäi ne di hnu ko ya jäi nfädi pa ge yato da nut' iui ya muji ya jäi, pa xi nte ya m' ui ya jäi nzoho

Ge konge ra m' ede hem' i 21506A000/RO-001/2018, di ge ra pa 16 n' a nzänä j' eya 2018, ra ndä nzaya nu ha di nte ya m' ui ya jäi, ngu xa t' utsi ka ra m' efi hmändä pa xi di nte ya m' ui ya hnini ka ra xeni Hnini M' onda ne ka ya Ta hnini xa hmä ya hmändä 23 ndä nzaya nu ha di nte ya m' ui ya jäi ka ra Xeni Hnini M' onda, bi guki nuna ra m' efise nuna.

Ge konge ra m' ede hem' i, 233E1A000/RESOL-004/2018, di ge ra pa 19 n' a nzänä j' eya 2018, ra ndä nzaya Comisión Estatal de Mejora Regulatoria, ngu xa thutsi ka ra hmändä, pa xi di m' ui ra nhio ka ra Xeni Hnini M' onda ne ka ya ta Hnini ngu bi thutsi ka ra hmändä, bi njuki ra thoki hem' i nuna ra m' efi nfaxte nu pa di nte muji ya jäi; ne konge nuna m' etho xa hmä, ge xi xtä beni xtä juiki nuna ra m' efi mukua:

KONGE RA HEKE NZAYA N' U PA DI NTE YA M' UI YA HNINI, GE XI XA NJUKI NUNA RA M' EFI XA THOKI PA DI NTE YA M' O YA JÄI KO YA MENGU NE XI DAR NTSEDI HA GÄ NTE KONGEN' IPA GE YA MENGU XI RA NSEDI NE XI TE RA NHIO KONGEN' I GE XI GIR M' EUIGEN' I KONGE NUNA:

MÄ HANJA DI THOKI KONGEN' Ä RA M' EFI PA DI NTE YA M' UI YA JÄI KA YA HNINI NE XI DAR NTSEDI HA GÄ NTE KONGEN' I PA GE YA MENGU XI RA NSEDI NE XI TE RA NHIO KA YA HNINI:

1.- Te gatho hmä.

1.1- Te me ä ra mfatsi.

Ra Thoki pa di Nte ya Muji ya Jäi ka ya Hnini ya Mengu ka ya Hnini, ge xi petsi ra ntsotse ä di t' üni ya ko te di hoki pa di m' etsi; xi hmuntsi ya te m' eu jar m' edi ne di m' ui ra bojä di thoni ha di njapi pa di muä njapu ra thoki m' efi pa ya jäi ka ya hnini, pa di yut' i ra nfaxte u xi t' üni pa di m' etsi n' a ra nguu; njapu ne nuu ma ra jar t' üni pa te di hoki pa di hä ra bojä, nuya ge di t' üni nuu ya jäi to hinte h' ara bojä ngu xi jar m' edi gä m' ui xi tho xangu ra thogi ne xi yapu m' ui, di njapu pa di m' ui hampu ka ya hnini ne ka ra xeni hnini pa xi dar nhio ya m' ui ya hnini mengu ka ya xeni.

Ra m' efi nuna ge xi di thoki xo goho:

- a) Di nfatsi konge ya te ja;
- b) Di thokabi ya nguu ka ya hnini;
- c) Ya m'efi pa di npefi; ne
- d) Di hmuntsi u to xi jar m'edi ga m'ui.

1.2 Tsa te ga thoki ka hnini

Nguu, m'efi, ximha xi dar nhio ne hindi ja ra t'utsa.

2. Te ga boni ya hña

Pa di thoki ya m'efi ya hmändä, ge xa t'ode nuya:

Njux hem'i di ge ra m'efi, ra hem'i ha xa thutsi xi xa hmä te xa thoki ra nhio ne xa ngätsi di ge ra ra m'efi pa di t'oi ya nguu ka ya hnini, nuna ra m'efi ge xi hoki ra nzaya ka ra dängä hnini ne ko ra heke nzaya nu pa di nte ya m'ei ya jäi ka ya hnini, ne ko ra nfi ka ya hnini, ne ko ra nfatsi ra nzaya Desarrollo Regional, ne ko ra nzedi ra Coordinaciones Regionales.

Ta hnini nzaya, ra hmuntsi nzaya ka ya Ta hnini ge xi nu rangutho konge ra heke nzaya nu pa di nte ya m'ui ya jäi ka ya hnini ngatho zuhmi, ne ka ra Nororient di ka ra m'ä'ye M'onda ne ka orient di ge ya Hmuntsi Mui Gatho ya jäi, di ge ra m'efi nu pa ya hnini ya mengu xi ra nzedi ga nte ka ya hnini

To di t'uni ra mfatsi, nuu ya hnini nfatsi di ge ra m'efi pa di nte ya hnini ya mengu xi ra ntsedi ga nte ka ya hnini.

CIEPS, ra Ntsui Honi ra nhio Nfädi ne ha Poni ra Nhio M'efi Hmuntsi Nzaya ka ya hnini.

Hmuntsi mpote, ra hmuntsi mpote nu ha di maa ra m'efi di ge ra Nte m'efi pa di Nte ra Nhio ya M'ui ya jäi ka ya hnini pa ya mengu pa xi dar nzedi ga m'ui ka ya hnini.

Nguu ha thoki ra m'efi. ra hmuntsi nzaya nu ra m'efi nuna konge ra tsedi ra dängä hnini ge xi xa ngohui di kokaui nuna.

Nguu nzaya, ra hmuntsi nzaya nu ha ga yut'i ne ha ga mä ra nhio ra thoki m'efi nu pa di nte ra nhio ya nhio ya mengu xi ra Nzedi ga Nte ka ya Hnini.

Hmända, Ra Hmända Japi da Nte dige ka ra Xeni Hai M'onda.

Thuxthuhu nt'om'i, ra hem'i ha thux ra thuhu/ ne ua ra thuxthuhu ka ra bojä, pege xti da ngatho te di t'adi pa di yut'i ra nfaxte nu pa di Nte Nte ya M'ui ya jäi ka ya hnini ge xi ra Nzedi ga Nte ka ya Hnini.

Hampu di thuni, gemp'u habu da mä pa da gähä ya hem'i nailo ya jäi to xi nfatsi, da hñu ha di njapi pa di thoki ra nhio ra m'efi nzaya ka ra xeni hni ni M'onda.

Thuxthuhu to xi mfatsi, ra hem'i ha xa thutsi ya thuhu ya jäi to xa nfatsi di ge ra m'efi pa di Nte ya M'ui mengu ge xi ra Nzedi ga Nte ka ya Hnini.

Pa to xi jar m'edi, pa ge nuu ya jäi hinte hä ra bojä pa te di dai te di zi ne pa di dai nuu ngatho te ja ya m'edi ne ngu hingi thegi pa te tsa pa te di hoki ka ya hnini.

Thoki, ra thoki hem' i pa di nfatsi ya m' ui ya mengu ge xi ra Nzedi ga Nte ka ya Hnini.

Thoki pa di nte ya hnini, nu u ya ngu nzaya ya nda nzaya da pati u hingi rangutho da uni te ne ua n' a ra mpadi to da t' uni ra mfats' i ngu ma ra hem' i hanja di thoki.

M' efi t' o ka Hnini pa ya jai, ra hem' i ha xi xa t' utsi ra thuhu, ge pa di zotse, di t' ot' i, di hm' hangu, m' ede pa ge nuu to xa nfatsi, ra xi rini ra nhio , tengu di njut' i, ra pa di yut' i ne ra pa di boni; ne ya nda to di hoki ra m' efi ne xi di thandi pa di thoki ra nhio ra m' efi.

M' efi pa di boni ra bojä, ra hem' i ha xa thutsi nuä ra m' efi ha xi di tsotse hangu di njut' i pa genu te ja, pa di thoki ra m' efi ge xi di mpefise ko ra m' efi.

Thoki, ra thoki hem' i pa di nfatsi ya m' ui.

SEDESEM, pa ge nuä ra heke nzaya nu Pa di nte ra ya m' ui ka ya Hnini di ge ra Nzaya ka ra Xeni Hnini M' onda.

To adi, nuä ra chulo batsi ä xa yut' i ka ra faxte konge ra me, ra ta ne ua jai to xi ra mpote, ha numu ngu xi xa t' äki dige nuä ra nfaxte m' efi.

Ngu nzaya ra tsemi ra m' efi, ra Nguu Nzaya nu ra thoki M' efi ka ya hnini.

3. Hampu da tsoni

3.1. Gatho

Pa di t' üni ya ko te di hoki di ge nuu te jar m' edi pa di m' etsi, pa di m' ui ra nhio ko ya nzaki ya jai; ne nupu ha m' ui ka ra xeni hnini; di hmuntsi ka ra bojä pege xi tsifi ngu di japi pa di hogi ra nhio ra m' efi nuna pa di thoi ka ya hnini u te ja ma sü, pa di ge nuu xi jar m' edi di ge ya ngu; ne di njapu ne pa di hoki n' a ra m' edi pa di mpedise, konge ya m' efi nfaxte, di t' üni ra m' efi nuna nuu ya jä to xi tsudi ra thogi ga m' ui.

3.2 N' itho di zotse

3.2.1 Ra m' efi ko te di t' üni

pa xi di m' ui ra nhio ya nzaki ya jai; ne nupu ha m' ui ka ya hnini ha xi t' üni ra nfaxte ka ya xeni ha ga nu ya nda nzaya, ngu ga t' üni ya ko te di hoki u te jar ma hioni.

3.2.2 M' efi nfaxte pa di thoi ka ya hnini

Di fatsi di ge ya ra m' efi pa te di thoi ka ya hnini, pa di nuu ya ko te di t' üni pa di ya ngu, konge ya m' efi pa di thoki, ne ua di ge nuu ya xa thoki pege dar m' axt' i, di thoki ya hnü ra dehe ne ra tsibi, ka ya hnini pa ya ngu di ge ya jai ka ra xeni hnini ya hnini, ge di thoki ra nhio, pa di ge nuu ya jai ya mengupu ha hmä ne ya nzoho jai.

3.2.3 M' efi pa di boni ra bojä

Di nfatsi ra m' efi pa di boni ra bojäpa ya nzoho ha muxtä pengi, nuu xki mä Nzubi, u ngu xi thandi ge xi tsudi n' a ra thogi xi ra ntsemi, pa di m' ui te di m' efi, pa di dähä ra bojä ä njapu.

3.2.4 M' efi pa to xi jar m' edi

Di nfatsi hense n' atho ra nfaxte pa ge ya hnini ha te xi xa thogi ra thogi ka ra ximha, n' ar tse_{di} thogi, tsutbi, ne ha te thogi di ge ra ra tsu_i ra tsi jä ge ngu xi ra tse_{di} hä gä thogi, ge xi di t' üni ko te di hoki pa di ndu_i di hiode ra nguu ge ka di njapu.

4. Hampu dä t' ode

4.1 Ngatho ka ya Hnini

Hnini ka ra Xeni Hnini M' onda.

4.2 Nzedi hnini

Ya hnini ha m' ui ne ha pa di m' ui ka ya hnini; ne ngu ka ya hnini ha xpä r' ohni ka ya hnini ya gä to xi poni yapu gä m' ui.

4.3 Hnini hampu da tsoni

4.3.1 M' efi pa ko te di nfatsi

Ya hnini xi nfädi ha m' ui ya nzoho ne ya mponi jäi

4.3.2 M' efi nfaxte pa di thoi ka ya hnini

Ya hnini ha m' ui ya jäi pe ge nuu to xi jar m' edi gä m' ui u xpä r' oni ne ua xpä hiandi xpä m' eni ka ya nguu ha ngu zämu m' ui ua ngu ha ra mengu di ge nuä ri boni ka ra hnini.

4.3.3 M' efi pa di boni ra bojä

Ya hnini ha m' ui ya jäi pa ge nuu to xi xpä r' oni ne ua xpä thiandi xpä m' eni ka ya nguu ha ngu zämu m' ui ua ngu ha ra mengu di ge nuä ri boni ka ra hnini u to xi jar m' edi.

4.3.4 M' efi pa to xi jar m' edi

Di nfatsi hense n' atho ra nfaxte pa ge ya hnini ha te xi xa thogi ra thogi ka ra ximha, n' ar tse_{di} thogi, tsutbi, ne ha te thogi di ge ra ra tsu_i ra tsi jä ge ngu xi ra tse_{di} hä gä thogi, ne mara ya hnini di ge M' onda.

5. Hapu ta dä tsoni

Ra mfatsi dä nu ya 125 dänga hnini ka ra Xeni Hnini M' onda, ngu ma ra xi jar m' edi di nhnu, di ge ya hnini u ha xi jar m' edi.

6. Mfatsi

6.1 Te ma mfatsi

6.1.1 Te meu ko te xi di mfatsi

6.1.1.1 Ra m' efi ko te di t' üni

Di t' üni ko te di hoki u jar m' edi

6.1.1.2 M'efi pa to xi jar m'edi

Di t'üni ko te di hoki u jar m'edi

6.1.2 Di nfatsi ko ra bojä**6.1.2.1 M'efi nfaxte pa di thoi ka ya hnini**

Ra nfatsi ä di t'uni ge ra ya te me xa hmä ngu ra bojä, pa di hoki ya m'efi pa di nja ka ra hnini.

6.1.2.2 Ra m'efi xi thoki u xi ra ntsedi

Ra nfatsi ä di t'uni ge ra ya te me xa hmä ngu ra bojä, pa di hoki ya m'efi pa di nja ka ra hnini ne di dähä ra bojä.

6.2 Tengu di nfatsi**6.2.1 M'efi nfaxte pa di thoi ka ya hnini**

Ra nfatsi bojä ä di üni ra Ndä nzaya ka ra Xeni Hnini M'onda, ge xi ra nhio di t'üni pa n'a ngu n'a ya m'edi pa di thoki ya hnini ngu xi där \$ 3,500 (hñu nthebe ma de bexu 00/100 M.N). pege di nu ra nhio ra nzaya di ge nuna ra nfaxte xa nbädi ge xi ma hioni pa di t'üni ngu xa hmä ka ra hmända.

Ha nu to di nfatsi di ka ya hnini ge nu ya hnini ha m'ui ya nzoho jäi ge nu ra bojä di üni ra Ndä Nzaya ka ra Ta Hnini, pa ge ya Zoho Jäi ne ko ya ta Empresa ra Oraganizacio ka ya Hnini, ge hingi di chutho di genuä di üni ra Ndä Nzaya ka ra Xeni Hnini M'onda.

Nu pa ra nfaxte pa di t'üni ya hnini ha hinte m'ui ya hnini nzoho jäi, ge nu ya nfaxte ge hense di üni ra Ndä Nzaya ka ra Ta hnini ne ko ra Dängä nzaya ka ra Xeni Hnini M'onda.

Nu ra bojä di üni ra Ndä Nzaya ka ra Ta Hnini, ge hense di üni ra nfaxte ra Ndä nzaya ka ra Ta hnini, pa ge ya Zoho Jäi ne ko ya ta Empresa ra Oraganizacio ka ya Hnini, di üni ra nfaxte ä xa hmä, ngu xa hmä pa geñä.

Ya Clube di ge ya nzoho jäi ne ko ra empresa ne ua ya hmuntsi ka ya hnini, ge xi ra nhio di nfatsi konge te ja, ne xi nfatsi pa di hmuntsi do hoki ra nfaxte.

6.2.2. Ra m'efi xi thoki u xi ra ntsedi

Ra nfatsi bojä ä di t'uni di ge ra m'efi nuna di ge ra Ndä nzaya ka ra Xeni Hnini M'onda, ngu xi där \$ 30,000.00 (hñu m'ó bexu 00/100 M.N). ngu xa mä ra nfaxte nzaya pa di t'üni ra bojä ä xa hmä ka ra hmända.

Ra nfatsi ra Ndä nzaya ka ra Ta hnini, ge ngu hintsu där ngu di ge nuä xa üni ra nzaya ka ra Xeni Hnini M'onda.

Ra nfatsi ra nzaya ka ra Xeni Hnini M'onda, ge xi di üni di ge nunu ngu ra Ndä Nzaya ka ra Dängä Hnini, di gotsi ra m'eti ä xa ñät'i.

6. 2. 3 Ra anfaxte ra Nzaya ka ra Xeni Hnini M'onda.

Pa ngatho ya jäi to xi nfatsi, ge nu ra nfaxte ra Ndä nzaya ka ra Xeni hnini M'onda, ge hinte di njut'i ge nuä to xi di jut'i ge ra SEDESEM, ge xi hinte di gut'i nixi n'a ra bojä u ya j'ai to xi nfatsi, ge ngu hingi hiehui ra m'efi di ge te thoki ka ra hnini.

7. Ha di japi pa di thuxthuhu

7.1 Tou di t'uni ra mfatsi

7.1.1 e di t'adi ne ha di thäki

7.1.1.1 Kongenu te di nfatsika hnini

- a) Där nzohö jäi xti njotsi ka ra hnini ha m'ui do ge ka ya ta hnini ngu ya hnini yapu ngu nzubi;
- b) Dar mengu ha m'ui ya jäi hñätrho ka ra xeni hnini M'onda;
- c) Xi ra ntsedi ä ri jar m'edi gä m'ui hinte petsi ya tsithe ka ra hnini, hinte m'ui ha di mä ra thothe ne hinte ja ra n'yot'i tsibi ka ra hnini ha m'ui;
- d) Di üdi n'a ra hem'i ha di thoki ra m'efi ä u xi jar m'edi ka ra hnini pa di thoki ya m'efi uxi jar m'edi ka ra hnini;
- e) Di dä ngatho ya hem'i u xa thoki pa di t'uni ra nfaxte ka ra Ta Nguu Nzaya un ra nhio ya M'ui ya Hnini;
- f) Di thoki n'a ra m'efi nja pa di thoki ne bi doni ra m'efi t'adi;
- g) Njapu ne di t'uni n'a ra hem'i ha xti t'uni ra nzeki pa di thoki ra m'edi di ge nuu xi jar m'edi di thoki ge di üni ra nzaya ra hem'i pa ya m'edi ka ra hnini;
- h) Di dati ra hem'i t'adi ngu xa thutsi ka ra nfatsi m'efi nuna; ne
- i) Ne ma ra u di m'ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

Ya m'efi pa di nfatsi xa t'adi ne hingi ne xi xa yut'i pege hinte ja ne ua xa thege ra bojä di ge ra pa ä xa t'adi ge xi ra nhio di dom'i ngu xa thutsi ka ra nfaxte m'efi pa di nte ya m'ui ya hnini, ge xi di dom'i ta hamu di t'adi ngu ra thutsi ka ra hem'i r'om'i.

7.1.1.3 Ra m'efi xi thoki u xi ra ntsedi

- a) Där nzohö jäi xti njotsi ka ra hnini ha m'ui;
- b) Xi ra ntsedi ä ri jar m'edi gä m'ui;
- c) Xti iot'i ra hem'i ha di adi ra nfaxte ka ra nzaya heke nzaya nu ra Nte ka ya Hnini;
- d) Di iot'i n'a ra hem'i ha di ngu ra m'efi ä di thoki;
- e) Di dä ngatho ya hem'i u xa thoki pa di t'uni ra nfaxte; ne
- f) Ne ma ra u di m'ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

7.1.1.4 Ra m'efi xi ja ra ntsedi

- a) Dar mengu ka ra xeni hnini M'onda;
- b) Ge xi di negi ngu xi jar m'edi pa di nfatsi;
- c) Xti iot'i n'a ra hem'i ha di adi ra nfaxte ka ra nzaya (u nfädi xa gä thoki, ra mpote ue ua ra Ndä Nzaaya), ha xti thutsi hangu nja ra thogi ne xi ra nhio di nfatsi.
- d) Nuna ra nfaxte pa ma ra ya n'an'yo xeni, ge xi ra nhio di iadi n'a ra hem'i di ge ra nzaya ka ra hnini; ne
- e) Ne ma ra u di m'ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

Ngatho ya jäi xi xa hmuntsi ge xi di nhnu ngu xa thutsi ka ra hmända ra thuhu protecio di ge ya nt'üdi ya jäi ra tse di ka ra Xeni hnini M'onda ne ka ra Ta hnini, ne ngu xa hmä ka ra m'efi nuna.

7.1.2 Te me ko ha di thoki

Ngu ya hem'i t'adi m'etho xa thutsi, ge xi di nda nuya ya hem'i xa thixkua ngu xa thutsi ka ra Nfaxte m'efi.

7.1.2.1 Ya ko te di nfatsi

- a) Pa ngatho ya jäi to hingi nzqtho ya ndo'yo ga m'ui; ne
- b) Ne ma ra u di m'ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

7.1.2.2 M'efi pa di thoki ka ra Hnini.

- a) Xi di nthandi ra nhio to u di ndui pa ñ'itho di nfatsi ka ya hnini to xi ja ra m'edi; ne
- b) Ne ma ra u di m'ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

7.1.2.3 Ra m'efi xi thoki u xi ra ntsedi

- a) Ya nzoho jäi to xi xa yut'i ka ra nfaxte m'efi ra thuhu m'efi pa muxtä zoho ya chulo bätsi (D.A.C.A);
- b) Thogi n'a ra nfadi;
- c) Där m'ehñä ra ndäse ka ra nguu;
- d) Muhu ko ya mengu ka ra nguu hense ra ñ'oho;ne
- e) Ne ma ra u da m'a ra hmuntsi nzaya.

7.1.3 Pa di yut'i

Ya to xi xa iadi ra nfaxte ge xi ra nhio di hoki ngatho ya hem'i u di t'adi rge di hñutsi ra pa ne hampu, ge pa di thoki ra nhio ge di mä ra nguu nzaya to xi hä ra uenda pa di thoki nuna ra m'efi.

Gatho ya jäi tsä da ñut'i ra nfaxte n'u u m'ui ka ra ra hnini pa di nte ya m'ui ka ya hnini ge hense di m'etsi u te t'adi, hinte da njot'i ne hingi tso dä gut'i mu xtä yut'i nuna, di ge ya nzoho jäi; ge hinte di gut'i n'a ra bojä pa di yut'i ka ra nfaxte nuna ngu xa hmä.

7.1.4 Ya Hem'i**7.1.4.1 ra nfaxte ko te di t'üni**

- a) Hemi ha xt'i thutsi ra nfaxte xa t'üni;
- b) Hem'i ha xa thutsi tengu ya jäi nfatsi; ne
- c) Ne ma ra u da m'a ra hmuntsi nzaya.

7.1.4.2 Te jar m'edi ka ra hnini

- a) Hem'i thuxthuhu;
- b) M'efi te di thoki ka ra hnini;
- c) Nk'ät'i pa di thoki ra nhio ra m'efi;
- d) Hem'i ha di thutsi te xa thoki ko ra bojä;
- e) Hem'i xa nguadi ra m'efi; ne
- f) Ne ma ra u da m'a ra hmuntsi nzaya.

7.1.4.3 Ra m'efi xi thoki u xi ra ntsedi

- a) hese n'atho ra hem'i ha di thuxthuhu;
- b) M'efi xi ra ntsedi;

- c) Hem'í ha xti thutsi ko te xa nfatsi; ne
- d) Ne ma ra u da m'á ra hmuntsi nzaya.

7.1.4.3 M'efi xi jar tsedi pa to xi jar m'edi

- a) Hemi ha xt'í thutsi ra nfaxte xa t'üni; ne
- b) Ne ma ra u da m'á ra hmuntsi nzaya.

7.1.5 Thux hem'í ngatho ya jäi.

Ra unidad Administrativa ge xi ra tsedi, pa di hmuntsi ne di ra'yo di hmuntsi ma n'agi ra thuxthuhu pa ge ya jäi to ka xi xa yut'í ka ra nfaxte m'efi nuna, ngu xa thutsi ka ra hmändä 92 di ge ka ra heke XIV, di ge ra nhiaki p) di ge ra hmändä ha xi negitho ne pa tsato di yut'í pa ra nfädi Ngatho ka ra Xeni Hnini M'ondä ne ka ya Dängä Hnini; ngu xa thutsi ka ra hmändä ha di thutsi pa di Hmuntsi ne xi di mpoti pa di ra'yo ya hmuntsi ya thuxthuhu ya jäi to xi nfatsi di ge nuna nfaxte m'efi ka ra administracio di ge ra thuxthuhu pa ya jäi to xi nfatsi ra m'efi Nu pa di Nte ya M'ui ya Jäi ka ra Xeni Hnini M'ondä, ne ngu ko ma ra ya hmändä xa thoki pa ya pa ge nu ko ma ra ya nfaxte di ge ra Genera pa ya M'efi di ge ra Secretaria pa ra Desarrollo ka ya Hnini, ngu xa thutsi ka ra Hmändä 13 ka ra theke VIII di ge ra hmändä ne ko ra m'ede rato ne yoto di ge nuu ya xi xa hmä.

7.1.6 Te da hoki ya jäi to nfatsi

- a) Di hñä ya nfaxte ngu xa hmä di ge nuna;
- b) Hinto to di bädi ya nt'üni ha m'ui ya jäi; ne
- c) Di thändi ra nhio ne hindi tsutso, rangutho ngu xa hmä ra te tso pa hinto dä t'utsa.

7.1.7 Te tsä di hoki ya mpote nfaxte

- a) Di da ya hem'í i u t'adi ha xi hmä tengu ra bojä t'ähä xi där majuani
- b) Di da ya hem'í i u t'adi di ge ra mfatsi nuna pa di nte ya m'ui ;
- c) Xi di xifi ra ndä nu te thogi nupu mu n'á ra pa te thogi di ge ra m'efi nuna, ge ngu ta hmä pa te di thoki di ge numa ra m'efi nu pa di nte ya m'ui;
- d) Di zi ne hindi boni ra nfaxte xa t'üni, ngu hmä, hidä mä di boni ne u ato di üni ra nfaxte xa t'üni;
- e) Nu ra nfaxte nuna ne xi mäge ta hampu di m'ui ra nfaxte, ne ka ra Nororiente di ka ra m'á'ye M'ondä ne ka oriente di ge ya Hmuntsi Muji Gatho ya jäi, nu ka ha theke nja masü ha ra Xeni Hnini M'ondä, di ge ra m'efi thoki, ka ya dängä hnini ko ya tsedi gä nu.
- f) Di mä ha numu ra to xi nfatsi nuna ra m'efi hä nfatsi ko ma n'á ra nfaxte di ge ra ndä nzaya ka ra ta mengu M'ondä ne ua ya nzaya ka ya dängä hnini; ne
- g) Ma ra u di mä ra hmuntsi nzaya

7.1.8 Numu hindä hoki u te m'á

7.1.8.1 M'efi pa di thoki ka hnini

- a) hmä ge xi di m'ui ra pa ya di da ya hem'í te t'adi ka ra nguu nzaya di ge nuna ra nfaxte.

- b) Di hoki ra nhio di ge ra nfa^xte ä xi t'üni ne ko n'áyo ko te di thoki konge nuna pege hindi thogi ra hñu nzänä , di ge ra pa di mä ra ndä nzaya ka ra xeni hnini di ge M'ondä xa hmä pa di thoki nuna ra m'efi;
- c) Ra ndä nzaya di t'üni nseki pa di ha pa ra nhio ra m'efi nuna ngu xa hmä .
- d) Di tsifi uenda ra nzaya di ge ra m'efi ä di m'otsi ge xi thäki digenu; ne
- e) Ma ra u di mä ra hmuntsi nzaya

1.8.2 Ra m'efi xi thoki u xi ra ntsedi

- a) Ge numu dä m'ethi di ge ra nt'adi hñä pa di nyut'ika ra nfatsi ka ra nguu ndä nzaya;
- b) Ge mu hinda m'aa tse ä ra jäi e ne ä ra mfatsi ge hinda ma nja hinbi ma ne hinda mä dä tu ra bojä di ge nuä xa natsi ka ra xeni hnini M'ondä;
- c) Dä ioté n'a ra mpödi pa da faxte ä n'a ra jäi ge ne di nzaya ra hmuntsa mboho kon n a ra mfatsi e jaua; ne
- e) Ne ma ra u da m'a ra hmuntsi nzaya.

7.1.9 Te tsa di hoki ya hmuntsi nzohö jäi

- a) Ge mu nja ä dä iot'e ge nja geä, nuna ra nguu uekabi huanto da hinte di nt'uni ra mfatsi ge ro met'i ma nja ne, numu da iodi tse ë nua ra hemi; ne
- b) Ne ma ra u di m'ä ra hmuntsi nzaya.

7.1.10 Te tsa di hoki ya hmuntsi nguu nzaya ka ya hnini

- a) Di hmuntsi ya jäi ngu xa mä ra hmända; ne
- b) Ne ma ra u di m'ä ra hmuntsi nzaya.

7.2.1 Ha numu hinda hoki ngatho te t'api ka ra nguu nzaya

7.2.1.1 M'efi pa di thoki ka hnini ne ya m'efi xi thoki u xi ra ntsedi

- a) Ha numu hindi zi ra nhio ya nfa^xte xa t'üni di ge ra m'efi nu pa di nte ya m'ui;
- b) Ä m'o, dä pot'i ne ua to di uni ya m'otsi u xa t'üni di ge ra nfatsi;
- c) Ha numu hindi mä di hñä ra nfa^xte ne hinte dä hmä nja yo hi xa mä, ge hinda hiegi
- d) Dä dä pot'i ne ua to di uni ya m'otsi u xa t'üni di ge ra nfatsi;
- e) Mu da m'otsi ya nzaya t'etsi ne ua xi di ñ'äki n'a pa genu ngu di m'otsidigen'u; ne
- f) Ma ra u di mä ra hmuntsi nzaya

7.1.10. di tsan'i naya ra nguu nzaya nu ra m'efi.

7.1.10.1 To di thäki ne ya hinto di nfatsi.

- a) Ha numu ndi hoki ra nhio ra m'efi ngu xa hmä, ge ra nguu hmuntsi nzaya ge xi ra tse^di, di iadi pa di gotsi ra bojä ä hi xa tsani, ngu xa thutsi ka ra hmända di ge nuna ra m'efi; ne
- b) Ma ra u di mä ra hmuntsi nzaya

7.1.11 Ra m'efiui

7.1.11.1 Ra m'efi pa ge nuu te di t'üni

Di nfaxte ka ra hnini di ge ya m'efi u japu.

7.1.12.1 m'efi ja ka ra hnini

Nu to thuni ra nfatsi ka ra hnini di ge ya m'efi u japu ge xi pädi ge xi za ne ge xi m'ui ra za pa di m'ä da hoki ra m'efi ka hnini mu xta m'ä.

7.1.11.3 m'efi xi thoki ra nhio pa di dähä ra bojä

Mu xi jar tse_udi, ge xi ra nhio di mä pa di xan' i ne/ ne ua ngu xi di nxadise; di nfaxte ka ra hnini di ge ya m'efi u japu.

8. Nguu nzaya nfatsi kuat' i**8.1 Nguu nzaya nu ha di japi**

Ra Hmuntsi ndä nzaya gatho ra mfatsi nte ne_u jäi ya m'ui ka ya hnini.

8.2 Nguu nzaya m'ä da thoki

Ra ngu_u ndä nzaya ngatho m'ui ka ya hnini, nu ha di ha di japi ne ha di thoki ra nfatsi.

8.3 Ya ngu_u nzaya to nu ha di thoki ra nfatsi

Ra ndä ngu_u nzaya nu ngatho ya nte ya hnini, ge xi ra tse_udi di nu ra nhio, ha di hoki ne ha di m'äpu pa di thoki ra m'efi nfatsi.

Nu pa ra nfaxte pa di t'üni ya hnini ha hinte m'ui ya hnini ha m'ui ya jäi, ge nu ya nfaxte ge hense di üni ra Ndä Nzaya ka ra Ta hnini ne ko ra Dängä nzaya ge xi ya tse_udi nuya numu ya bi t'ümbi ra nfaxte di ge nuu ngatho ko te pa di thoki.

8.4 Mpote ndui ne un ha di m'äpu ra mfatsi.**8.4.1 Hmuntsi**

Ya hmuntsi nzaya di m'ui ko:

- a) N'a ra ndä nzaya, geä dä ntheke naya nuä ka ra nte ya hnini;
- b) N'a ra nzaya nt'ot' i mpote di nu di m'äpu ya thogi di ra SEDESEM;
- c) Yoto, ya jäi da gohi;
 - N'a ra mpote dige ra nzaya nu ra bojä;
 - N'a ra mpote dige ra nu ha di nte ra domi
 - N'a ra mpote dige ra nzaya di nu ra m'efi;

- Na ra mpote dige ra nzaya nu ra m'efi ka ya hnini;
- N'a ra nzaya mpote m'ui nu hangu di te ya m'ui ya mengu mupu ka ka ya n'an n'õ hã;
- N'a ra mpote jã ra nzohõ ra mengu ka ra ta Hnini
- Ya mpote nzaya mupu di nu di m'apu ya thogi di ra SEDESEM;

d) N'a ra mpote mfaxte nu ha thoki raza, geã to un ha thoki raza mbo ra SEDESEM; ne

e) N'a ra mpote muĩ dige ya jã dige ya hnini hmuntsi ka ya mengu ha m'ui.

Ra ndã Nzaya m'ui ka ya ta Hnini, pãdi ge xi hoki ra nhio pa di m'etsi n'a ra nguu ya nzohõ jã ya mengu ka ya xeni hnini M'õnda, m'ui yapu ka ra hã Nzabi

N'a ngu n'a u di hãki ya mpote.

Nu ya m'efi di mpefi di gehi'ã ge di njut'i di ge u di mpefi.

Ya hmuntsi ge xi di petsi ra tsedi di n'etsi ne di t'etsi pa da nzaya ne, ne ya nzohõ jã hingi tsada nzaya, ge hense tsa da n'etsi ra nzaya ne pa di nã.

Ra Mpote nzaya, ge di tsani hñupa di ge ra pa ä da hmuntsi ne numu xi di njut'i ra ndã pa di t'etsi xi ra nhio.

Ra mpote nzaya, nzaya nt ó t'i ne n'a ra mpote to un ra bojã ne ya mpote pa da hogi ra za te hoki uxi jar m'edi.

Page da thoki ya hmuntsi ya jã to ote ra mfatsi, di petsi di m'ui gatho ua di tho made ne n'au ya jã to mfatsi, ne di m'ui ra ndã nzaya, ra mfaxte, ra mpote ra mfatsi to nu ra 24 thoki razaneu to pote num'u hingi m'ui, ngu mi petsi.

Ha numu ya bi nja ra hmuntsi xi n'itho hmã pa di nãki ya mpote, ge xi di hmuntsi ko xi made ya ne ko ma n'a ra jã di ge ya mpote nzaya, pege ngu zãmu di n'õpu ra paã di ge ra ndã hindã m'edi ne ko ra heke nzaya di ge ra mpote ka ra contraloría ne ko n'a ra mpote nzaya, ä xi xa thutsi ne xa t'etsi u.

Di duĩ ya hmuntsi pa di da xifi da ehe, ya xampate ne ma ra u to pãdi di ge ya hmuntsi di ge u di fadi ne jar m'edi pa di hogi raza, hnini, pa da hogi raza te hoki neu ma rau.

Da njutsi n'a ra hem'i di gathou, habu da hutsi te gatho bi gohi da thoki, ne da huxa ya ntuntuye ya j ato ote ya jã m'ã ya hmuntsi nzaya.

8.4.2 Te dã hoki

Ge di hoki ra m'efi ra ndã nzaya:

Nuu ya thãndi ya mfaxte xa m'a u:

- a) Ma hioni ya mfatsi hemi, ne da ma tu uni ra mfatsi pa da uni nuna nfatsi he nepu da domi da zohõ ä, ne mefa da mu ge bi zohõ ra mfatsi pa da fãdi. Nubu hintu da uni ya mfatsi hemi da m'a ne da hñena ge n'a ra

mfatsi da thändi te da totue, pa da tumbi oh hin´a , ha ra mfaste da hñani pa da bahdi hubu da thumbi ra mfatsi nuna jäi, ne nuna ra faste da xipabi ä;

- b) Da ma di fadi to da tumbabi m´a ra ya ra ´yo mfatsi, ne da to da buni da bahdi, ne ñutui toho uni nuna mfatsi;
- c) Da thutsi ya nthoki befi, ne da hmate da befi ha ra nigua hmuntsi mfatsi, na da hma hamu da ma ge da t´uni ra mfatsi, hamu da thuxa ya thhuhu;
- d) Da tutsi n´a ra jäi to mpefi ha nigua hmuntsi ge mpeu ha mfatsi nxadi;
- e) Di njuki ne di mpodi ya hmända pa genseu; ne
- f) Ne ma ra di u di m´ä pa di hoki ra Ndä Nzaya.

9. Ha di thoki

9.1 Ha di toki ra mfatsi

- a) Ra ndä nzaya ka ra Xeni hnini M´onda, xi juiki ra hmät´i ne konge ra SEDESEM.
- b) Ra SEDESEM ne ka ra nguu hmuntsi da hiandi ge xa thoki ra zo ngu nuu ge di petsi gatho nuu ya hemi nuä xa t´adi ne da beni nuä ra hemi k ora mfaste pa da hiandi ä, ngu nuä x ama ha njapi da zuki;
- c) Numu nuä ra nzaya thogi ya hemi, to di nuä ngu metho, njabu ra t´uni ra ntsote noya pa da uni u ya mfatsi, nubu ya dä tut´i ra mfatsi, njabu da t´uni ra ntsote, ntsetho da m´a nubu da njabu tsogi u adi ne da tentsi, tsetgho da xipabi numu ra ret´ä ma kut´a di betho ä da zoho ra pa; ne
- d) Numu bi t´uni ä ra mfatsi ra nguu hmuntsi tsote da da hoki n´a ra hemi habu da thuxa thuhu u.
- e) Nubu nuu xa thändi u ne xa ma u, ne nubu ya da hñani ra mfatsi ne da m´a ra nzaya ge xa t´umbabi ä, ra ngu hmuntsi tsote da xipabi ko ya ngu hmuntsi ntentsi ua ge njabu da t´uni ra mfatsi, ua ge da da zipi ge da bädi ra mfaxte ge da m´a nuä xa zipabi ä.
- f) Ya thuni mfatsi da thäkui to hani nun´a mfatsi nubu nuä ra fatsi n´a mboho honi ra befi de nzaya ne nuhu ya t´etsi nzaya, ne nubu da metsi n´a ra ntsomu nehe da thäkui, ne nubu hinda iode ngu mangä ra nguu hmuntsi mfatsi.
- g) Ra ndä nzaya nu da nte ya hnini da kuati ya hem´i tou t´uni ra mfatsi, ya nguu nzaya ha di t´üni ra nfaxte; Ra nguu nzaya da mehni ya hem´i pa ya m´otse ntsi, hinda thogi reta ma kut´a ya pa mefi digeä;
- h) Ka ra xeni hnini M´onda ne konge ra SEDESEM, nzaya da mehni ya hem´i pa ya m´otse ntsi, hinda thogi reta ma kut´a ya pa mefi digeä;
- i) Ka ra nguu nzaya ge xi ra tseti nuanpa di hmuntsi ne di t´etsi ra hem´i thuxthuhu nfatsi.
- j) Pa da t´uni ra mfatsi hinda t´uni numu te da thogi pageu to honi da tsoni da nzaya pageu to t´uni ra mfatsi pa di nte ya m´u ya jäi ka ya hnini.
- k) Da ma di fadi to da tumbabi m´a ra ya ra ´yo mfatsi, ne da to da buni da bahdi, ne ñutui toho uni nuna mfatsi;
- l) Da thutsi ya nthoki befi, ne da hmate da befi ha ra nigua hmuntsi mfatsi, na da hma hamu da ma ge da t´uni ra mfatsi, hamu da thuxa ya thhuhu;

- m) Di dui ya hmuntsi pa di da xifi da ehe, ya xampate ne ma ra u to pädi di ge ya hnmuntsi di ge u di fädi ne jar medi pa di hogi raza, hnini, pa da hogi raza te hoki neu marau
- n) Ra nfaxte ge xi tsädi hoki ne hñutsi ra thuhu ka ra hem'í thux thuhu ra pa ä di t'ädi ne nupu ha di üni ra hem'í xä hmä pa di yut'í.
- o) Pa ngautho yaho nuu, ge ra Ndä nzaya ge xi tsädi hokbi ya hem'í ya to ädi ra nfatsi nuna, ngu xa thutsi ka ra m'efi nuna.
- p) Ngatho to ne dä iädi nuna ra nfaxte ge xu tsä di hñutsi ra thuhu ka ra m'efi, ne hinte di gut'í ra bojä pa di yut'í ka ra nfaxte nuna ge hingi jar m'edi numu ya bi yut'í ya jäi ka ra faxtese ka ra xeni, ge nuya bi nfeni ra numu pa di m'ui ra nhio ya mengu ka ra xeni hnini m'onda, ge xi xa ntseädi ra mui ya jäi ka ya nguu, ya hnini ne ya mengu da nu ha di mui nuya ya jäi ne di hnu ko ya jäi nfädi pa ge yato da nut'íui ya mui ya jäi, pa xi nte ya m'ui ya jäi (HEM'Í PA DI NT'OT'Í)

9.2 Thuxthuhu to t'uni mfatsi

9.2.1 Hangu gä thogi ra m'efi

Ra Ndä nzaya ra nfaxte nuna ngu xa tutsi ne mä ya hem'í, da mä to di mpodi da thogi di m'ui ra nfatsi nuna ra nguu nzaya di hioni to di yut'í ne da thuni mä n'a to bi ädi, himbi thuni ne di hux ra thuhu di tom'í.

9.2.2 hem'í ha di gätsi ra m'efi

Ta hnini nzaya, ra hmuntsi nzaya ka ya Ta hnini ge xi nu rangutho konge ra heke nzaya nu pa di nte ya m'ui ya jäi ka ya hnini ngatho zuhmi, ne ka ra Nororiente di ka ra m'ä'ye M'onda ne ka oriente di ge ya Hmuntsi Mui Gatho ya jäi, di ge ra m'efi nu pa ya hnini ya mengu xi ra nzedi gä nte ka ya hnini

9.3 ya hmuntsi pa di thutsi ya thuhu ya nzoho jäi.

Ya ndä nzayo ko kuat'í konge ra nzayo nu ra nfatsi ra nguu nzaya mä ted ä thoki da xifi ya jäi to ote ne da dati ra nfatsi dig e ra pa da jut'í pa da thuni ra nfatsi, da nu ko ngeu ne da yopi kongeu ma ra ya nfatsi nuna pa ya hnini <http://www.ime.gob.mx/directorioorganizaciones>.

9.4 Di mpodi di ra ngaxte

Ra nguu Nzaya ra Administrativa ge xi ra tsädi, di mä to di guki di ge ra ka ra hmända ha xi negi te hmä ne ha xi kut'í ra nhio ra nfädi pa ngatho ya jäi m'ui njapu ha xi thändi ya hindi t'üni ra nfaxte jäi.

10. Nu u ya nguu nzaya nfatsi

Ge xi tsä di n'u ha di japi ne ha di hoki ya m'e nguu nzaya tsä da hoki ya m'efi konge u ma nzaya m'ui ka ya dämga hnini pa da nu, njapu ne ya to nu thoki ra za pa ya hnini.

Ha ya nguu hmuntsi mfatsi da hiandi to ote xa ño ra mfatsi befi, ne geä da hiandi ne m'a njapi da totue hä, ha njabu hinda nja n'a ra ntso mui ha ya befi, ne hinda tsoki ma'ra ya nguu hmuntsi mfaxte

Ra SEDESEM tsä dä thoki ra ya mfatsi hemi ko ma ra ya hmuntsi nfatsi, ne ngu nuu ja masu ra M'efi nuna

11. Ha di hoki pa dä nfatsi ya hnini

Pa di thoki ra nhio ra m'efi nuan ne pa di m'äpu ra nhio ge xi tso di uat'í ya nzayase ne konge ya hmuntsi nzaya.

12. Di t'üdi

12.1 Ko te di t'üdi

Ra ha di udi ra nfatsi thuni ngu mä ra hmända, japu ne habu udi da mä ya mpote nzaya.

Nuyu ya hem'i da boni ka ra ta hem'i "Gaceta del Gobierno" ne ja ya web ra SEDESEM.

Ngu ja mä ra Xeni 18 ra hmända, gotho ya hem'i pa da nt'ot'i ne da udi di gena ra nfatsi di mä nuna ra hñänd:

"NUNA HMUNTSI HEMI, HINTO RA METI N'A RA MBOHO NZAYA. HINGI TSA TO DA HÑÄ NUNA NU RA NTE M'UI YA HNINI. NUMU TO DA HÑÄ GE DI NZEKI NUNA PA DA M'Ä FADI NE DA THÄMBI RA BOJÄ KO YA NZAYA NGU NUÄ MANGA KA RA HMÄNDÄ".

12.2 Hmät'i

Ra hem'i hmät'i ge di guki ra ndä nzaya ka ra Xeni Hnini M'onda, ne konge ra SEDESEM, ngu xa m'ä ra hmända.

13. Negi ra za

Ra nguu Nzaya ra Administrativa ge xi ra tse di, di guki ra hmä pa di nfädi di ge ra m'efi, nhio ra nfädi pa ngatho ya jäi m'ui ka ra Xeni Hnini M'onda ne ka ya ta Dängä Hnini, njapu ha xi thändi ya nt'üni ya jäi.

14. Di thändäpu

Ra ndä nguu nzaya di genä ra nfatsi nte ya hnini da teni konge u thoki pa ge u ya jäi to ote ne da una ra uenda numu ya bi hmuntsi.

15. Thogi

15.1 Te di thogi nthi

Tsa da hoki ra hem'i pa da nu te xa mboni nj'eya mu nj'eya (ra nhio ra m'efi xa thoki xi ra nhio ra m'efi), kongeä CIEPS, pa da hogi ra za ra nfatsi ne ko te m'edi pa di thoki ra nhio ma n'agi mu te m'etho.

15.2 Di nfädi u xa thogi

Nu ra nzaya tsutbi ge da hamu da thuni ya hemi pa da thuni n'a ra mfatsi ha ra xeni hnini Monda ko ra CIEPS, ne nuä da hiandi ne de da m'a ra mfaste.

16. To nu ha ga tsani ra bojä, ne ko ra thändi hogi ra m'efi

To handi u da nja n'a ra hogä befi, ne habu di ja n'a ra zo ra befi ne habu di jamasu u ha nun'a nguu hmuntsi mfatsi ge da hiandi to gatho ra bojä ra xeni hnini Monda, ne ra nguu hñaxu hmuntsi jamasu ra bojä ko ra xeni hnini Monda, ne to ote ra befi mbo ha ra SEDESEM, ne njabu da thändi nuä ya xa m'a pa da fadi to t'umbabi ra mfatsi ne to ha hani nu ya mfatsi.

17. Ngoxte ne ntsutbi

Nuu to hingi johia, ngaxte tsutbi pa da dati ya nfatsi da nthudi kongeu to ha ya nfatsi ne gotho ya hnini kongehia;

a) Ko ra hem' i nt' ot' i:

Ka ya nguu nzaya Dirrecio pa Ngatho ya Nfaxte M' efi, m' ui ka Av. Baja Velocidad Paseo Tollocan m' ede 1003, Col. Zona Industrial nzuhmi C.P 50071.

b) Nt' oxgu:

Ja ra nda nguu nzaya ya nfaxte pa da hña ya hnini 01 (722) 226 01 82 ne ka ra m' ui ote ra t' oxgu di ge ra Nzaya Xeni Hnini M' onda. (CATGEM) lada hinte jot' i 01 800 696 96 96 ne nthi ra ndä hai M' onda ra 070 ua Nzuni ne ya ta Dänga Hnini.

c) Nu internet:

Mpen' ä hña yapu dgprogramasociales@edomex.gob.mx y en la página www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Rase jäi:

To nu da thoki ra za ko dige ra SEDESEM, m' ui ka ra Av. Baja Velocidad Paseo Tollocan número 1003 KM 52.5 Col. Zona industrial Nzuni Xeni hai M' onda C.P 50070 nt' oxgu 01 (722) 199 70 89, ne ja ya nguu tsutbi, mui nu nte ya hnini ha kuat' i pa ha di un ha xa thoki ra nhio ra m' efi di ge nuna ra nzaya SEDESEM.

YA THOGI

N' A. Di njuki nuna ngu xa hmä ka ra "Gaceta del Gobierno"

YOHO. Nu ya mpodi xa thoki ka ra m' efi nuan, ge di yut' i ra pa ä bi njuki ne xi xa nfädi ka ra "Gaceta del Gobierno" ne xi di mutpu ta ha di hmä pa di mpodi ma n' agi ya m' efi.

HÑU. Ra Hmuntsi nzaya nu pa ha di mä ra nhio ra m' efi, ge xi ra nhio di hoki di ge ra 15 mpa pa di mpodi nuna ra hem' i nfatsi ngu xa thutsi ka ra hem' i ra thuhu "Gaceta del Gobierno"

GOHO. Ra Hmuntsi nzaya nu pa ha di mä ra nhio ra m' efi, ge xi ra nhio di mä ge hindi hiegi di thogi ra 15 mpa m' etho bi hmä

KUT' Ä. Pa di thüni ra nfaxte di ge ra Nfaxte pa di Nte ra Nhio ya M' ui ge ra pa di thoki ra t' üni ra 2017, ngu bi gohi bi hmä pa ndi njapu ä di thoki

RATO Pa di t' üni ra nfaxte di ge ko nuna ra m' efi, ge xi di thoki konge ngu xa hmä ha ta di zudi di ge ra bojä ä xa nät' i.

YOTO. Nuna ra nfatsi, ge xi xa thutsi ka ra hmändä ge xi nhiehui ne ni xi chutho di ge ma ra to ne di nhieki.

HÑÄTO. Gatho u hi xa n' u di gen' ä nuna ra hem' i nfatsi, ne xi di nu ra nzaya hmuntsi.

Ka ra Hnini Nzuni Lerdo, ra Hñäxu ra Xeni Hnini Monda, ra pa 19 ra pa n' a zänä ra j' eya 2018.

**ÑÄNTE FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTES DE OCA,
NZAYA MFASTE PA DA NTE YA HNINI
DIGE RA NDÄ NZAYA XENI M' ONDA**

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICOEDOMÉX
DECISIONES FIRMES, RESULTADOS FUERTES.

NU JMUU FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTES DE OCA, SEKRETARIO DE DESARROLLO SOCIAL KJA TS'IB'ONDO, JA GA O MAMA YO TS'UÑA 3, NDE XI, 5, 6, 10, 11 ÑE 17 FRACCION IV KJA TJURŪ O K'Ū AT'A YO BOS'Ū K'Ū MBOS'Ū YO NTE'E KJA TS'IBONDO; 6 NDE XI, 8 NDE III, 19, 20, ÑEJE 26 KA TJURŪ O K'Ū AT'A YO BOS'Ū K'Ū MBOS'Ū YO NTE'E KJA TS'IBONDO ÑEJE 6 NDE VIII KJA A MBO'O TJURŪ KJA K'Ū AT'A YO B'OS'Ū K'Ū MBOS'Ū, ÑE

K'O MAMA

Ke nu B'epji a B'ondo nu mo ra kjaji ra nokoji "Na B'ondo textjoji", mama ke ra tsjaji nu b'epji jango ra mama ke ra kjaji na nojoo texto yo tjurŪ tee, a kjanu dya xi ra d'año ko ra nuji yo te'e, ñeje ra jyokŪji na jñiñi ka kara tee na jotjo, nza kja neji yo tee jñiñi. A kjanu, nu ko tjurŪ yo teji: nu zakŪ, nu ko xorŪ, yo jñonŪ, yo ngumŪ, yo b'epji, ko dya i tsaji na s'oo, nu k ara mimiji na joo, ngejeyo nu ko nestaji ko teji ra dyenjeji nu ko o zakŪ.

Nu ko b'epji ko chjuu Ra nokŪ Sostenible (ODS) 2030, nu ko o pjongŪ nu Tajmurb'epji a XoñijomŪ (ONU), nu ko o tsjaji nu b'epji nu TaxoñijomŪ ko kjaa ngek'ua ra mimiji na joo (PNUD), nuko ngeje ko ra janda pje ma tsjaji mba ra kjaa jñonŪ ñeje ko nestaji texto tee a xoñijomŪ mbar a mimiji na joo.

Nu dadyo tjurŪ ko kjaji yo te'e mbara mimiji na joo yo tee ko o kjaji yo Arkate a Ts'ibondo a B'ondo, nestaji ra nuji na joo, ra paraji tetxeji, nza kja daño jña'a, ra kjaji nza kja mama a kjanu, ñeje so ra nuji ke ra mimiji yo b'ejña na joo nza kja ko pesiji 20 kjee ko ya ndunteji o ko ya dyenje naja o janzi t'i'i o xut'i.

Nu ko b'epji nu dadyo tjurŪ yo tee ko kjaji nu Arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, b'Ūb'Ūji nu B'edyi ko na Zezhi, a kjanu ra nuji ja ra mimiji na joo ko b'edyi ngek'ua ra nokŪjiyo tee ko kjaa in jñiñi, ngeje yo d'año bepji ra kjaji ra nokŪ ñeje texto ko b'epji yo arkate nza kja nu ngumŪ, ko ra joo in zakŪ, ka na joo in ngumŪ, nu jñonŪ, ñeje ko b'epji, ngejeyo ko ra pjons'Ū dya xi ra kjaa ko dya jŪ'Ū pje ra ñonŪji, ko dya jandaji, ra pjons'Ū na joo ko ODS: Ra jŪ'Ū pje ra ñonŪji, na b'epji na joo, ra jŪ'Ū merio kja ne jñiñi ñeje tajñiñi.

Xo, nee ra jandaji ja ba mimiji ko b'edyi kara kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, kja ne tee na xita, yo tata b'edyi, xo ko na ndat'i ñeje ch'it'i nuji na mimiji, a kjanu ra jandaji na joo ja ba mimiji ñe ra pjons'Ūji ra pedye na joo o b'epjiyo.

Nu politika ko kjaji yo tee, ngeje ko nestaji ra kjaji, b'epji ko arkate a jñiñi, ñeje yo tee yo jñiñi, jango ra tsjaji, ra pepji ngek'ua ra mamaji ke na jotjo a kjanu ñeje ra mimi na joo, textjoji ra namakjatoji, textjoya ra kjaji mbara mimiji in zakŪji na joo yo tee meb'ondo, ga kjanu, ra kjaji yo tee soo ra nokŪji ñe ra pepji a kjanu a tsjajaji na zakŪ na joo, nza kja ra neji nu tee, ñeje ma ra neji ra paraji na joo.

Ximi mamaji k'o e pezhe nu kjee 2015, nu ne INEGI kja ne Ts'ib'ondo mi kara 16 miyone 187 mil 608 tee a Ts'ib'ondo; nujyo 7 miyone 834 mil 68 ngeje b'ezo (48.4%) ñe 8 miyone 353 mil 540 ngeje b'ejña (51.6%); mama nu NgumŪ ka Pezhe Nu B'epji nu teji a B'ondo (CONEVAL) 2016, kja ne Ts'ib'ondo mi kjaa 8 miyone 230 mil 200 nujyo tee dya mi jŪ'Ū pje ra ñonŪ (47.9%), 7 miyone 173 mil 242 dyana mi sant'a (41.7%) ñe 1 miyo 56 mil 958 dya pje mi jŪ'Ū pje ra ñonŪji (6.1%); xo 2 miyone 173 mil 810 (12.6%) nu ko meb'ondo dya mi dyenje jango ra kejme xo 2 miyone 11 mil 481 (11.7%) mi kara kja dya pje mi kjaa nza kja ko nestaji kja o nzumŪ (Konsebo nu ko XorŪ nu Politika ko tee).

Nza kja mama nu Konsebo ko Pezhe tee a B'ondo (CONAPO) kja ne Ts'ib'ondo, mi kjaa 269 jñiñi (53 mil ko tee) ko na kjuarú ko dya mi júú ñeje 2 mil 898 (299 mil 349 ko tee meb'ondo) ko dya mi dyenje.

Nza kja mama nu Konsebo ko ja ba kjaa ko tee a B'ondo (ENADID) 2014 ko tee ko o maa n ajee kja ne Ts'ib'ondo yo kjee 2009 ñeje 2014, mi kjaa 49 mil 641 ko tee, nujyo 27.3% (13 mil 545 ko tee) b'úbb'úya kja ne D'año jñiñi ko chjuu Estados Unidos; nu 7.3% (3 mil 619 ko tee) na d'año Tajñiñi ñeje 65.4% (32 mil 477 ko tee) ya nzhobú ñeje kara a B'ondo.

Nza kja mama nu nu Konsebo ko Pezhe tee a B'ondo (CONAPO), Nza kja mama nu Pezhe ko Pedye na jee a B'ondo-Estados Unidos 2010, nu 1.5% nu ngumú kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, resibi ko pjeñe n ajee, a kjanu yo Arkate a Ts'ib'ondo, mama ko yo tee ko kara na jee ko pepji a Tajñiñi a tjii a B'ondo, pjons'úji ra tsjaji o ngumúji o da'ño ko nestaji ka o jñiñi ko tee ko ya pedye na jee, a kjanu tsjaji ra partisipaji tetxjo ko arkate ka o jñiñi, ko ngumpjoxte, ñe d'año arkate.

Ga pépji nu mbos'ú Nu arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, ko o opjú na "Xiskuama ne Ts'ib'ondo" nu pa'a 19 ne naja nzana ne kje'e 2018, jango rga pépji ñeje ra unúji nu Jeb'i na Ixki, ma re nge na tr'unú kja pjos'ú ma re unú yo ra dyotr'k'úji, nu ko kjaji yo Ngumpjoxte ñeje nu jeb'ijnu so ora usaji ngekua ra unúji ko pjenda pjoxkúji ko tee.

Ma ra Pjoxte yo tee ko jñaji d'año jña ka yo Jñiñi a Ts'ib'ondo, ngeje ko kjaji b'epji ngek'ua ra nokú ko tee yo jñiñi jñatjo, ngek'ua ra psrtisipa yo tee ñee ra jyese ra tsjaji kjo pjenda tsjaji ka in jñiñiyo, a kjanu nu ko b'epjiyo ngeje dya xi nda kjaa teji ko dya dyenje pje ra ñonú, ngeje nu B'epji Bedyi na Zezhi neje ko kanja Ngumú na joo, a kjanu ra mimiji xi na jotjo k otee meb'ondo ñe ra mimi na joo o zakú.

Nza kja mama nu ts'ijña 21506A000/RO-001/2018, da nu pa'a 16 naja zana ñe kje'e 2018, ñe nu Diresio ka Kjaji Pjoxteji, ko yo mama ka nu tjurú 23 nu jña'a ko mama ra Karaji na Joo nu Ts'ib'onro ñe yo jñiñi, o pjongúji ko soora kjaji.

Kja ne ts'ijña 233E1A000/RESOL-004/2018, da nu pa'a 19 naja zana ñe 2018, ñe nu comisión Estatal ko kjaji na jo'o, ko yo mama ka nu tjurú mbara nu Ts'ib'onro ñe yo jñiñi, ngekjua mama kjo b'úbb'ú and'úbb'ú:

NU B'EPJI KO O KJAJI K'O NU SEKRETARIO NU DESARROLLO SOCIAL KO RA POTÚ NE TJURÚ JANGO RA TSJA'A NE BE'PJI B'EDYI NA ZEZHİ NE PJOXTEJI K'O IN JÑIÑİGO, RA NGEJME A KJABA:

NE TJURÚ JANGO RA TSJA'A NE B'EPJI B'EDYI NA ZEZHİ NE PJOXTEJI KO K'O IN JÑIÑİGO

1. Yo mama texe

1.1 Pje b'epji ra tsjaji

Yo b'epji nujyo ra ts'aji Kja in jñiñigo B'edyi na Zezhi, ngejyo ra sjeb'iji yo b'extr'o kja jñiñi, o ch'otr'ú nuk'o e ne nu'u pje peji nujyo jñiñi kja ne Ts'ib'onro ñe yo juentr'o nujyo nte'e kja in nzumúji. Ra unúji texe yo nte'e nujyo ni jyodúji ngekua ra jokúji in nzumúji, in z'atúji ñe in jñiñiji.

Ne b'epji jyodúji nziyo b'epji akjaba:

- a) Ra unú ko ra pjons'úji;
- b) Ko nesta ko tee jñiñi;

- c) Ko b'epji ngek'ua ra mimi na joo; ñe
- d) Textr'oji ñe ko dya mimi na jo'o.

1.2 In tsjaja k'ora nu'u

Ngumɔji, b'epjiyo ñe nu xoñijomɔ k'ɔ na jo'o nu b'ɔb'ɔ ñe dya ra jɔɔɔji.

2. Pje mama texe yo jña'a

Ngek'ua ra sɔ'ɔ ra tsja'a ko tjurɔ,so ra tendiboji nuɔya:

Nu jeb'i ka ra mamaji nguarɔ nu bepji, ngeje na jeb'i ka ra manji ko na kjuana ya nguarɔ nu b'epji in jñiñi, ngeje ka partisipa yo arkate a jñiñi ñeje nu Ngumpjoxte a jñiñi, ñe ko subsekretaria ko pjoxte in jñiñi, ñe textjo ko d'año pjoxte.

Ne Pjoxte Jñiñi, ngejnu junsɔji texe yo ra tsjaji kja na mb'eñpeji kja Ts'ingumb'epji, a ñɔɔ kja ne Z'umi, nuja nrre xoñi ñe a nrrɔb'ɔ ñɔɔ B'onrro ñe nuɔyo pjosɔji, ñe ja kɔ'a e b'ezo k'o pjosteji yo b'epji ra tsjaji Kja in jñiñigo ñeje yo d'año jñiñi nu b'epjo B'edyi na Zezhi.

Mbos'ɔji, Kja jñiñi ne e nte'e yo kɔɔ kja in jñiñiji, yo ra mb'osɔji e b'epji kja in jñiñigo nu B'epji B'edyi na Zezhi.

CIEPS, Yo kja'a Tr'onɔ ñe totr'ɔji ja ga jmurɔji.

Yo ts'ijmurɔ, Ngejyo pjotrɔ yo jña'a, yo nu'u kjo na jo'o ñe mamaji ma ra pepji k'o yo mama yo arkate nrenxe yo in jñiñi a Ts'ib'onro.

Mama jarga Ts'aji, Ne ngumb'epji nu jɔ'a e B'epji, kja ne Ts'ib'ondo a b'ondo ñe texe yo ndajñiñi ko kara a Zumi ñe a jñiñi B'ondo.

Nu Ngumɔ Kja Pjons'ɔ te'e, Nu komite ko mama kjo ngeje o ngich'i ñe ra nuji ko tsjaji na jo'o nu b'epjiinu. **Tjurɔ**,yo kjaji ngekua ra jogɔ kja ne Ts'ibonrro.

Xiskuama nu junsɔ yo teb'ɔ, nuɔyo pje orɔji junsɔji kja xiskuama nuk'o jmutɔ kó otɔji yo pjosɔ in Arkategoji; Kja in jñiñigo nu B'epji na Zezhi.

Ja ra chunɔji, Nu bɔxt'ɔ nu, ko so ra nuji ke ngeje nu tejnu ko ra pjoxte, ra soo ra ngich'i nu b'epji, nza kja mama nu ko politika nu ko mama nu Ts'ib'ondo a B'ondo.

Ko te'e ko ra pjons'ɔji, nu chju'u ko ra pjons'ɔji ko ngeje ko te'e ko mimi a Ts'ib'ondo a B'ondo, ko ra pjons'ɔ kja ne b'epji kja ne pjons'ɔ te'e ko b'ɔb'ɔ kja in jñiñi nza kja mamaba nu tjurɔ B'edyi na Zezhi.

Ko te'e dya jɔ'ɔ pje ra siji, ngeje ko te'e ko kara kja ne in jñiñi ko dya so'o ra mimi na jo'o xo dya so'o ra pepji mbar a jɔ'ɔ merio, ko dya so'o ra b'ɔb'ɔ ka in nzumɔ na jo'o.

K'o a o mbos'ɔji, k'o e te'e ko kjaji a ts'ibonro k'o a o mbos'ɔji mbara ra mimiji na jo'o kja in jñiñigo.

Yo pjosɔ yo te'e, nu arkate nu pjosɔ yo te'e mbara ra pjosɔ jango ga ngara yo te'e, akjanu ra mbedyeji ga ma xoñi, ñe kjaji jango ga mama k'a jusɔ kja skuama.

Nu b'epji ko pjons'ux tee; ngeje nu jeb'i ko mama janzi, nu ko ra tsjaa, nu ko mama, nu ko janzi te era unxi, jangua, janzi kjontu, jangua ra pxuxi ñe ra nguaru; ñeje nu ko ra tsjaa nguenda nu b'epjijnu.

B'epji ka in jñiñi, nu jeb'i ka mama pje ra tsjaji, ra mamaji janzi ra nestaji, ngek'ua ra soo ra tsjaa ra pxuxi na b'epjitse.

Yo tjuru, yo tjuru'nu programajnu.

SEDESEM, Ne Sekretaria k'o Pjoxte kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo.

Nu oxu, ne nte'e nu jansu in chju'u, ngekua ma ra mbedye in chju'u rajnu'x k'o ra mb'osuxi.

Nu kja pxorj pje ra tsja'a, Kja nu Ngumpjoxte ko pepji ko ta jyanda ko mimi na jo'o yo te'e.

3. Yo ra tsjaji

3.1. Textrjo yo ra tsjaji

Na jo'o yo jñiñi kja nunu ra kjaji ra mimi na jo'o yo te'e a jñiñi ko mama dya dyenje pje ra ñonx, a kjanu na ra unxi kja ja ra pepji industrializado; ra jmutu ko merio ko nestaji ngeje ko ya unxi ngek'ua soo ra tsjaa na b'epji, a kjanu ra dyenje na ngumu; yo ra tsjaji na b'epjitse, ko tee ko dya dyenje pje ra ñonxi.

3.2 Jargu tsjaji b'epji

3.2.1 Jargu jokxi jñiñi

Ra jokxi yo jñiñi nujoyo a bi jyombeñeji, ra unxi k'o ni jyodu ngekua yo nte'e ra pepjiji a kjanu ra jogu tsjema tsjema yo jñiñi.

3.2.2 Nu ko mama janzi kja mba ra pjons'ux tee

Ra unxi ko b'epji ko tee, ngeje a kjanu ra dyenje ko nestaji kza kja o ngumxi, texe ko nestaji mbara jyab'aji na ngumu, ra jok na joo o ndeje ko siji teee, ko nesta mbar a pedye ko ndeje ko dya joo o jñiñi, ra tsjaji nguenda ko tee ko pedye na jee.

3.2.3. B'epji ko tsjaji ra tsjaa nu b'epjitse

Ra pjons'uxi tee ko ya pedye na jee ñe a zhobutjo, ko o nzhoxu a Estados Unidos, nuko dya dyenje pje ra ñonx, ko mama ra dyenje na b'epjitse, a kjanu ra tonjo o meriotsje.

3.2.4 Jargu pjoxteji

Ra dyatzaji texe yo nte'e, nujoyo o ne s'omb'ux in nzumxi ña in jñiñiji, na nrrajma, dyeb'x, z'unrrajma, ngunro, ñe k'o d'año, nu ja so'o ra s'odu in nzero o ra nru'u yo nte'e.

4. Texe yo at'aji

4.1 Nujoyo nte'e kja xoñijomx

Yo nte'e nujoyo karaji kja ne Ts'ib'onro.

4.2 Yo nte'e me s'oji

In ngumá ñe yo te'e ñe yo jñiñi a Ts'ib'onro; ñe nza kja ko jñiñi ko pedye o saja ko tee.

4.3 Yo nte'e ko ra pjons'uji

4.3.1 Nu b'epji ko ra unuji

Ko tee ko mimiji kja ne jñiñi ko dya dyenje pje ra siji.

4.3.2 Nu b'epji ko tee in jñiñi

Nu ko tee ko b'ub'uj kja yo jñiñi ko dya dyenje pjse ra siji, xo ko jñiñi ko pedye ñe ko nzhoɓɓ ko tee ko o maa na jee.

4.3.3 Nu b'epji ra pepjitse

Nujyo e nzumɓ kja ne ts'ib'onro, yo o jyombeñeji kɓ nrre'e, ñe me na punkjɓ akjanu yo nte'e nujyo dya pje tejmeji kja ne Ts'ib'ondo, xo yo d'año Ts'ib'ondo ko kara a B'ondo.

4.3.4. Nu b'epji ko dya jɓɓ pje ra siji

Nu ko tee ko kara ka o tsjaa na s'oo i jñiñi nu xoñijomɓ, xo ko d'año jñiñi a B'ondo ko xo o kjaa na s'oo nu xoñijomɓ.

5. Yo ra mbosuji

Ra mb'osuji texe yo jñiñi kja ne Ts'ib'onro (125), ra nuji k'o pezhi yo jñiñi mbara unuji jero ra unuji ngenchjo k'o ra zo'o k'a merio.

6. Unuji

6.1 Pje ra unuji

6.1.1 Ra chunɓ

6.1.1.1 Nu b'epji ko ra unuji ko tee

Yo ra unuji ngejyo ni jyodɓ nujyo nu nte'e nza kja k ora jyab'a o nzumɓji.

6.1.1.2 B'epji ko dya jɓɓ pje ra siji

Yo ra unuji ngejyo ni jyodɓ nujyo nu nte'e nza kja k ora jyab'a o nzumɓji.

6.1.2 Ra unuji chopjɓ

6.1.2.1 Nu b'epji ko ra pjons'uj tee

Nujyo ra unuji dya ra ngontr'uji, ne Arkate kja ne Ts'ib'onro ra ngontrɓ texe ko ra pjons'uj tee.

6.1.2.2 Nu b'epji ko ra pepji i jñiñi

Nujyo ra unuji chopjɓ, ra tsjaji na b'epji ka o jñiñi.

6.2 Janzi ra unuji

6.2.1 Nu b'epji ko ra pjons'ɔ tee

Nu ko ra unɔ merio nu arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, soo ra chunɔ texto ko b'epji , nu merio \$350,000.00 ñeje ko soo ra chunɔ ra mamaji nu pjoxtejnu.

Nujyo chopɔ k ora unɔji ka jñiñi ko kjaa tee ko ya nzhobɔ na jee ra unɔ ko arkate ko i jñiñi, yo tee a jñiñi xo ko b'epji yo d'año mbepji, dya soo ra unɔ ts'iketjo nza kja yo arkate a Ts'ib'ondo.

Mbara texe k ora chunɔji kja yo jñiñi ko dya kara tee ko ya nzhobɔtjo na jee, ko ra unɔji merio ko tee ngeje nu arkate a jñiñi ñe arkate a Ts'ib'ondo.

Nu chopɔ ke ra unɔ nu arkate Ts'ib'ondo a B'ondo, ra unɔ mo nu arkate a jñiñi, ngumpjoxte ñeje ngumb'epji, ra chunɔji ko merio ko ya manji.

Yo ngumpjoxte ñe ngumb'epji, soo ra unɔ ko ra chunɔ, xo nu ko tee ko ra tsjaji nu b'epji.

6.2.2 B'epji ko ra kjaji ra pepji in jñiñi

Nu ko ra unɔ merio nu arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, soo ra chunɔ texto ko b'epji , nu merio \$30,000.00 ñeje ko soo ra chunɔ ra mamaji nu pjoxtejnu.

Nu ko ra chunɔ nu arkate a Jñiñi, dya soo ra ts'iketjo nu ko ra chunɔ nu arkate a Ts'ib'ondo.

Nu ko ra chunɔ nu arkate a Ts'ib'ondo, ra chunɔji mo nu arkate a jñiñi ya ra chunɔ ko nestaji.

6.2.3 Nu ko ra chunɔ nu arkate a Ts'ib'ondo

Mba texe ko b'epjiyo, nu ko chunɔ ko arkate a Ts'ib'ondo, dya ra kobraji ñeje ra unɔji kja ne SEDESEM, dya ra kobra ko tee ko ra chunɔji, xo nu b'epji ko chjuu b'epji tee in jñiñi.

7. Jargɔ tsjapɔji yo ra tsjaji

7.1 Yo ra mbos'ɔji

7.1.1 K'o ra dyorɔji

7.1.1.1 K'o ra tsjaji kja jñiñi ko unɔji

- a) K'a yo ntee nujyo jmurɔ kja d'a jñiñi ri menzumɔ kja ne Ts'ib'onrro, nza kja yo jñiño ko ya manji ke nestaji.
- b) Xiskuama nzi na natse kja jñiñi (k'o mi kjaji, kja meb'ondo), jango ngeje ra opɔ ne tipo kja pjos'ɔ ñe a jñiñi k'e requiere na ra ɔnu kja ra mi pepji industrializado;
- c) Ra jñusɔ in chju'ɔ k'e xiskuama kɔ ra unɔji ñe texe k'o onɔji. Mo nu jeb'i dya mama ja i menzumɔji, ri chunɔ na jeb'i ka mama nujyo nza kja mama jñii zana;
- d) Ra nizhi yo jeb'i ko nestaji nza kja mama yo tjurɔ; ñe
- e) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmurɔ nu ngumɔ kja pjons'ɔ te'e.

7.1.1.2 Kjo ra mbos'uji ñe pje ra tsjaji

- a) Nge ku b'ub'u kja ne Ts'ib'onrro xo mo kjaa tee ko pedye na jee ñe ya nzhobutjo nza kja Estados Unidos;
- b) Ra jizhi ku angeze dya pje tejme ñe nrre jyusuji ka jñiñi a Ts'ib'ondo.
- c) Xiskuama ko oru k'e Arkate kja in jñiñi, nu ku ra mamã pje oru o ne'e k'a mbos'uji;
- d) Ri mama ke i mentsjaja nu ngumu ñe i juajma jango ri tsjaa nu i b'epji nu tee;
- e) Ra nizhi yo jeb'i ko nestaji nza kja mama yo tjuru;
- f) Ri tsjaa na b'epji ka in jñiñi;
- g) Nu merio ko ra unuji nu d'año Ts'ib'ondo, ra nesta ra mama nu Arkate a Ts'ib'ondo ñe nu Sekretario yo Arkate ñe nu Sekretario ko kjaji Pjoxte;
- h) Ri tsjaa ko jeb'i ko nestaji ri chunã nza kja mama yo tjuru; ñe
- i) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmurunu ngumu kja pjons'ú te'e.
Nu ra jyusú nrenxe k'o ra mbosã ko k'o e skuama k'o ra jmutú ko k'o mama k'o in skuama k'a pporú k'a dya k'o ra mbara k'o jusú k'o o unuji a Ts'ib'onro ñe k'o in jñiñiji, ximi ga kjanu k'o mama k'o e skuama mbara ra mbons'uji yo e te'e a ts'ib'onro.

7.1.1.3 B'epji ko ri tsjaa in jñiñi

- a) Ra ngeje na tee ko ya pedye na jee ñe ya nzhobutjo;
- b) Ko dya dyenje pje ra sii;
- c) Ri chunã na jeb'i kja nu arkate nu Ngumpjoxte;
- d) Ri tsjaa na b'epji in jñiñi;
- e) Ri tsjaa ko jeb'i ko nestaji ri chunã nza kja mama yo tjuru; ñe
- f) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmurunu ngumu kja pjons'ú te'e.

7.1.1.4 B'epji nu tee ko dya dyenje pje ra sii

- a) Nge ku b'ub'u kja ne Ts'ib'onrro;
- b) Ri mama ke dya juu pje ri sii;
- c) Ri jizhi naxiskuama ko oru k'e Arkate kja in jñiñi, nu ku ra mamã pje oru o ne'e k'a mbos'uji;
- d) Ra nizhi yo jeb'i ko nestaji nza kja mama yo tjuru; ñe
- e) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmurunu ngumu kja pjons'ú te'e.
Nu ra jyusú nrenxe k'o ra mbosã ko k'o e skuama k'o ra jmutú ko k'o mama k'o in skuama k'a pporú k'a dya k'o ra mbara k'o jusú k'o o unuji a Ts'ib'onro ñe k'o in jñiñiji, ximi ga kjanu k'o mama k'o e skuama mbara ra mbons'uji yo e te'e a ts'ib'onro.

7.1.2 Jarga tsjaji yo me ni jyodu

Ra mbos'uji nujuyo e jñiñi ñe yo nzumu kja ne Ts'ib'onrro, nujuyo jyombeñeji na punkju:

7.1.2.1 K'o ra tsjaji kja jñiñi ko unɔji

- a) Nu tee o yo tee ko dya mimi na joo; ñe
- b) Texe ko ra manji nu ngumpjoxte.

7.1.2.2 Bepji ko ra tsjaji na b'epji in jñiñi

- a) Ra ot'ɔ ra kjaji nguenda ko b'epji ko ra tsjaji ka in jñiñi ko dya pje pesiji in jñiñi; ñe
- b) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmurɔnu ngumɔ kja pjons'ɔ te'e.

7.1.2.3 B'epji ko kjaji ra pepjitse

- a) Nu ko tee ko pedye na jee ko b'ɔb'ɔ kja ne Bepji (D.A.C.A.);
- b) Ko o kjaji na s'oo;
- c) Ko b'ejña ko ngeje pepji in b'edyi;
- d) Mo jentjo mimi na b'ezo ka nzumɔ; ñe
- e) Ñe k'o ne'e k'o ra mama k'o jmurɔnu ngumɔ kja pjons'ɔ te'e.

7.1.3 Jñusɔɔ chju'ɔ

Yo d'ats'e ra mbos'ɔji ñe e jñiñi, yo nte'e ra tsjaji yo in xiskuama nu ja orɔji, yo pa'a ñe ja ngekua ra s'ogɔji in xiskuama, nu ja mamɔ ra mbos'ɔji.

Texe yo ra mbos'ɔji, nujyo d'año jñiñi, angezeji ra dyatɔɔji in xiskuama yo nte'e nujyo pje orɔji. Texe yo nte'e s'oo ra jñusɔɔ in chju'ɔ nu ja ra mbosɔji dya ra ngotr'ɔji, b'ɔb'ɔ k'o dya ra so'o ra mbos'ɔji.

7.1.4 Xiskuama yo ra nichiji**7.1.4.1 B'epji ko chunɔji**

- a) Xiskuama kja jñiñi (k'o mi kjaji, kja meb'ondo), jango ngeje ra opjɔ ne tipo kja pjos'ɔ ñe a jñiñi k'e ra ɔnu kja ra mi pepji industrializado ñe ko pes'i
- b) Nu ko ngeje ko te'e k ora unɔji; ñe
- c) K'o ne'e k'o ra mama k'o jmurɔ.

7.1.4.2 Nu b'epji ko manji pje ra tsjaji in jñiñi

- a) Jeb'i ka ri dyopjɔ ni chjuu;
- b) Nu b'epji nu ri tsjaa in nzumɔji;
- c) Nu ko tee ko ra maji jandaji;
- d) Nu b'epji ko mama janza ya i tsjaa;
- e) Nu jeb'i ko mama ya i nguarɔ nu b'epji ke i tsjaa; ñe
- f) K'o ne'e k'o ra mama k'o jmurɔ.

7.1.4.3 Nu b'epji ko tsjaji i pepjitse

- a) Jeb'i ka ri dyopjǎ ni chjuu;
- b) Nu b'epji y tsjajise;
- c) Nu jeb'i ko i chunǎ ko i dyenje; ñe
- d) K'o ne'e k'o ra mama k'o jmurǎ.

7.1.4.4 Yo ko o dya tsjaji na jo'o yo te'e

- a) Xiskuama nu mama unǎji; ñe
- b) K'o ne'e k'o ra mama k'o jmurǎ nu ngumǎ kja pjons'ǎ te'e.

7.1.5. Ra jñusǎji xiskuama kja ra mbosǎji nte'e ñe e jñiñi

Nu manji textr'o yo b'epji, kjo ngek'o ra tsja'a ñera dyat'aji na jo'o e xiskuama kjo ngek'o ra mb'osǎji nza kj amam nu tjurǎ 92 nu jñaa XIV nu ts'ijña p), ñe so'o ra tsjaji tr'onǎnrre ra xiji k'o o tsjaji na jo'o nu k'o a mbos'ǎji kja ne Ts'ib'onrrro ñe a jñiñi yo pje mama ñe pje ra nuji ngekua ra dyatr'aji yo xiskuama kjo ngeje k'o ra mbos'ǎji nuk'o ra unǎji kja ne Ts'ib'onrrro, ñe ra nuji jarga pjoxteji ra manda kja ne Diresio a Sekretaria kja kjaji Pjoxte, nza kja mama nu jñaa 13 nu ts'ijña VIII nu tjurǎjnu ñeje yo pezhe nziyo ñe ñanto ko mama a xoñi.

7.1.6. Yo mara nujyo ra mbos'ǎji

- a) Ra ngiji ñuji texe k'o ra mbos'ǎji k'o in tsjajaji, nuk'o mi junsǎ kja xiskuama k'o o dyorǎji;
- b) Ra orǎ ñe ra pjoǎ in chju'u; ñe
- c) Ra dyatr'kaji na jo'o, texezgoji ri chjenkjoji yo dyaja, dya kjo ra jyuǎzkoji.

7.1.7 K'o ra tsjaji yo ra mbos'ǎji

- a) Ra ndǎrǎji texe k'o ra dyonǎji;
- b) Ri tsjaa nza kja mama u tjurǎba;
- c) Ri mama nu ngumpjoxte, mo ya i pjoxkǎ yo d'año b'epji kja in jñiñi;
- d) Mo ngeje nu b'epji pepjitse, ri usaji ko merio na joo;
- e) Nu b'epji ko tsjaa nu bepji tee, ri unǎ ko pjenda i nestaji nu ka Ngumpjoxte, nza kja mama nu Subsekretaria a Zumi, nu ka B'ondo nu Zona ka Ts'ib'ondo texe ko Nugumpjoxte jñiñi mbari tsjaji ko b'epjiko;
- f) Ri pjoǎ ko b'epji ko ya tsjaji in jñiñi, ko ngumǎ, nza kja i tsaji texe ko b'epjiyo; ñe
- g) K'o nre k'o ra mama k'o jmurǎ nu ngumǎ kja pjons'ǎ te'e.

7.1.8 Ma dya ra ngotr'ǎjñi

7.1.8.1 B'epji ko chunǎji

- a) Ra unǎji nu paa ñe nu hora, nu ko nestaji nu Ngumpjoxte;
- b) Ra tsjaji nza kja mama nu b'epjijnu, dya ra kjobǎ jñii zana, mo ya i pezhe mo ya i dyakǎ nu merio, nza kja mama nu Arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, kja Banko ko ya o pjongǎji;

- c) Ra jyesiji nu Ngumpjoxte, soo ra nuji ko na joo tsjaji;
- d) Ri mama nzama nzama, ko na joo paa nu b'epji mo ra pjurũ ñe mo ra nguaurũ; ñe
- e) K'o nre k'o ra mama k'o jmurũ nu ngumũ kja pjons'ũ te'e.

7.1.8.2 Ko ra pepjitse ko tee

- a) Ra unũji nu paa ñe nu hora, nu ko nestaji nu Ngumpjoxte;
- b) Ra tsjaji nza kja mama nu b'epjijnu, dya ra kjobũ jñii zana, mo ya i pezhe mo ya i dyakũ nu merio, nza kja mama nu Arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, kja Banko ko ya o pjongũji;
- c) Ra chunũji nu tee ko orũ nu ko saja, ngek'ua ra tsjaa nu b'epjijnu, jentjo 15 paa, mo y ara tomũ ko nestaji;
- d) Ri ma chunũ nu ka Ngumjoxte, nu jeb'i ko mama ya o resibi ko ra unũji; ñe
- e) K'o nre k'o ra mama k'o jmurũ nu ngumũ kja pjons'ũ te'e.

7.1.9 Guarũji yo pjons'ũji

- a) Ma dya mbos'ũji ra pepjiji ma ra ngosũji dya ra so'o o dya ra ne'e; ñe
- b) K'o nre k'o ra mama k'o jmurũnu ngumũ kja pjons'ũ te'e.

7.1.10 K'o ra unũ k'u o mbos'ũji

- a) Mo ya o mamaji ngeje na b'epji; ñe
- b) K'o nre k'o ra mama k'o jmurũnu ngumũ kja pjons'ũ te'e.

7.2.1 Mo dya ra kumpliji nu Ngumpjoxte

7.2.1.1 Nu b'epji ko kjaji tee ñe ko pepjitse

- a) Ra usaji nu chopjũ nza kja mama arkate;
- b) Mo dya ra tsjaji nu b'epji nza kja mama nu arkate, mo dya o mamaji;
- c) Dya ra unũji ko chopjũ nu ko tee, 15 paa nza kja ya tomũji ko ra unũji;
- e) Mo ri pjons'ũ na tee ko ne era ngeje arkate na partido politiko ko nu ko o chunũji; ñe
- f) K'o nre k'o ra mama k'o jmurũnu ngumũ kja pjons'ũ te'e.

7.1.10 Nu ko dya ra tsjaa na joo

7.1.10.1 Mo dya xi ra unũji

- a) Mo dya ra tsjaji nza kja mama nu tjurũba, nu Ngumpjoxte, ra manji ra yepe ra chunũ ko ya pjons'ũji, nza kja mama nu tjurũba; ñe
- b) K'o nre k'o ra mama k'o jmurũnu ngumũ kja pjons'ũ te'e

7.1.11 Nu ko ra tsjaa na joo

7.1.11.1 Nu b'epji ra chunũji

Ra maa pepji nza kja mamji in jñiñi.

7.1.11.2 Nu b'epji tee in jñiñi

Ra maa pepji nza kjaa nu b'epjijnu, ma ra kjaji na joo ñe nza kja manji nu tee in jñiñi mo ra neji a kjanu.

7.1.11.3 B'epji ko ra tsjaa ra pepjitse

Mo ra nestaji, ri maa kjaa kjaji pjozte a kjanu ri tsjaa nza kja manji, ñe ri tsjaa texe ko tsjaji ko tee in jñiñi.

8. K'o ra pjozte

8.1 K'o ra pjozte ñe jarga tsjaji

Nujyo pje pjezhi ngejyo ra manji jarga pjozteji ñe jraga peji ñe ra janda ke ra tsjaji na jo'o yo b'epji nza kja mama ne tjurú.

8.2 k'o ra Jyokú Pjozte

Nu direcioNu ngumú kja Kjaji Pjozteji, ne responsable k'o ra tsjaji ko ne programa.

8.3 K'o ra mama ma ra tsjaji

Yo d'año Ts'ingub'epji kja d'a jñiñi ne Sekretaria Nu Ngumpjozte a Jñiñi a kjanu nujyo ra mbosúji d'año jñiñi.

Nza kja mama nu B'epji ko tsjaji in teeji ñe ko i pepjitse, yo arkate in jñiñi ngeje ko soo ra tsjaji nu ko mama nu jñiñi, ra tomúji ko nestaji ra tsjaji ko b'epjiyo ñeje ko nesta nza kja ko materia.

8.4 Yo pjezhi ngejyo ra nrrepji

8.4.1 Jmutúji

Nujyo pje ra mbezhi:

- a) Nuku ra ñespe a ñi'i, ngeje nu kja'a yo xiskuama yo e b'epji;
- b) Nu ra tsja'a texe yo xiskuama, ngeje nu mama texe nujyo b'epji ne SEDESEM;
- c) Yenchjo yo ra pjozteji ngejyo:
 - D'a k'u ra ñemeji k'u pepji kja ne Sekretaria ne Finanza;
 - D'a k'u ra ñemeji k'u pepji kja ne Sekretaria nu chopjú;
 - D'a k'u ra ñemeji k'u pepji kja ne Sekretaria nu ndeje ñe ko jyokú in nzumú in jñiñi;
 - Na tee ko nu sekretaria ni b'epji in jñiñi;
 - K'o jmu'u ko janda pje tsjaja na jee;
 - Nu jmu'u ko kjaji Pjozte yo te'e ko dyenje na jee; ñe
 - K'e jmu'u k'u pjozte ye chopjú kja ne SEDESEM;
- d) D'aja ku pepji nu ja pezheji e merio SEDESEM; ñe
- e) D'aja ku pepji kja ngumb'epji kja jñiñi.

Texe nujyo pje pjezhi ra jyodúji ku d'aja ku ra mbos'ú.

Nujyo pje pjezhiji ra jmurúji kja d'a xiskuama nu ra jñanrraji.

Texe yo pje pjezhi ra so'o ra ñaji ñe ra juajnúji, yo pepjiji nu jango ra tsjaji na joo yo b'epji, ngetr'o ra ñaji, k'o ra mb'eñeji ni jyodú texe k'o ra jmurúji ra manji já'a, ma ra jyaji ñera nchtru'kjui yo pezhe.

Ma ra potúji yo pje pjezhi, texe nu komite yo pje pjezhiji ra jmurúji kja ra mbeñeji kjo ngek'o d'adyo ra ngenji.

Nu komite ra matúji yo mbepji nzi na jñi'i zana mbo ra nesta ra pepjiji mba ra tsjaji na jo'o.

K'a sekretario ngeje k'a mama jango rge mamaji k'o ngeje k'o ra ma a xoñi, nujnu ra mama k'o mama k'o e arkate k'o mazhi b'ú'b'ú a xoñi, ra mamaji jñi'i pa ante k'a ra tsja'a k'o ra tsjaji, ñe k'a xi ra mezheji njeje dyote nziyo ora.

Mba ra baliji k'o ra mezhe k'o e jmurú, nestabo k'a ra mimi k'o nrre nte'e ñe k'a xi ra jñúsú k'a naja, ñe k'a nu ra jmurúji ra mimi k'a arkate, k'a sekretario ñe k'o naño k'o jeko pjezhi nu mbara ra tsja'a.

Ma ra unú sets'i k'o te k'o jmurú ra so'o ra xipjiji ra ma'a k'o e te'e yo jek'o pjezhi, yo e xopúte ñe nrenxe k'o e te'e k'o ra ne ra ma'a. K'o ra so'o ra mbosú mazhi ra jokúji na jo'o k'o mamamji ra tsjaji.

Nrenxe k'o e pa'a k'o ra jmurúji ra jyokúji da xiskuama nu ra jñusúji k'ora mamaji k'o ra tsjaji, k'o ra unúji sets'i, juna ra xonú nrenxe ko e te'e k'o ra jmurú.

8.4.2 K'o so'o tsjaji

Ngejyo so'o ra tsja'a nu tapka a ñi yo pje pjezhiji:

- a) Ra nchurpíji yo pje orú, ra manji ja'a texe k'o ra jñuspíji kja xiskuama ñe k'o ra nrrepeji, ra ñuji, juanúji k'o ra mbos'úji k'o me xad'áji. Ra nuji kjo ra otr'ú, nuko dya ra jmutúji texe k'o otúji, ma me ni jyodúji nujyo pje pjezhiji ra mbos'ú k'o nte'e, ra jñuspíji in chju'ú k'o ra mbos'úji;
- b) Ra mamaji kjo ngek'o d'adyo k'o ra jñuspíji in chju'ú, nu ja ra jnurkúji in chju'ú kja xiskuama, ma ra mbos'úji e nte'e yo b'epji;
- c) Ra manji ja'a ma ra potúji jarga pepji, akjanu ra tsjaji na jo'o ko ra tsjaji ñe ra mbaraji texeji ñe k'o ra nrrepi ko ra peji;
- d) Ra juanúji kú pje ra mbezhi kja yo nte'e ñe kja ngunxorú;
- e) Ra potrpíji texe k'o ra tsjaji kja ts'ingumb'epji; ñe
- f) Ñe yo dyaja nujyo junsú jarga tsjaji.

9. Jarga tsjaji yo B'epji

9.1 Jarga Pepjiji

- a) Ma a mbeñeji nu xiskuama jara jmurúji nu Ngumb'epji kja Ts'ib'onrro SEDESEM,
- b) Nu SEDESEM nu instansia ko ra kjaji jamamaji texe yo b'epji nujyo ra tsjaji, ne d'año Ts'ingumb'epji nu ra ngaja texe xiskuama yo pje orúji nujyo jñiñi, ra dyatr'áji xiskuama nu kjuarúji; xo mo dya kja'a te'e ko teb'e nu kje'e k ora enje ko nu merio;
- c) Ma mbatr'áji yo xiskuama nu orúji ra mbosúji, nu ra manji, ra tsjaji, ra nejmejiyo xiskuama, ra tsjaji ku d'adyo nu ja ra jñuspíji in chju'únu ja junsú jarga peji kjara mb'eñeji kja Ts'ingumb'epji jargakjaji;

- d) Nu ja manji jarga pepji, ra nejmeji texe yo xiskuama kjo soji texeji nu ja manji texe yo nrre oruji, ñera nu'u nujyo pje pjezhiji, ngekua ra juajnuji nu k'o otr'u mbo'suji;
- e) Ma ra mama ja nujyo pja Pjezhiji yo oruji, nu ja mama ji jarga tsjaji ra Pjos'uji ja rga mb'osuji, ñe ra mbeñpeji jña'a dya ra kjogũ dyech'a ts'ich'a, xo ra maa ka banko ngeje ko ra maa jyesi nu chopju, ngeje ko ra tsjaji nu b'epji; jñii paa ra unuji nu merio; texe nujyo, nu ngumpjoxte, ran unuji nu ko chopju, a kjanu ra tsjaji nu ko b'epji ko kjaji.
- f) Ma ra unuji nujyo pjoxteji, nu ja mamaji ja rga tsjaji e b'epji, ngekua ra dyatr'aji d'adyo xiskuama kjora mbos'uji.
- g) Nu k'o o tsja'a ne z'unrrajma, tr'adyebe, ndare, dyompa, se'e ñe k'o dyaja, ra ngajaji k'o xiskuama nuk'o oruji kja e jñiñi, nujyo ra pjosuji texeji, akjanu ra jñunsi jarga peji.
- h) Dya ra so'o ra unuji nu k'o ra pjoxteji, ma ra guampaji nuk'o oru ra mbos'uji ngekua ra tsjaji Arkate, kja e jñiñi o Ts'ib'onrro, akjanu ra ñejeji nu k'o ro unuji. Texe yo b'epji ñe yo pjoxte dya pje ra dyotuji.
- i) Mo nu ngumpjoxte xo nu ko b'epji ko tee ko pedye a tjii, ra unuji ko pjenda ra unuji nza kja ko tee ko ra tsjaji nu b'epji, Nu Ngumpjoxte, ra unuji nu pjoxte mbara mamaji ke iyo.
- j) Mo ra unuji nu ko pjenda neji ra tsjaji, Nu Ngumpjoxte, ra nuji, ko jeb'i ko neji, nza kja mamaji nu tjuruba ñeje a kjanu ra mama nu ko tee ko ra unuji nza kja ra unuji.
- k) Mbara nu b'epji ko dya djenje pje ra sii, mo ya o tunsu nu jeb'i, ñeje nza kja mama nu arkate nu komite, nu Ngumpjoxte, ra pepji ko nu b'epji, a kjanu nu jeb'i, nza kja mama nu arkate nu Ts'ib'ondo, ra matu nu Pjoxe, nu arkate nu Ngumpjoxte ra tsjaji na joo, ra unuji merio mba ra tsjaji nu b'epji, nu komite.
- l) Nu Ngumpjoxte, ra kjaji na jeb'i ka jyus'u chjuu, mo ya ra unu nu ko ra pjons'u.
- m) Nu subsekretaria a Zumi, ra tsjaji nu ko ngumpjoxte a iñiñi, ra kjaji ra jyandaji ko kjaji na joo nu b'epji mba ra kjaji nu b'epji in jñiñi, nza kja mama nu Ngumb'epji.
- n) Nu chopju ko dyabe unuji ko tee, mbara tsjaji nu ngumpjoxte, xo mo dyab'e tsjaji na kjuaru ma neji, ñe ko o mero ko o kejme ñeje ra tsjaji nza kja mama nu tjuruba;
- o) Nza kja mamaji a xoñi, nu ngumpjoxte soo ra unuji ko b'ezhi; ñe
- p) Nu ngumpjoxte ko kjaji nu b'epjijnu, dya ra nuji ko kjaa ngumpjoxte o jyo, ko ra neji ra pjoxte nu b'epjijnu; a kjanu, soo ra pjons'u nu konsulado a B'ondo ñe, nu ko ngumpjoxte, nu pjons'uji nu kordinasio a Tajñiñi, ngeje nu ko soo ra pjongu na jeb'i ko ra mama nu jñiñi, xo mo nu b'epjijnu soo ra b'epji.

9.2 Potruxi in chju'u yora mbos'uji

9.2.1 Ra kjaji ko chopju

Nu isntansia ejekutora ra mama nu pjosuji b'epji, ra ngosu nu ja manji texe ja rga tsjaji yo b'epji kja jñiñi, k'a d'a xiskuama k'o o jñukuxi in chjuji ñe ra mbuxuji ra unuji k'o ra mbos'uji.

9.2.2 Nu jeb'i ra nguaruji

Nu subsekretaria a Jñiñi, ka Zumiji, nu dyini a Ts'ib'ondo ñe dyuxu a B'ondo, ngeje ko arkate Jñiñi, ra tsjaji na jeb'i ko ra nguaxu nu b'epjijnu, nza kja mama nu ngumpjoxte.

9.3 Ra dyuxu ni chjuu ko ngumb'epji ko tee pedye na jee

Ngeje ma ra kjaji ra jandaji na joo ko kjaji nu b'epjijnu, nu koordinasio nu ko pepji a tjii B'ondo, ra kjaji nu ko b'epji nu tee ko pedye na jee, ra dyuxuji kja ne jeb'i ka dyorju in chjuu nu ko kara ka Insituto nu a B'ondo kja ne sekretaria ko pepji a tjii B'ondo, kja ne diresio a kjaba: <http://www.ime.gob.mx/directorioorganizaciones>.

9.4 Mo ra potu nu ko b'epji

Nu Ngumpjoxte ko tsjaji nguenda nu b'epjijnu, ra teb'e k era mamji ke ra tsjaji nu b'epjijnu, ra kichi dadyo b'epji nu ko kjaji b'epji tee, ra chamba ko b'epji dya xi ra unuji.

10. Ra pjoxteji nujyod'año

Textr'o yo ra pjoxteji ra jyoduji jargats'i ngekua ra mbedye na jo'o, dya kjora mamaj iyo, dya ra yepeji k'o d'año b'epji kjo ra mbos'uji ne arkate e jñiñi.

Ra soo mamaji jingua ra tsjaji yo b'epji, nujyo pje pjezhi kja e jñiñi, jarga pjoxteji.

Nu SEDESEM so'o ra manji jarga pjoxteji kja ngumb'epji nu ts'ib'onrro ñe yo d'año jñiñi, ngunxoru, ñe k'o dyaja k'o ra pjoxteji.

11. Jarga peji kja e jñiñi

Texeji ra pjoxteji yo b'epji nujyo ra tsjaji kja in jñiñi, yo te'e ko pepjiba nu in jñiñi ngeje ko so'o ra participa mbara kjaji ko nestaji.

12. Ra Kosteji

12.1 Ja rga mamaji mbara ra mbara yo te'e.

Yo ra ngosu yo nte'e kja e jñiñi ra tsjaji ja ga jñusu kja xiskuama nu ja mamaj jingua ra mbuxu ne ra nguaxu ñe k'o ra pjoxteji.

Nu jarga tsjaji, ra pjonguji kja xiskuama nu mamaj texe yo b'epji ne arkate "Gaceta de Gobierno", ñe ñu juns'u kja xorsibi kja nungumb'epji kja nu arkate ne Ts'ib'onrro SEDESEM.

Nu mamaj jarga ts'aji ne dyech'a jñincho tjurú (art.18) ne jña'a arkate, texe yo xiskuama k'o ni jyonkiji k'o juns'u pje ra tsjaji kja ne b'epji, ra mamaj a kjaba:

"NE B'EPJI NGEJE TEXTR'O, DYA RI PJOS'U YO PJE NE RA MBEZHI. DYA SO'O RA DYORUJI PJE RI PJONS'UJI, YO B'EPJI RA MBOS'U NTE'E ÑE JÑIÑI. NU KU PJE RA DYORU RA NGOSP'UJI YO, PJE PJEZHI A KJANU RA NGOTR'UJI KJA PJORU O RA ÑETS'PEJI NU JA GA MAMAJ NU IN XISKUAMA E ARKATE".

12.2 Nu jeb'i k'u koxku ja ba kja'a

Ne xiskuama nu koxkɔ ra pjongɔ ne Arkate kja Ts'ib'onrro, ra pjosɔjmeji ne Ngumb'epji kja ne Ts'inb'orro ne SEDESEM, nu jargɔ mɔmɔ nujyo pje pjezhi, nu janzi e merio k'o a unɔji.

13. Kjaji najo'o

Ne ngumb'epji ra mama kjo ngeje nu te'e xiskuama nu juns'ɔ in chju'ɔ nujyo ra mbos'ɔji, ne tsja'a kja nu juns'ɔ nu tjurɔ 92 nu jña'a XIV, nu jña'a p), nu jña'a arkate kjajinajo'o, so'o ra nunji kja b'ɔb'ɔ yo xiskuama ko xorɔ kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo ñe yo jñiñi, xo ra nuji dya ra usaji in chju'i yo te'e.

14. Nrrenpiji

Nu mɔmɔ texe yo b'epji yo ra tsjaji, ra nrrenpiji texe k'o ra tsjaji e b'epji, nu janɔ peji, yo pje pjezhi, ra manji texe k'o kjaji ma ra jmurɔji.

15. Yo tsjaji

15.1 Yo b'epji mujyo a tsjaji

Ra so'o ra tsjaji o nuji yo b'epji nujyo o tsjaji, ra mbosɔji ne CIEPS, nu ra so'o ra jokɔ na jo'o nu b'epji.

15.2 Ra nuji k'o o tsjaji

Nu mɔmɔ texe yo b'epji nujyo kjaji, tenxi ra jñusɔji kja xiskuama k'o o tsjaji pje nrre mbos'ɔji nujyo e nte'e ka CIEPS, nu ot'ɔ ngeje a nde'e nu b'epji ko mama nu arkate ñe nu yeje mo ra kjuarɔyo.

16. Nenji kjo kjaji na jo'o texe e b'epji

Ra nenji, kjo kjaji na jo'o texe e b'epji k'o kja ne ngunb'epji nu pjoxte, ra tsja'a yo nte'e a xoñi yo nu ra tsjajina jo'o kja ne ts'ib'onrro, nu ja nejme ji kjo kjaji na jo'o nu nenji kjo kjaji na jo'o yo b'epji kja ne ts'ib'onrro, ñe nujyo pjoxteji nuji kja kjaji na jo'o texe k'o b'epji, yo b'extr'o pepjiji k'o ne arkate SEDESEM, ra mbeñeji ñera manji ja rgatsjaji yo b'epji ngekua ra nenji jargɔ unɔji k'o ra mbonsɔji.

17. Kjɔbɔji ñe ngos'ɔji

Yo dya neji kjɔbɔji nujyo b'epji yo kjaji ñe nujyo unɔ yo pjonɔji, ra mbat'aji nujyo nte'e yo ra ngosɔji ñe texe e ñiñi a kjaba:

a) Ra jñusɔji kja xiskuama:

Kja ngumb'epji nu ja manji texe yo bepji kja jñiñi je b'ɔb'ɔ kja ndañi ts'ike ri nzhonɔ in mbɔtezhi, xinch'i nzodu pezhe Av. Baja Velocidad Paseo Tollocan número 1003, Col. Zona Industrial, a Zumi, C.P. 50070, Zumi, B'ondo.

b) So'o ra ña'a k'o in jñat'ezi:

Ne ngunb'epji nu textjo b'epji kja jñiñi 01(722) 226 01 80 y 82; jango jara in ngunb'epji ne jmu'u kja ne Ts'ib'ondo(CATGEM), xo so'o ra jñaji jango dya ra ngontɔji 01 800 696 96 96 a mbo kja ne b'ondo, kja ne Zumi ra ñaji kja ne mbezhe 070.

c) So'o ra dyopjɔ kjane:

K'o b'ɔb'ɔ kja ne korreo elektroniko dgprogramasociales@edomex.gob.mx ñe kja ne jmicha www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Ri mats'e

Kja ne Kontraloria ne SEDESEM k'ɔ b'ɔb'ɔ kja ne Av. Baja Velocidad, Paseo Tollocan número 1003, Col. Zona Industrial, Toluca, kja ne Ts'ib'ondo México, C.P. 50071, telephono 01 (722) 199 70 89, ñe kja ne ngumɔ k'o pjoختهji ye te'e, ñe kja ne ngumɔ k'o para kja ne Kontraloria kja ne Ts'ib'ondo, xo ra para kja ne ngumpjoخته kja yo in jñiñi ko pjoخته, ñe ko ra para pje kja'a nu Kontraloria ka SEDESEM.

K'O E JÑA'A K'O B'EZH

NAJA. Jɔnsɔji texe k'o b'ɔb'ɔ añeba kja ne xiskuama "Gaceta del Gobierno".

YEJE. Yo jña'a k'u mamaji yo jmɔte ra s'ɔ'ɔ ngich'i ma ra kjogɔ d'a pa'a k'o jɔnsɔji kja ne xiskuama "Gaceta del Gobierno" ñe ra s'ɔ'ɔ pjɔrɔji ngich'i ma dya ra dyopjɔji n'año jña'a o ma dya kjuarɔ yo b'epji.

JÑI'I. Nu komite ko janda ko pepjiji, ra b'ɔb'ɔ 15 paa mo ya pjongɔ na xiskuama ko ra mama yo jña'a ko kuatɔba kja ne "Gaceta de Gobierno".

NZIYO. Nu komite ko janda ko pepjiji, ra pjongɔ textjo ko jña'a k ora mama jango ra tsjaji nu b'epjijnu, mo ra kinsi 15 paa mo ya pjongɔ na xiskuama.

TS'ICH'A. Mo ra unɔ yo pjenda pjons'ɔji nza kja mama nu B'epjijnu nu Jñonɔ a TS'ib'ondo a B'ondo, ra yepe ra unɔji nu kjee asta ke ra nguarɔji ko merio nu b'epji 2017.

ÑANTO. Nu mu ra unɔji ko ra pjons'ɔji, ra soo ra unɔ mo kjatjo kjo pjenda unɔji.

YENCHJONu ko tjurɔba, ngeje ot'ɔ o kejme nza kja mama yo d'año tjurɔ.

JÑINCHJO. Textjo ko dya mama nu xiskuamajnu ra so'o ra mama ja ba ra tsja'a nu munro

A Jñiñi Zumi Lerdo, nrajñiñi, Ts'ib'ondo a B'ondo k'a 19 pa'a, ne daja zana ne kjé'ɛ 2018.

JMUU FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTES DE OCA
SECRETARIO DE DESARROLLO SOCIAL
KJA NE TS'IB'ONDO

ÑANTE. FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTESDE OCA, RA NDÄ HEKE NZAYA NU PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI DI GE RA XENI HNINI M'ONDA, NGU XA THUTSI KA YA XENI 3 HEKE XI, 5, 6, 10, 11 NE 17 KA RA HEKE IV DI GE RA HMÄNDA NU PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI DI GE KA RA XENI HNINI M'ONDA; 6 KA RA HEKE

XI, 8 NE DI GE KA RA HEKE III, 19, 20 NE 26 NE DI GE KA RA HMÄNDA NU PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI DI GE KA RA XENI HNINI M'ONDA NE 6 DI GE KA RA HEKE VII DI GE RA HMÄNDA MBO RA HEKE NZAYA NU PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI, NE

KONGEHIA

Ge konge ra nuä ra mēfi ngatho jäi n'ä ra "Xeni hnini Monda teti di ma", ge petsi da jamasu nu ha habu ha ra hnini ä, gatho ya jäi nu u mui mbo u, ne gatho nuu da thoki n'ä ra hogä nte nuä ya thändi befi da nte ya hnini hinte pets'i, jage xa un konge ya m'efi pa di mfats'i, di m'ui xanhio, ddi ñuni pa ge di kj'm'i ra thuhu dige hnini ja ra xeni hai M'onda, ne konge di dati ya m'otse nts'i, page di ja masu nguu ya hnini di un rangutho,

Ge konge hangu bi gohi ra Hmunts nts'ui Ngatho M'onda un ha di boni dige di un ha di nte ya hnini (CONEVAL) ra njeya 2014 ja Xeni hai M'onda petsi ya hnini to hinte pets'i te di ñuni dige 3.9 m'oya m'o xi jar m'edi te zi 3.5 ne tengu ya jäi hinte hä ra bojä pa di tai ra m'ots'e nts'i page di un hinte petsi te da zi, ge 3.3 m'oya m'oya jäi pa di m'ui ra nhio. Jage ya m'ets'i ya hnini, Nt'othe, Nxadi, hñuni Nguu m'ui, M'efi, hinda utsa, n era ximhai xanhio, ge ha tsoni ge gotho ya jäi di pets'i ya nzaki.

Ge konge ha da tsoni da nte di m'ui xanhio (ODS) 2030, bi boni konge ra Hmunts'i Gatho ya Hnini (ONU), konge ra Mfeni Mefi Gatho ya Hnini page di nte (PNUD), Pets'ge di nu ra gäts'i da ote nuu to japar m'edi de gathou pa di nte ne page gatho ya jäi.

Ge konge ya hmunts'i hnini ne di Nte ya jäi dige ra Ndä Nzaya Xeni Hai M'onda, tsa da hiandi, di nani, zote, gatho, rangutho mfats'i da mpefi ne pa ge hinda ntunthu ne da hoki xanhio ya nzaki dige ya jäi m'onda.

Konge mbo ra m'ui ra Ndä Nzaya M'onda. Ja m'up'u ya mengu xa nt'sedi, kongena da nu ha di ote gatho ya mengu pa da nu da thoki n'ä ra nte ya jäi ne higa honse di tsoho, ne di gehia ko ra nani page du ha di japi neu ya mfatsi ra Ndä Nzaya koge te di meui page ra nxadi, nguu m'ui, hñuni, ne m'efi pa di nu da tsiki ra jar m'edi ya jäi hinte pets'i dige ya hnini..

Geä ra Nguu Nzaya Mfats'i pa di Nte ya Hnini, te pets'da hoki, ne pa honseu konge ra di mfats'i da nu da käm'i hinda hiegi da nte ta ha tsoni pageu da ñuni ua japar m'edi ya hnini ja ra xeni hai m'onda di nehi di ma nuyy, ODS: ra gäts'i ra thuhu ne hinte da nja ra thuhu.

Ge rangutho ha di thoki da teni hangu da ote ne di un te jar m'edi, da hiandi xanhio te thogi nbo n'angun'adige ya mengu m'onda, ODS Habu ya ta jäi ya tau a ya ta ya mengu, ya dänga tsunt'u ne ya bätsi hoki ne negi n'ä ra hnu rase, jage m'u ya bi ma ja ra mbo ya mengu ne da mfaxui te pädi ne gatho to u ne da ote; hanxio ngu di ote page di uni nuna ra rayo hmunts'i pa di nte ya hnini.

Ge ra hmunts'i ya hnini pa di nte ya hnini, ge n'ä ra hmuntsi ha di un da hoki mfeni m'efi ne ne m'efi nzayaa ne n'ä ra hmunts'i jäi, ge ngu xi axm'u di hoki gatho, thogi konge di thoki pa di nt'otse ne da thoki di nte m'ui gatho ne di rangutho pa ge da mpadi xanhio ne rangutho, gq mpadi hofam'ui n era hoga nzaki page ya me m'onda, ngu mä n'ä ra m'ui digeä konge ya jäi nu ha di mfits'i ra tsemi pa di pets'i n'ä ra nzaki un ha di thoki, ya jäi konge te xa ngohi ne te japar m'edi, di meui ra nte ya jäi.

Konge ngu mä ra nt'ani 2015 dige ra Instituto Nacional de Estadística y Geografía, ja ra Xeni Hai M'onda m'ui 4 m'oya m'o 168 m'o 206 ya nguu digeu ra 91.41% (3 m'oya mo 810 m'o 159) Ge yu ya mengu.

Ge ngu mä ra Nts'ui Gatho M'onda nu hanja bi Boni dige ya Hmunts'i di Nte ya hnini (CONEVAL) 2016, JA RA Xeni Hai M'onda mi pets'i 8 m' o yta m' o 230 m' o 200 y7a jäi xangu ya (47.7) ne 1 m' o ya m' o 56 m' o 958 hinte hä (6.1%).

Ge ngu bi gohi ra Nts'ui Gotho M'onda ra nu hangu bi Boni dige ra nte ya hmunts'i ya hnini (CONEVAL) ra jeya 2016 ja ra Xeni hai Món da 20.8 % dige ra hnini (3.5) m' o ya m' o ya jäi) mi m'ui xki gohi hinte mi pets'i te nda zi ne 6.1 % dige ra hnini (1.2 m' o ya jäi) mi neki ngu mi japar m'edi , ge ngu mi negi mi pts'i hñu u ama ra ya m'edi ja ya hnini ne te mi tähä mi y' o madui dige nehe xanhio, ge himi tsä nda t'uni ra m'otse japar m'edi pan di ñuni.

Ge ngu bi gohi ra Ndä Nzaya ra Xeni Hai M'onda bi boni ja r ata hem'i 2Gaceta de Gobierno" rap a 19 n'a ra nzänä ra jeya 2018, kogeä mä da un ra m'ui dige ra Ch'ulo he'mi ra ne hu Tarjeta Rosa , ngu ja ha di ñut'i da t'uni ya mfats'i konge ra ya m'efi di nte ya hnini ge t'uni ya nguu nzaya konge ya mfats'i ra nzaya net o un ha di thoki gengua M'onda , ge da negi p ato ha mengu page di t'uni raa mfeni mfats'i.

Kongeu ya jäi hinte pets'i te da zi, Tsä da tghoki nuna thogi hingi njap'u, konge ha di t'uni ya mfats'i pageu to bi boni ra Nguu mfaxte pa di nu da Nte ya hnini, Uni konge ya mfats'i di Nte ya hnini.di t'uni konge ya mfeni mfatsp'i pa di Nte ya hnini, da tp'uni kongera ya mengu xa nzedi, da hiegi njap'u pa di hogi xanhio ra nzaki.

Ge kongena ra hem'i m'ede 21506A000/RO-002/2018, ra pa ra n'a ra jeya 2018, ra Nguu Gatho t'uni ra Mfats'i hnini, ngu mä raa gäts'i ra xeni 23 dige ra thot'i ra hmanda mä ha di Nte ya Hnini ja ra Xeni Hai M'onda bi japi nda boninuna ra hem'i pageu.

Ge kongena ra hem'i me'de 233E1A000/RESOL-002/2018, ra pa n'a ra nzänä ra jeya 2018, Ra to xa m'ehni Xeni Hai M'onda ne ya dänga hnini ne ya hem'i ha mä di thoki, ngu bi mä m'eto, di pets'i xanhi ga uni nuna ra hem'i.

KONGE RA HEKE NZAYA N'U PA DI NTE YA M'UI YA HNINI KA RA XENI HNINI M'ONDA, HA GÄ MPODI YA M'EFI RA NFOXTE KA YA HNINI PA DI NTE YA M'UI YA HNINI NUNA RA NFXATE RA THUHU YA TE DI ZI RA NHIO, NGU GÄ NGOHI HA GÄ M'ÄPU.

HMÄ HANJA DI THOKI KONGEN'Ä RA M'EFI PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI RA THUHU YA TE DI TSI RA NHIO YA ME M'ONDA.

1. Page u gatho

1.1 Te di boni ra thoki

Ra Nguu Hmuntsi Mfatsi ngatho jäi ne nuä da su nepu da hñuni n'a ra hogä hñuni ha ra xeni hnini M'onda ne ge nuna petsi da mpefi pa ya hinda nja to xi ja ya hioia, ha ra xeni ä habu ya ya jäi u, ha nuya da thumabi u n'a ra mfatsi ge ra thuhu botase mfatsi da nja ra hñuni ra nhio.

Ra hmuntsi mfatsi hñä pa hñu ya thändi ä:

- Di tsu hñu nzänä: ne
- Ha di japi pa di thoki:

Ra mfats'i m ui ko yoho ya hmä:

- a) Hogam'ui; ne
- b) konge un ha japarm'edi ne te thogi.

1.2 .Petsi ya hnini da ote.

Hñuni ne hinda utsa.

2. Ya Hñä te gä mboni

Nuya ya hñä xa thoki pa ge ya hem' i nfatsi, ge di fädi pa genyu:

Tou dä t'uni ra mfats' i, Geu ya m'ehñä ne ya ñoho tou m'ui ja ya hnini konge ramfats' i t'uni pa di nte ya hnini pa ya nts' i ne ja ra Xeni Hai M'onda. Mexiquense.

Ra m'otse mfatsi thuni hñuni, un di thuni n'a ra motse mfatsi da hñuni da thumabiü toho da thähä nun'a mfatsi, nepu ha ra nigua hmuntsi mfatsi da nte nehe da nja masu nun'a hñuni ntsi ra zo ha ra xeni hnini M'onda, di ge u di m'utpu.

CIEPS, ra tsutbi honi ra nfädi ne un ha gä thogi ya m'efi ya nzaya ka ya hnini.

Ra Hmuntsi mpote, nuä to un ne tsixa nuan ra mfats' i pa di nte ya hnini da un ya nts' i ja ra hnini Xeni hnini M'onda.

Ya nzaya ka ya hnini, Ya hmuntsi nzaya ka ya hnini nu ra nhio ya nte ya jäi ka ya hnini.

Ya hmuntsi to uni ra mfatsi, nuä ra Ta nigengua Hmuntsi Mfatsi da Nte ngatho mui jäi, ne ra Nguu Hmuntsi Ngatho Mui ge ha ra Xeni hnini M'onda, ne ka oriente hmuntsi mui gatho jäi ha nehe da nja masuu nuä ra hñuni ha ra Xenini hnini M'onda.

Ra hmuntsi ha ra nsü mfatsi, Jäi to tsixa ra m'efi ngatho ya mui jäi ne da nja masu pa di nte ya hnini hogä hñuni ha ra Xeni Hnini M'onda.

Ra hmända, Nu ra Hmända da Nte Ngatho Mui Jäi ha ra Xeni hnini M'onda.

Ñ'u di teni pa ge di t'uni, Ge ha ngu m'ui ya jäi di tähä ch'utho pa di j'ut' i tengu ra m'otse pa di nts' i.

Pu ha thutsi ra thuhu r'om' i, hampu m'ui ya thux thuhu pa di huat' i ya jäi u to odi ra thutsi nfotsi nte pa ya ntsi ka ra Xenini Hnini M'onda.

Ha ga thuni ra nfatsi, ge da thuhu ha te da kuati, u te da thuhu u ya xa thändi, ge kongehu pa di thuni ra nfotsi ntsi.

Pu ha thutsi ra thuhu r'om' i, hampu m'ui ya thux thuhu pa di huat' i ya jäi u to odi ra thutsi nfotsi nte pa ya ntsi ka ra Xenini Hnini M'onda.

Ha ga thuni ra nfatsi, ge da thuhu ha te da kuati, u te da thuhu u ya xa thändi, ge kongehu pa di thuni ra nfotsi ntsi.

Hampu da thutsi ya thuhu, nuu habu xa tutsi ne xa metsi ya thuhu ge nuu to m'ui ha da t'uni, ra nfaxte u xa iadi di ge ra nfaxte un pa di nte ya ra nhio ya jai konge ra mfats'i ka ra xeni hnini M'onda.

To u di t'uni ra nfaxte, ya jai u to xi xa thutsi ya thuhu ka ra faxte nu pa di nte ya m'ui ya jai ka ya hnini di ge ka ra xeni hnini M'onda.

Ra to xi jarm'edi, ua ra nigua hmuntsi mfatsi da nte ngatho ya mui ya jai, da nja masu ne njabu da nja n'a ra hogä hñuni ha ra Xeni Hñuni M'onda.

Di thoki, ra nhio m'efi nu pa di nte ya m'ui ya jai ka ra hnini ra thuhu ra nhio hñuni ka ra xeni hnini M'onda.

M'efi pa di nte ya m'ui ya hnini, nu ya m'efi nu ya hmuntsi ge xi xa nhio pa ge ngotho ya jai pa di thini ra bojä pa te di doi, u te jarm'edi ka ya m'ui xa thoki nuya pa di nfotsi nuya ta thoki.

Ko ha te di thoki, nuna ra ta hmanda ge pa di nte ya m'ui ya jai ka ra xeni hnini.

SEDESEM, Ra Ta Nguu Nzaya nu ra Nte ya Jai ha ra Xeni Hnini M'onda.

Ha ngu di thoki, da un koge te di thoki nt'ot'i di hñutsi ya thuhu u t'adi, pa di thuhu ra mfatsi tsi pa di nte ngatho ya m'ui ya jai u da t'uni.

To adi, ya jai u xa uni ya hemi ngu nuä t'adi, ngu nuä xa m'a ha ra thändi nigua hmuntsi ua ge da nte ngatho, ya jai u to thuni ra nfatsi.

Ya jai to xi jar m'edi ya m'ui, mu xi tsur thogi tsutbi, ka ya hnini, hinte hä ra bojä, ne ua hingi nxotho ra jai, ge ra jai ä to thihia.

3.- Ya tsotse

3.1 Ha xi di tsotse

Ge xi di tsotse pa ya ntzi nuu ya jai to xi ya zi hioia, net o di otho b iza zi, ha nehe hinte di petsi ra bojä, ne ge xi otuä bi ra bedi ng nuä de hñepabi u pa da nte ngatho ya mui jai ha ra Xeni hnini, pa xi di m'ui ra nhio ya nzaki ge di nfatsi ko ya hñuni, ngu ya nfatsi pa ngatho thuni ka ya hnini pu ha m'ui pa genu ya jai to xi jar m'edi.

3.2 Hanjapi

3.2.1 To da t'uni di su n'a nzänä

Japar m'edi, ja, mui ya hnini ne ya jai kongeu n'año konge di meui, di nthehu ha m'u konge di tthehu da utsa, ge hingi hiegi da thogi di tsudi xanhio ya nzaki ne, jage tsä da ote ne ko ra bojä da uni ra ndä nzaya pa di tsudi ra hogam'ui.

3.2.2 Hamp'u xi japar m'edi ne un te thogi.

Da maxa konge n'a ra m'otse hñuni honse ra paä, gatho ra hnini di m'ui ngu de japar m'edi ua di tho n'a ra thogi..

4 Ha ngatho da tsoni

4.1 Ngatho jäi

Gatho nu u ya jäi m' ui ha ra Xeni Hnini M' onda, ne pageu to tsur thogi ua japar m' edi, ne ua n' a ka ra n' an' yo Xeni M' onda.

Jäi m' ui ja ra Xeni Hai M' onda ne, page ngu da tho n' a ra thogi, ne man' a ra Xeni Hai.

4.2 Ntots' a hnini

Ya jäi m' ui habu japar xangu ra m' edi ua habu tho ya tho ya thogi.

4.3 Población objetivo

Jäi pets' i 18 ne ta 60 jeya, m' ui ko xangu di japar m' edi dige te da zi ua hinte hä te da zi, Njap' u ngu tsur thogi.

5. Hampu ta bi tsoni

Ra nguu hmuntsi da 'yo ha gatho ya 125 di ge ya ta Hnini m' ui ka ra Xeni Hnini M' onda, pa di ote ko digeu. Pa geu to tho ra thogi ne japar m' edi, tsa da t' uni ra mfats' i nuu ya hnini n' añ' o Xeni hai.

Nu habu t' uni ra ntode ne t' uni ra mfatsi njeya ha ra CIEPS, ha ne nuu geu da m' a ne da hñudi ha njapi de tote pa da t' uni n' a ra mfatsi ngu nuä mangä ra Hmända , da una ndumu nuu pont' i ko ra thuhu.

6. Ra Mfatsi

6.1 Te m' a mfatsi ä

6.1.1 Tou da t' uni ra nzänä.

Ra mfats' i ge da t' uni n' a ra m' otse ya hñuni di tsu yoho nzänä, dige ra paä da ñut' i ja ra mfats' i ne konge ra bojä m' ui pageä.

6.1.2 Hamp' u japar m' edi ne tho ra thogi.

Ra mfats' i ge da dati n' a ra m' otse hñuni honse ra paä.

6.2 Tengu da t' uni

Ra mfats' i hinte da njut' i, da gut' i gatho konge ra Ndä Nzaya ra Xeni Hai M' onda, konge ra SEDESEM ne hinte jut' i a o t' uni ra mfats' i.

7. Hangu di ma di hoki

7.1 To t' uni

7.1.1 Hinda gäi

Yu to t´uni ra mfats´i hinda hñäki konge ra mfats´i, zäm´u da hoki ngu mä ya hem´i pa ra mfats´i.

7.1.2 Te t´api pa di hn´u da t´uni mfats´i.**7.1.2.1 M´u di tsu yo nzänä.**

- a) Di m´ui ja ra Xeni Hai M´nda.
- b) Di pets´i 18 ne ta di tsoni 60 jeya.
- c) Di pets´i xangu ngu hinnte di hä te da zi.
- d) Da ñut´i te t´api ja ra rase hem´i yra thuhu.
- e) Da ðati n´a ra nk´oi ra ch´ulo hem´i ha kuata ra hm´i, ra thuhu ne mä ha ra mengu ja ra Xeni Hai M´onda ne di geä pa di theki. Nm´u hinte di pets´i konge ha m´ui to adi ra mfats´i, tsä da ðati n´a ra hem´i da uni ra nzaya ja ra hnini ne hindi tho xa thoki hñu nzänä,
- f) Neu mara da mä ne da api ra hem´i mä ha di thoki.

7.1.2.2 Ge ya hmuntsi jar m´edi

- a) Da udi ra hem´i tadi konge ra nzaya (ha thoki, mfats´i ua ndä nzaya) habu di mä hanja xa t´uni ra mfats´i;
- b) Pa ge ya jäi u to tho ra ya thogi japar m´edi, da adi konge ra nzaya to pets´i da nu, ha di mä te thogi ua te japar m´edi neu to da t´uni di hnu;
- c) Da uni n´a ra hem´i a ra huxthuhu m´ui di hehui ä ra hem´i poxthuhu ne di ða ra ta hem´i pa di thändi ge rangutho; ne
- d) Marau ya te di nu ra nguu nzaya da uni ra mfats´i.

7.1.3 Te n´itho di nu

Da uni to xa adi ne di m´ui ja ra huxa thuhu t´omi, una ndumu ge:

7.1.3.1 ha pa dige yoho nzänä.

- a) Di pets´i n´a ra thogi hingi m´ui xanhio.
- b) Di m´ui konge ra VIH/SIDA UA hñeni y´a.
- c) To xa tho ra thogi ua xa thoo.
- d) Di m´ui ja n ara hnini ñätho ja ra Xeni Hai M´onda, ngu mä ra hmanda mä te pets´i page ya m´ui ñätho ra Xeni Hai M´ona.
- e) Di thoni ja n´año hnini.ne
- f) Mara une te mä ja ra hem´i ha di thoki.

Ya thuhu ya jäi xa t´adi, da nu ngu mä ra hmanda di nu ya thuhu ya jäi ngu ja ya thandi ja ra Xeni Hai M´onda ne dänga hnini, ne ngu jau mara te t´api digena ra m´ui.

7.1.4 Thutsi

Pa di t'uni ra nzänä, yoho nzänä ne ha di japi pa ha di n'u ra nhio ra t'uni ntsi ne ha di njäpi pa di thoki ra nhio, ya to xa iädi nu ra pa ä mi t'üni ra mfatsi ka ra nguu nupu ha bi ra ndä.ne tsixa tou un digena ra mfats'i.

Ngotho ya jäi to tüni ra nfaxte, ya nguu ngatho nzaya mupu ka ya hnini, ge petsi da thuni pa di yut'i ha notsi ra tsi, ge petsi ra ntesti dä iodi ne hinte dä gut'i ra boja pa di nyut'i ka ra nfotsi pa gense, ge xi di hñä ra nfaxte ka ya nguu ngatho nzaya ge ya ntsedi di nuni nuya ya mfats'i t'uni.

Gatho ya jäi da za hñuxa da thuhu ne da yut'i ha nun'a mfatsi, ne njabu ra nt'adi mfatsi hinte da guti mu xtä t'üni di gen'ä.

7.1.5 Ya hemi

7.1.5.1 To u t'üni yoho nzänä

- Ra t'adi thux hem'i; ne
- Neu ma ra da mä da thoki ra nguu nzaya.

7.1.5.2 Konge ra jarm'edi ua ko ra thogi.

- Hem'i t'adi ra mfats'i;
- Da thoki xanhio konge to ote.
- Hem'i di däti ra mfats'i;
- Marau da mä ra hem'i mä ha di thoki.

7.1.6 Di kongeu ha pets'i ya thuhu

Ra ta nguu hmunts'i ja masu xa njuat'i ne xa thoki n'ayu ya thuxa nfaxte,ge ngu bi gohi ne mä ja ra xeni 92heke XIV, ndui p) dige mä ra hmanda negi xanhio ne ha di nüti pa di Bädi te Thogi ja ra Xeni Hai M'onda ne ya dänga hnini; ha di n'ehe ne thandi pa di kuati ne di nu gatho ya hem'i to hä ra mfats'i rase dige ya mfats'i di nte ya hnini dige ra Nzaya Xeni Hai M'onda;

Njapu nehe ngu jayu mara ya hem'i mä ha di thoki pa ge di m'ehni ja ra Nguu nzaya Gatho pa di nu da nte ya hnini, ngu mä ra gäts'i ngu mä ra xeni 13 heke VIII, dige ra hmanda ne ya m'ede goho ne rato dige ya nteni ha mä.

Pageu mara ya Xeni Hai M'onda, ra thuxa thuhu to t'uni ra mfats'i da hmunts'i honse konge ya Dänga hnini xa ote ne tengu xa t'uni ra mfats'i.

7.1.7 Te pets'i pageu

- Da hñä ha di däti;
- Da hñä ra m'otse hñuni;
- Da nu ha di rase te pädi dige" ra jäi; ne
- Da hn'u komge ra tsuni rangutho ne kongeu m'ui pa hinda utsa.

7.1.8 Nuä da iöte to honi ra mfatsi

- a) Di m' a majuani ya nt' ani hñä di t' ani ä ne dä nfädi ra nhio;
- b) Da ma da hña ha t' uni ra m' otse ya nts' i hñuni, nupu ha di mä ra ndä nzaya pa di t' üni ya m' otse pa te di tsi.
- c) Da nu da hoki xanhio te dati , nguu to t' uni ra nzänä ,hñu nzänä ne ha di japi pa di nuni ne hinda nza to da uni, ma. m' ihi pati ua da un ha di pati dige ra nt' uni, di m' o ne ua ngu xi tintho te di hoki.
- d) Da nu da ngaxte num' u da m' edi rap a da dati dige nzänä, hñu nzänä ne ha di japi pa di dati pa ge da ñuni kongeu to tsixa ne dati ha tsegi to nu;
- e) Da m' a nupu ha ya hmuntsi ha da tsifi pa di un ha dihoki numu' da hm' at' i
- f) Di hñä ra nfatsi digenseä ra botse mfatsi hnuni nupu hingi tsä gi ehe se petsi gi hoki n' a ra hemi ne gi hñembabi ge da m' a page ne da hñätsi ri hemi pa da hñudi ge hingi tsä gi m' a,ra ndä nzayo ne tsa da t' uni dige nuna ra nfaxte.
- g) Ge xi zi ra nhio ya nfatsi u xa t' uni;
- h) Ge xi di m' efi ka ra hnini mu xtä t' api ra m' efi pa ka ra hnini; ne
- i) Ne ma ra u xa m' ä ra nguu nzaya.

7.1.9. Numu hinda iöthe nuä xa hma

- a) Numu hindä m' a majuani ra nt' ani pa di yut' i ka ra nfaxte;
- b) Numu di m' äse dä hää ra nfaxte ne hindä m' ä te ja nupu ha di t' üni ra nfaxte;
- c) Di zi ra nhio ya te xa t' üni; ne ua ngu xi tintho te di japi pa ma ra ya m' efi.
- d) Hinda m' ox n' a ra t' ex nzaya ne ua n' a ra jäi tsiste nzaya di gera faxte; ne
- e) Ne ma ra u xa m' ä ra nguu nzaya.

7.1.10 Dä thäki ra nfats' i**7.1.10.1 To t' uni ra mfatsi nzänä ne yoho nzänä****7.1.10.1.1 Dä thäki tengu ya mpa hinte da t' uni;**

- a) Hinda ma ha da t' uni ra mfats' i;
- b) Hinda nu da mase dä ha ra nfaxte nupu ha di t' uni ne hindi di mä ha di nja; ne
- c) Ne nu u ma ra di mä ne di hoki ra nguu nzaya.

Nu koge ra mfatsi ya hingi tsa tha t' umbabi man' aki ngeä nubu da thäkuabi ge jaä bo iöte ko nun' a ra nguu hmuntsi mfatsi.

7.1.10.1.2 Dä thaki di ge ra mfatsi

- a) Ha numu m' uj ngu te ko di japi ra nfaxtsi xa t' üni;
- b) Hinda ma da hä te da t' uni ra mfats' i ha t' uni di ge yoho ne hinda m' a haja xa thogi;
- c) Da m' o ua da pot' i, ne ua to di uni ra mfatsi ä xa t' uni;
- d) Num' u da hoki ra nfoxte nzaya pa n' a ra tsitsi nzaya ne uan' a ra ñ' yo nzaya ge xi hindi t' uni ya mfats' i;
- e) Hinda mä ra nhio di ge te di t' ani nu ra nfaxte m' efi nuna;
- f) Hinda un da hoki ra nhio konge to t' uni ra mfats' i;

- g) Da mpadi ha m'ui nthi ja ra Xení Hai M'ona;
- h) Da bõnse di ge ra nfaxte;
- i) Num'u da du; ne
- j) Ma rau da mã pa di thoki ka ra nguu ra nzaya una ra mfats'í.

Ra Nguu nzaya ge xi di nu ha di t'uni ra mfats'í ua hin'ã pa di thoki ra nhio.

7.1.11 Di nu kongensae

- a) Nuã ;to t'una ra mfats'í tsa da ma ha da ja ya hmunts'ípa da tsifi dige ya mfats'í, konge ya mhat'í;
- b) Da nu da mfatsi ja ya m'efi thoki ja ra hnini num'u da t'api;
- c) Marau te da mã konge ra nzaya mã ya hem'í.

7.2 Da nda to t'uni ra mfats'í

Ra nda da thoki num'u to t'uni ra mfats'í da tsoxa 60 jeya.nem'u ya bi nu da mpadi xanhio ya hindi japa xangu ra m'edi pa di ñuni ya di m'ui xanhio konge ra mfats'í.

8. ya nguu nzaya mfats'í.

8.1 ya ndä nzaya un ha di japi.

Ya hmunts'í mpote geã da nu razã ra mfats'í ne da bãdi xanhio te mã ya hem'í dige ra mfats'í.

8.2 Nguu tsixa ra mfats'í xanhio.

Ra nguu Nzaya Gatho ra mfats'í page ya hnini, geã da nu xanhio di tsixa, te beni da hoki ne da teni ya mfats'í.

8.3 Nguu nzaya un da thoki.

Ra nguu ndä Nzaya Subsecretaria da Nte Reginal Nalle ra Ntsuhm'í, M'onda Zona noroeste m'atha M'onda zona Oriente, konge ra mfats'í ha tsegi, geu da nu ha di thoki ya mfats'í ja ya dänga hnini pädi digeu.xanhio.

8.4 Ya nfaxte nuu ya to nu ha di thoki ya m'efi

8.4.1 Tou da hmunts'í

Ra hmunts'í nzaya ge xi di:

- a) N'a ra ndä nzaya dige n'au ya Nfaxte pa di nu da Nte ya Hnini.
- b) N'a ra nfaxte digeã ra Ndä un Ngatho dige ya mfats'í hnini dige ra SEDESEM;
- c) Hñäto ya mpohñã njap'u da gohi:
 - _ N'au da nu kongeu ya bojã;
 - _ N'au to da nu ya hoga nzaki;
 - _ N'au to da nu digeu kãdi ya meti zue;
 - _ Ya Ndä pa di nfaxte konge ra m'efi to nu di nte ra SEDESEM;

- _ Ya Ndä dige hñu ya mfaxte to nu di nte ra SEDESEM; ne
- _ Toä di nu ngatho ya mfats' i pa di nte ya hnini ra SEDESEM pageu ya hnini ñätho;

- d) N' a ra Mpote ra mfats' i to nu ha tson' i ra bojä ge m' u mbo j ara SEDESEM; ne
- e) N' a ra jäi digeu to xa hoki ya hmunts' ise ne ua ka ra nguu nxadi.

N' angun' au ya ndä da honi n' a ra mfats' i.

Ra m' efi da tsixa digeu ya jäi to da nu ge di m' ui.

Nuu ya jäi hmunts' i to tsixa ra m' efi pets' i ge da nä ne tsa da mä to t' ets' i ngu nzaya, nuä to nu ha ts' oni ra bojä .ge honse tsa da ñä.

Nuu te da mä da thoki dige to tsixa ra m' efi da mä dige di tho made ua da t' ets' i ngu mä xanhio.

Nuu ya jäi to tsixa ra m' efi pets' i ge da nzohn' i pa di te da hoki di tsu hñu nzänä ne m' u ya b ijar m' edi nem' u ya bi m' ui te da hoki ua te da mä pageu ngotho.

Page da thoki ya hmuntsi ya jäi to ote ra mfatsi, di petsi di m' ui gatho ua di tho made ne n' au ya jä to mfatsi, ne di m' ui ra ndä nzaya, ra mfaxte, ra mpote ra mfatsi to nu ra pöte num' u hingi m' ui, ngu mi petsi.

Ra nguu mfats' i da guki ra hem' i ha di tsohn' l ngu xa ngohi dige ra Ndä nzaya di tho hñu ya p aja ra m' efi pa di thoki n' a ra hmunts' i ne m' u da m' at' i n' itho di medi nate ma goho hora pa di hmunts' i.

Koge di hm' at' i n' itho bi tets' l nuu to bi gohi jar a hmunts' l jäi to tsixa ra m' efi , tsa da m' at' l digeä ra hmunts' i tou ya m' efi, nuu xi pädi ua neu ya jäi hoki ya hmuntsose kongathou, kongeu to kuat' i da nu te hoki page xi da hogi ra m' efi thoki , neu mara hangu thoki ne tsixa ra m' efi.

Nuyu tou ya hmunts' i nu di pets' i da etsi ne tets' i, nuu hina ge ya to mfats' i di nu ha di tsoni ra bojä , ge honse tsa da ñä.

Nu te da beni da hoki ya hmunts' i da nu te da mä di tho made, num' u da hñeki, ra ndä nzaya da mäa to da gohi.

Ra hmunts' i da hoki ya m' ati di tsudi hñu nzänä nem' u da njar m' edi da hoki num' u ya da ne.

Ra mfaxte da hoki ra hem' i hm' ati konge bi gohi kongeä dige hñu mpa dige ra m' efi da thoki ra hmunts' i ne pa di thoki n' itho di m' edi 24 yaä. Pa da bädi gatho.

Di m' et' o da thoki nuu ya hmunts' i tsixa ra m' efi, tsa da xifi da ma ja ra hmunts' i tou m' efi ja ya nguu nzaya ote ya jäi tou pädi ra nxadi ñ' oho ua m' ehñä. ua marau ya jäi gatho ya hnini, page da mä page da hogi xanhio te da mä nehe. tou tsixa ra m' efi ua u mara.

Page ya hmunts' i da hoki ya tp tsixa ra hmunts' i ne mä da thogi xanhio, pets' i ge da ma ja ra hmunts' i di tho made digeu to tsixa ra m' efi, njap' u nehe zäm' u di m' ui nuä ra ndä tou ge ya hmunts' i ra mfaxte ua ra mpote dige ra mfaxte to stixa ra tsona bojä neu to di mpote ne to xa t' ets' i .

Da njuts'í ra hem'í n'angun'a ja ya hmunts'í ne da hñuts'í te gatho xa mä ne xa ngohi da thoki, n era gäts'í ne da kuata ya nt'untyé neu to tsixa ra hmunts'í.

8.4.2 .Te da hoki

Ge ra m'efi da hoki to tsixa ra m'efi.

- a) Da nu da thoki nu ngatho huxa ya thuhu t'om'í ne pa di t'uni ra mfats'í, njap'ú nehe da un ha di japi da ñut'í pageu da hn'u ne, pa di thoki , da nu da ñut'í ja ra mfaxte. Da t'uni tou hnu japa ra m'edi , num'ú ya bi adi neu hingi hoki kongeu te te da mfats'í , pe ne da mfats'í kongeu xi japar m'edi , ge ya jäi tsixa ra m'efi pa di un ha di japi da ñut'í.
- b) Da nu pa ge da ñut'í mara ya jäi da t'uni ra mfats'í kongeu da gäi di thogi da t'uni ra mfats'í.
- c) Da nu da thoki nuu xa pati ha nja mä ha di thoki xanhio ya mfats'í ne da teni ha ta di tsoni.
- d) Da nu ha di japi da teni digena ra mfats'í ; njap'ú nehe da nu da uadi xanhio ta ha di tsoni nu ya mfats'í.
- e) Di tsetsi n'a ra mpote nzaya ka ra tsutbi ne ua n`a ka ra nguu nxadi;
- f) Da nu ha di hoki ne di pati ya nteni mbo pa di teni ha di hoki; ne
- g) Neu mara te mä ya nt'ot'í mä ha di japi

9. Ha njapi da 'ño nuna

9.1 Ha njapi da n'ó

- a) Num'ú ya di bon ira hmat' hemi ha T'a Nuu Hmuntsi XeniM'onda, konge ra SEDESEM, Nuu to tsixa ra mfats'í da opi ya hem'í ha mä te adi gatho ya jäi mbo ha t'uni ra mfatsi ne geu xa hñani ya hemi ngu nuä xa hma, ne habu da thäni u pa da jot'i u; di jutsi n'a ra hem'í mu ya bi ndui ne di gätsi;
- b) Ya thändi habu ya zi duj ya nguu ne habu ja dunti ya nthundi ya nguu ra nguu hmuntsi mfatsi mbo da hñani ya hemi nuu ya jäi hñatho m'ui ka ya hnini u ngu xa hmä ne di k'ätsi ya hem'í ka ya nguu nzaya ra Nguu tsixa ra m'efi Xanhio ngatho;
- c) Nuä da thändi te da thoki gatho u, ra hemi nuä iot'i petsi da yapi ra nzaya nuäu bupu ha ra hnini, thändi, mfaste ua ge ra nzaya nehe ha nubu da api n'a ra hemi tode di petsi hmuntsi mfaste neki tho, ra hemi da neke ge xi majuani ä nubu ya xa hñudi ya hemi ya thändi ge xi ra tsemi ä.
- d) Nuä da thändi te da thoki gatho u, ra hemi nuä iot'i petsi da yapi ra nzaya nuäu bupu ha ra hnini, thändi, mfaste ua ge ra nzaya nehe ha nubu da api n'a ra hemi tode di petsi hmuntsi mfaste neki tho, ra hemi da neke ge xi majuani ä nubu ya xa hñudi ya hemi ya thändi ge xi ra tsemi ä.
- e) Pa ge nu to xi thändi xa m'a, ra gatho Hmuntsi mfatsi u, da hñuni ko ra mfaxte nuu ya thuhu ya jäi to adi ra mfatsi, pa da fadi hangu u, ha ge njabu xa thändi ne xa m'a, ne geu da yut'i pa da tumbi u ra mfatsi, ha ge nehe nuu ya thändi ge njabu xa m'a, nepu mefa da zipabi ra hñaxu mfaxte.
- f) Pa ngatho ya thändi da hmuntsi mbo da hñuni nuä ra hemi nt'uni mfatsi hñuni, ne mefa da thändi nuä n'a ra hogä nte, ne mefa da t'uni nun'a mfatsi, ne ge xi di tsifi ya ndä nzayo di ge ya to ha ra nfaxte u t'üni;
- g) Ngatho ya Muj Jäi da ma ha n'a ra he'mi habu di hutsi, ge hani n'a ra nt'adi mfatsi, ne ge ne ra Hmuntsi Mbo ngu nuu nepabi u pa njabu t'uni nun'a mfatsi;

- h) Num' u ya da thoki ra nguu nzaya ya hem' i xa t' adi ra mfats' i, ra Nguu tsixa ra ne nu, da xifi to thoki thogi ya mfats' i page to di ñut' i da t' uni ra mfats' i ne da t' uni ha di japi da hñä ra mfats' i ngu bi gohi ha di ma;
- i) Ra m' otse ra hñuni da dati hangu di un konge ra ch' ulo hem' i ha kuat' i ra hm' i, ra thuhu ne ha mengu ha da xifi ne ham' u da t' uni konge ra nzaya.
- k) Pageu habu xi japar m' edi xangu ua tho ra thogi, ra Nguu to tsixa ra ne nuse dige ra mfats' i, da nu xanhio hanja di dat' i nuyu ya mfats' i;
- l) Pa di dati nuyu ya mfats' i da häki hinda uni num' u mage te hoki konge ya hmunts' i jäi ne tsoni da nzaya ua te da thogi da thegi pageä to t' uni ra mfats' i.

9.2. Nuu di mpadi t' uni ra mfats' i.

Numu nuna ra jäi di thakui nuna mfatsi ra nguu hmutsi ka ya 7.1.10.1.2 ge da hñaki ne da hioni ma n' a ra jäi to otua ra bedi nua ya xa hñuxa thuhu pa da thändi da tumbabi mefa ne da zipabi ä, di ge u xa t' üni ra' yo di h' ra mfats' i.

Ra nguu nzaya nuse, da xifi nuä ra nzaya dige ya mpadi bi thoki ne da hoki pa di un ha di japi da dati, dige ra paä bi ñut' i ja ra mfats' i.

10. Nani n' angdi ngu n' angdi.

Ya nzaya to mfatsi di nu ha da japi pa di hoki xanhio pa hinda n' año di thoki, da yopi kongeu mara ya mfeni thoki pa di nte ya hnini ua te hoki ya nzaya

Tsa nehe da da za ya thoka hmunts' i mfatsi, da hoki ya hemi u pa da hmunts' i ne na maxä ya jäi, u, ne nuä ra bojä da hñä xanhio nuä ha ja ra hnini ne ha rgatho M' onda ne Xeni Hnini, ne nuu ya hmunts' i nguunxadi, ne nuu ma ra nguu hmuntsi da ne uni ra mfatsi.

Ra SEDESEM tsa da hoki hangu di gohi ne beni ge xanhio njap' u, page di thoki ha da tsoni dige ya mfats' i.

11. Ha di japi di mfats' i ya hnini.

Nuä ra ntentsi ne da teni ya hmuntsi mfatsi ge t' mbabi u ge da uni ra mfaste ko nu ya hmuntsi mfatsi neki thoge da tetsi nu ra mfaxte.

To da hñäni nuya mfatsi petsi da mpefi ha ra hnini nuä da zipa bi ä, nehe da mpefi ya hmuntsi mfatsi neki tho, ha ya nguu nxadi ne ka hnini.

12. Pa di nfädi

12.1 Ko te di t' üdi

Da nja nuya ya hmuntsi mfatsi da ntode yabu, ne ngu nuä mangä ra hmända, ne konge ya hanja pa di thoki ya m' e ya hmuntsi nzaya.

Nuu ya befi da thoki da tutsi ha ra hēmi befi ra nzaya xeni hnini M'onda, ne ha ya nxi boni ka "Gaceta del gobierno" ka ra web ha hmuntsi ra SEDESEM.

Ne ngu nuā ha mangā ra hēmi ra hmānda ka ra xeni 18 di ge ra hmānda, ne kon gatho ya hēm' i ha hñā pa da nte ya m'efi ngu xa hñā ra hmānda m'ui ma dui.

"NUNA HMUNTSI HEMI, HINTO RA METI N' A RA MBOHO NZAYA. HINGI TSA TO DA HÑĀ NUNA NU RA NTE M'UI YA HNINI. NUMU TO DA HÑĀ GE DI NZEKI NUNA PA DA M'Ā FADI NE DA THĀMBI RA BOJĀ KO YA NZAYA NGU NUĀ MANGA KA RA HMĀNDĀ".

12.2 Hmāt' i

Nun'a ra m'ati tutsi da hmara nzaya ha ra xeni hnini Monda, ne ko ra hmuntsi mfatsi ra thuhu SEDESEM, ne nuā da m'a ra mfaste, ne njabu nuā da hoki ngu ma ya he' mi thoki.

13. Di negi xanhio

Ra nguu nzaya to tsixa ra m'efi, pets' i tho ra tse di pa da metsi ya nthuxa thuhu ha ra nguu hmuntsi mfatsi, ngu nuā manga ra hmānda negi xanhio, ne ha ra xeni hmānda ha ra zo, ha ra xeni hnini Monda ne ya dānga hnini, ge gi di handi hanja ga thoki ra m'efi pa ya thuhu ya jäi.

14. Ntheni tho

Ra nguu nzaya tsixa ra m'efi, da un ha di tsixa ra hmuntsi, ne nuu ya thāndi nuā ya xa ma ra mfaxte handi nun'a nthuni mfatsi, ne mēfa da ma hangu ra bojā xa gu, da xipabi ya ta hmu ä.

15. thandi te pädi

15.1 Thandi te pädi n' año

Tsa te da hioki pa da bädi te xa thoki ne te be tho te thoki, ha thogi, m'efi ngu kofi ne hangu, konge ra CIEPS, pa di nza da hogi xanhi ra mfats' i.

15.2 Una ra uenda xa thokii.

Ra nguu nzaya to hoki, ge xi ra tse di pa di üdi yoho ya nfädi nj'eya ka ra CIEPS, ra ndui di ma made mu, pa di nfatsi konge ya nzayahu ne, ge pa xi di hoki ra gäts' i, ne xi di fädi ra nhio m'efi ngu mä

16. Da nja ra tsoni bojā, ha xa thoki xanhio

Ra to nu ha xa ts'oni xanhio ra bojā dige ra mfats' i da hiandi ra Organo Superior de Fiscalización thāndi bojā ha ra xeni hnini M'onda, ra nguu hmuntsi mfatsi su ra'ya mahini hēmi ha ra xeni hnini M'onda, ne ra órgano jamasu mbo thāndi zipabi SEDESEM,

17. Da Ngaxte

Nuu hingi ha njapi mpefi nu ya jäi uni ra mfatsi, da sa da manse n'a, nubu gatho ya jäi pa njabu da totuā bi ncase, ne da sa da m'a ha nuā ma ga m'a ngat' i nubye ä hiandi xa:

a) Di t'ot'i:

Ka ya nguu ngatho nzaya ha nu ya m'efi pa ya hnini m'ui ka ra Paseo Tollocan m'ede 1003, Col. Zona Industrial, Zuhm'i, C.P. 50071, Zuhm'i, M'onda.

b) De ga ntoxgu:

Ra Ta Ngatho Hmuntsi Mfatsi Gatho ya Mui Jäi ha ra 01 (722)2260182 ne ha ma detho hiandi ne gi hña ha ra ntoxgu ra xeni hnini Mondä (CATGEM), lada hinte gi jut'i 01 800 6 96 96 96 ne ha mōte ha ma xeni hnini hune 070 gi nzote ha nzuni ne habu ja ra ta hnini ä.

c) Ka ra m'efi nt'ot'i yapu:

Ka ra m'ehni nt'ot'i yapudgprogramasociales@edomex.gob.mx y en la página www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Gei rase:

Nuä handi ra bojä mbo ha ra SEDESEM ge ja ha ra , Paseo Tollocan ra m'ede 1003, Col. Zona industrial Nzuni, Xeni hnini M'onda, C.P. 50071, ntoxgu: 01 (722) 2 26 01 94; ne ha ja tsutbi mbo ha bede ya jäi ne habu da t'ai ra mfatsi gi hñani, ne ha ra Ta Hmuntsi Thändi tho u, ne nuya u ya mēfa ä ha ra Hmutnsi Ntentsi un ha tsoni xanhio ra bojä.ua ge ra Xeni Hnini M'onda.

YA THOGI

N'A. Di njuki nuna ngu xa hmä ka ra "Gaceta del Gobierno"

YOHO. Nu ya mpodi xa thoki ka ra m'efi nuan, ge di yut'i ra pa ä bi njuki ne xi xa nfÄdi ka ra "Gaceta del Gobierno" ne xi di mutpu ta ha di hmä pa di mpodi ma n'agi ya m'efi.

HÑU. Nuna ra hmunts'i Nzaya kut'i ne teni, pets'i de da m'ui dige mbo di tsudi 15 ya mpa m'efi dege bi boni nuyi ya hem' ha ma ha di thoki, ja ra Ta Hem'i m'a te thogi yap'u "Gaceta de Gobierno".

GOHO. Nuna ra hmunts'i Nzaya kut'i ne teni, dinun ra mfats'i pets'i ge da mehn'i hanha di teni mbo, di tsudi 15 ya mpa di thogi bi m'ui.ya jäi ge da thuni ngu xa m'ä hmä ka ya hem'i nzaya u te di thuni.

KUT'Ä.Gatho ha huxa ya thuhu dige ra mfats'i ra nzänä, Hñunzänä ne ha di japi jarm'edi hanja di ñuni dige ra Mfats'i di nte ya hnini Thandi Hñuni ja ra xeni hai m'onda, da boni da ma pa di ote ra mfats'i Nte Hnini Mengu Nzedi me M'onda, konge te t'api ya to da t'uni ya mfats'i, ra paä da ñut'i ra mfats'i, mage ngu ra m'eto thuhu.

RATO. Pa di dati ya mfats'i Di Nte ya Hnini Nuni xanhio ra Xeni Hai M'onda,di map'u ra jeya 2018 ta da thege ra bojä xa t'epi dige ra jeya 2017, ngu bi boni dige ra thandi ne di mengi da nu; jage ngu di t'uni, da hnu ha di hoki ya hem'i t'uni ra mfats'i 2017, jage da ñ'ep'u page di t'uni raa bojä.

YOTO. Page di dati ya mfats'i digena ra mfats'i, da nu hanja raa bojä m'ui

HÑÄTO. Nuyi ya hem'i mä ha di thoki, Da nu hadi mädi ngu mä ja ya hem'i thoki njap'u nehe ua di käm'i hingi ne di njap'u neu.

GUTO. Gatho te hingi thandi nuyu ya hem´i ma ha di thoki, da un ha di hoki ya nzaya ngu mä ya hem´i.

Ka ra Hnini Nzuni ra Lerdo, Ta dä hnini Xeni Hai M´onda, ra 19 ra pa n´a ra nzänä ra j´eya 2018.

ÑANTEFRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTES DE OCA

**NZAYA MFA~~X~~TE PA DA NTE YA HNINI
DIGE RA NDÄ NZAYA XENI M´ONDA**

JMUU FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTES DE OCA, NU SEKRETARIO KJA PJOXTEJI NU ARKATE TS'IB'ONDO NU MAMA YO TS'UÑÄ JÑI'I KJA TS'UÑÄTJO XI, TS'ICH'A, ÑANTO, DYECH'A, DYECHA NAJA, DYECHA YENCHJO, KJA TS'UÑÄTJO IV ÑE DYECHA JÑINCHJO, NU TJURU NU PJOXTE NU TS'IMBONDO; ÑANTO TS'UÑÄ XI, JÑINCHJO TS'UÑÄTJO III, DYECH'A NZINCHJO, DYOTE, DYOTE NAJA ÑE DYOTE ÑANTO NU TJURU NU PJOXTE NU ARKATE TS'IB'ONDO ÑE ÑANTO TS'UÑÄ XXVII NU IN TJURU A MBO'O NU SEKRETARIA NE PJOXTE, ÑE

K'O MAMA

Ke nu B'epji a B'ondo nu mo ra kjaji ra nokoji "Na B'ondo textjoji", mama ke ra tsjaji nu b'epji jango ra mama ke ra kjaji na nojoo texto yo tjuru tee, a kjanu dya xi ra d'año ko ra nuji yo te'e, ñeje ra jyoküji na jñiñi ka kara tee na jotjo, nza kja neji yo tee jñiñi. A kjanu, nu ko tjuru yo teji: nu zakü, nu ko xorü, yo jñonü, yo ngumü, yo b'epji, ko dya i tsaji na s'oo, nu k ara mimiji na joo, ngejeyo nu ko nestaji ko teji ra dyenjeji nu ko o zakü.

Nu ko b'epji ko chjuu Ra nokü Sostenible (ODS) 2030, nu ko o pjongü nu Tajmurb'epji a Xoñijomü (ONU), nu ko o tsjaji nu b'epji nu Taxoñijomü ko kjaa ngek'ua ra mimiji na joo (PNUD), nuko ngeje ko ra janda pje ma tsjaji mba ra kjaa jñonü ñeje ko nestaji texto tee a xoñijomü mbar a mimiji na joo.

Nu dadyo tjuru ko kjaji yo te'e mbara mimiji na joo yo tee ko o kjaji yo Arkate a Ts'ibondo a B'ondo, nestaji ra nuji na joo, ra paraji tetxeji, nza kja daño jña'a, ra kjaji nza kja mama a kjanu, ñeje so ra nuji ke ra mimiji yo b'ejña na joo nza kja ko pesiji 20 kjee ko ya ndunteji o ko ya dyenje naja o janzi t'i'i o xut'i.

Nu ko b'epji nu dadyo tjuru yo tee ko kjaji nu Arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, b'ub'üji nu B'edyi ko na Zezhi, a kjanu ra nuji ja ra mimiji na joo ko b'edyi ngek'ua ra noküjiyo tee ko kjaa in jñiñi, ngeje yo d'año bepji ra kjaji ra nokü ñeje texto ko b'epji yo arkate nza kja nu sjoru, ko ra joo in zakü, ka na joo in ngumü, nu jñonü, ñeje ko b'epji, ngejeyo ko ra pjons'ü dya xi ra kjaa ko dya jü'ü pje ra ñonüji, ko dya jandaji, ñe ko dya kara na joo tee.

Nu sekretaria kja pjos'ü pes'i k'o ra pepji pjos'ü, ko pepji a kjanu, ñeje ko nestaji ra pjonsüji yo b'ejña ko dyabe dyenje 20 kjee ko ya ndunte, o ko dyenje t'i'i o xut'i, ko kara kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo, ñeje ko dya jü'ü pje ra ñonüji, ngeje ko ra jandaji na joo ko d'año jña a kjaba ODS: Ra jü'ü pje ra siji, ra ñonü.

Nu politika ko kjaji yo tee, ngeje ko nestaji ra kjaji, b'epjiji ko arkate a jñiñi, ñeje yo tee yo jñiñi, jango ra tsjaji, ra pepjiji ngek'ua ra mamaji ke na jotjo a kjanu ñeje ra mimi na joo, textjoji ra namakjatoji, textjoja ra kjaji mbara mimiji in zaküji na joo yo tee meb'ondo, ga kjanu, ra kjaji yo tee soo ra noküji ñe ra pepjiji a kjanu a tsjajaji na zakü na joo, nza kja ra neji nu tee, ñeje ma ra neji ra paraji na joo.

Ximi mamaji k'o e pezhe nu kjee 2015, nu ne INEGI kja ne Ts'ib'ondo kara 16 miyone ñeje 187 mil 608 tee a Ts'ib'ondo, nujyo, 2 miyone 171 mil 965 ngeje t'i'i ñeje 2 miyone 116 mil 860 ngeje xut'i ko ya dyenje 0 ñe 14 kjee.

Nu 441 mil 8 ngumú, na ts'it'i dya o ñonú na joo; nu 346 mil 595 ngumú, ko dyenje na ts'it'i dyanda mi ñonú, ñeje 350 mil 936 ngumúji, dyanda mi unú ra ñonú; ka 178 mil 820 ngumú, na ts'it'i mi sant'a pe dya o ñonú; ka 165 mil 750 ngumú, na ts'it'i jentjo o ñonú natjo nu paa ñeje 158 mil 635 ngumú, na ts'it'i o maa inji ñe dya o ñonú (CIEPS 2017).

Nza kja mama nu Pezhe XIII nu kjee 2010, kja ne TS'ib'ondo a B'ondo, mi kara 65 mil 401 ts'it'i ko dyab'e mi kjinsi 15 kjee, ko dya mimiji na joo, ko dya soo ra pepji, mbe dya soo ra nzhodú, dyúnú, dyara, ñaji.

Ga pépji nu mbos'ú Nu arkate a Ts'ib'ondo a B'ondo, ko o opjú na "Xiskuama ne Ts'ib'ondo" nu pa'a 19 ne naja nzana ne kje'e 2018, jango rga pépji ñeje ra unúji nu Jeb'i na Ixki, ma re nge na tr'unú kja pjos'ú ma re unú yo ra dyotr'k'úji, nu ko kjaji yo Ngumpjoxte ñeje nu jeb'ijnu so ora usaji ngekua ra unúji ko pjenda pjoxxkúji ko tee.

Nu b'epji B'edyi na Zezhi ra Nokújme, soo ra pedye ra nokú na joo, nujyo ra unúji nu Sekretaria nu B'epji Tee, ko unúji ko B'epji Bedyi na Zezhi Nu Jñonú Ts'ib'ondo, a kjanu ra júj pje ra ñonúji xo mo kjaa ka in b'edyi na tee ko dya soo ra mimi na joo ko dyab'e kjinsi 12 kjee, xo mo maa at'a ka dyat'a, nza kja ko o ndee, dya dyenje jyoo ñe ñúú, xo mo jentjo mimi natjo.

Nza kja mama nu ts'ijña 21506A000/RO-003/2018, da nu pa'a 16 naja zana ñe kje'e 2018, ñe nu Diresio ka Kjaji Pjoxteji, ko yo mama ka nu tjurú 23 nu jña'a ko mama ra Karaji na Joo nu Ts'ib'onro ñe yo jñiñi, o pjongúji ko so ora kjaji.

Kja ne ts'ijña 233E1A000/RESOL-003/2018, da nu pa'a 19 naja zana ñe 2018, ñe nu komisióon Estatal ko kjaji na jo'o, ko yo mama ka nu tjurú mbara nu Ts'ib'onro ñe yo jñiñi, ngekua mama kjo b'ú'b'ú and'ú'b'ú:

YO KO MAMA NU SEKRETARIO NE PJOXTEJI, NGEKUA MAMA YO TJURÚ NE B'EPJI NE PJOXTEJI B'EDYI NA ZEZH RA NOKÚ TE'E TEXTJOJI:

YO IN TJURÚ MA RA TSJA'A NE B'EPJI KJA NE PJOXTEJI B'EDYI NA ZEZH E TS'ITRI K'O RA TE'E TEXTJOJI

1. Nu mama textjo

1.1 Nu k'o mama ne b'epji

Nu b'epji ne pjoxte mbara na ts'itri k'o te'e textjoji ne k'a jokú in zakú yo e ts'itri nreze ma ga mus'úji asta ma'a ri pes'iji ko nziyo tsje'e, k'o ri pezhi dya mimi na jo'o ñe mo naja dyab'e kjinsi 12 kjee; dya jñanrraji na jo'o; siji jñeche ke na mizhi o nujyo o zantraji, nujyo ts'itri k'u dya p'esi nana o ma ga muzúji jñi'i ts'itri, nziyo ts'itri o mazhi na punkjú, nrrezhe k'a ga muzúji asta ma'a ri pes'iji nziyo tje'e, k'o dya ri júji tropjú; ko mimi ko in tata nza kja'a jñi'i o nziyo te'e.

Nu yeje b'epji:

- a) Ts'itri k'o ñoma; ñe
- b) Te'e ko ra kjobú ko dya joo.

1.2 Yo tjurú yo át'á

Ne tjurux k'a ra ñonux yo te'e, k'a ra ra mimiji na jo'o.

2. Yo mama yo jña'a.

Mba yo tjurux yo b'ub'ux, mama ga kjabá:

Yo pjons'uxji, yo ti'i k'o dyab'e pes'i 12 kjé'é ko b'ub'ux k'o texe yo te'e mbara ne b'epji kjane pjoختهji mbara e ts'itri k'o ra te'e nojo.

B'os'i jñonux, ko e jñona ko unuxji k'o e te'e k'o pjos'ux nu ne b'epji ne pjoختهji mbara e Ts'itri k'o ra te'e na nojo, ko k'o e vertiente B'edyi na Zezhi.

CIEPS, k'o e te'e k'o b'ub'ux kja ra tsja'a t'onux ñe ra mama jango ga tsja'a ne polika kja ne B'ondo.

Nu komite, k'a komite ngumux nu ne b'epji ne pjoختهji mbara e B'edyi na Zezhi Ts'itri k'o ra te'e texeji.

Dya te'e na jo'o, nu nzero dya te'e na jo'o, dya o mbjeñe, k'o dya b'ub'ux na jo'o dya ejñe ñe dya pepji, nge dya kja'a na jo'o tsja'a ko pes'i 12 kje'e nza kja'a mama yo te'e a B'ondo.

Nu parato sibi, ngeje nu ko nestaji mbara mamaji ko o kjaji nza kja mamaji nuba, nujyo chopjux ko o unuxji.

Yo b'epji kja in jñiñi, nu b'epji ko pepji ngek'ua ra pjons'ux te'e ñe yo arkate a B'ondo ko karaji a d'año jñiñi.

Ka ngumux ka jentjo kara na b'ezo, nuk'ua jentjo b'ub'ux na jyo'o ñe o ts'it'ijnu.

Jango b'ub'ux yo pepji, nu yo e Subsekretaria pjoخته a Zumi k'a b'ub'ux a ts'ib'ondo kja p'atjux B'onro nororiente ñe kja p'atjux oriente nu Sekretaria ne b'epji ne pjoختهji nu arkate nu ts'ib'ondo ñe yo in ngumux b'epji.

Nu Instansia yo tjurux, nu Sekretaria kja ne b'epji ne pjoختهji nu Arkate Ts'imbondo ñe k'a komite ngumux ne b'epji ne pjoختهji mbara B'edyi na Zezhi e ts'itri k'o ra te'e textjoji.

Nu tjurux, k'a in tjurux ñe ne pjoختهji nu Ts'ib'ondo.

In chju'ux yo tep'e, k'o e te'e k'o o jñuzux in chju'ux, k'o pezhi nrrenxe k'o orux ngekua ra pepji k'a ne b'epji ne pjoختهji mbara B'edyi na Zezhi e Ts'itri k'o ra te'e textjoji.

Nde k'u jango rañux, ngeje na plastiko jango ra jñanda ñ era kuantux ye te'e k'o tr'unux, ngekua ra unuji in merio, nza kja mama nu b'epji ko arkate a Ts'ib'ondo.

Ts'itri, yo b'ejña ñe yo b'ezo ko pes'i otjo 12 kjé'é.

Jango ra dyopjux chju'u, kja ne b'ub'ux ne Pjoخته ko kuantuba, ngek'ua ra so'o ra unuxji ko pjenda ne'e mbara kichi yo te'e ra pjons'uxji B'edyi na Zezhi.

Nu ts'itri ko dya p'esi tata ñe nana, ma o bezi nza ye in tata nza o nrruji.

K'e nte'e k'o tr'unux, ngeje ye nte'e k'ux juns'ux in chju'ux k'e memunu a ts'ib'onro k'o árá ke k'os'ux jango k'a ne b'epji ne pjoختهji mbara e Ts'itri k'o ra te'e na nojo.

Nu k'o dya jux merio, ye te'e ko pepji mbe dya zás'á un k'o kjontruji mba ra tomux texe k'o nesta.

Nu b'epji, k'a ne b'epji ne pjoختهji mbara e B'edyi na Zezhi Ts'itr'i k'o ra te'e textjoji.

Nu ne b'epji ne pjoختهji, yo kja yo arkate mbara ra mbos'u yo e te'e k'o tropju mbara k'o dya nda ju'u. K'a mama zheje jango ra pepji.

Nu k'u ra jyanda in zaku, nu b'epji jango ra nu'u in dye'e ko ra mama kjo ngeje in nu'u ñe in jyo'o yo in ts'it'i.

Onde'e, yo te'e k'o ngexe nu nzero ñe k'o ju'ns'uji yeje ñe jñii k'o 10% ko ngexe nu nzero nu nde'e, ximi dya jñada mborke o nde'e textjo yo nzero ko tsjaji nu ndeje na paa nu sibi.

Tjuru, k'o in tjuru k'a mama jango ra pepji nu b'epji.

Nu pa xoñi, k'a tata, nana o naño te'e k'a tjuru pork'a ts'itr'i mbara ra dyatr'a k'o e xiskuama ñe k'a pa ju'u k'o pjos'uji.

Pje ra mama nu pjoخته, ngeje ko ra mama nu pjoخته, kja ne pjo'u, ngeje ko ra ngotu na te'e.

SEDESEM, k'a Secretaria kja ne b'epji ne pjoختهji nu Arkate Ts'imb'ondo.

Nu ja ba tsja'a, nu tezi kja enje in chju'u yo pjons'u, ñe texe ko ra unu yo te'e.

Nu t'i'i k'o ne'e, nu t'i'i ñe xut'i ko ju'ns'uji ko nu nana ñe tata mbara ra un'uji nu merio ne b'epji

Tr'ézi nu mazi k'o skuamangeje na nutr'ab'uji in chju'u mbara ja ga ra un'uji k'o e xiskuama ñe k'a pa ju'u k'o pjos'uji.

Ra unu, nu merio ra un'uji k'o na plastiko k'o kjontruji ye te'e o na monedero electroniko.

Ra dyeteji mi na jo'o, ra un'uji na dyeteji mi na jo'o ko ne'e yo Ts'itr'i mbara b'ub'u ko pes'i na sodye na zoo.

Nu jango ra pjoختهji, kja ne Diresio kja kjaji Pjoختهji nu ko dorkejeme ngekua ra dyat'a yo ts'it'i.

Na jeb'i ra tomú, nu jeb'i ke usaji a ndenda ngek'ua ra soo ra kjon'u kjo pjenda nesta, xo mo ra tomú ko nee.

Ja ba mimi, Yo te'e ko mimiji a jñiñi ñe ko dya ba mimi na jo'o kja in jñiñi, xo ko dyanda b'ub'u na joo in nzum'uji xo, ko nestaji ra pjons'uji yo arkate a Ts'ib'ondo.

3. k'o ne'e ra tsjaji

3.1 k'o kjaba

Ne ra jokuji in zakuyo yo ts'itr'i yo dya muzuji na jo'o, k'o pes'i VIH/SIDA o dyabete, o ma ga muzuji jñi'i ts'itri, nziyo ts'itri o mazhi na punkju, nrrezhe k'a ga mus'uji asta ma a ri pes'iji nziyo tje'e, k'o dya ri juji tropju, xo ko kara ka in nzum'uji jentjo na b'ezo ngeje in jyo'o.

3.2 Ngejya

3.2.1 Yo ts'itr'i k'o ñoma

K'a ra ñonɩ na jo'o k'o e ts'itr'i k'o dya b'ɩb'ɩ na jo'o in nzero o dya o te'e na jo'o in ts'iñi, k'o dya ri juji tropjɩ.

3.2.2Ko te'e ya tsjaa na joo

K'a ra ñona na jo'o yo e ts'itr'i yo pesi Dyabete k'o dya ri juji tropjɩ, k'e ra zakjü k'o autismo, k'e dya jñanda, K'a ra ñona na jo'o yo e ts'itr'i o ngisejme k'ɩropɩ k'o dya ri juji tropjɩ ñe k'a ximi ra jojɩ k'a tropjɩ k'a jɩ'ɩ k'o in mbedyi; ko dya pes'i tata ñe nana; o mo mimi jentjo o tata.

4. Nrenxe k'o á't'áji

4.1 Nrenxe k'o te'e

E ts'itri ñe xut'i k'o b'ɩb'ɩ a Ts'ib'ondo a B'ondo.

4.2 Ts'itri ko nestabo ra mbosɩji

K'o e te'e xut'i ñe t'ii k'o b'ɩb'ɩ a ts'ib'ondo ñe dyajɩ'ɩ tropjɩ.

4.3 K'o e te'e k'o ne ra mbos'ɩji

4.3.1 Ts'itr'i k'o ñioma

E ts'itr'i o xut'i ko pesi 12 kjee k'o dya b'ɩb'ɩ na jo'o in nzero o dya o te'e na jo'o in ts'iñi, ñe k'o dya janra k'o dya ri juji tropjɩ.

4.3.2Eje ra te'e na jo'o

Nujyo dya napunkjɩ k'o so'o diabetes, kanser, dya jyanda, VIH/SIDA, nu k'o dya jɩ'ɩ tropjɩ o nu k'o dya jɩ'ɩ pje k'o ra si'i a kjanu mimiji kja o nzumɩji texto yo, mo mimi ko jento o tata.

5. Jango ra seje

Ne b'epji ra seje kja yo 125 t'ajñiñi nu ne b'ondo, ma ra neji nujyo jɩ'ɩ tr'opjɩ.

Nu nunu kja informaci3n ro kja'a CIEPS, ra unɩ informaci3n kja t3rminos kja tjurɩ ra ɩnu angezeje kja Sistema Ts'ibondo kja ra pedye ɩbi nu tjiimi.

6. Pjos'ɩ

6.1 Pje k'o ra pjos'ɩ

Na pjos'ɩ ra unɩ na b'osi jango po'o jñonɩ o ra dakɩ tropjɩ maxi kja nu ts'itri ra unɩ zana zana nza kja ra unɩ dyech'a yeje nza kja mama ne jmu'u.

6.2 Ja nzi pjos'ɩ

Nu ko ra pjons'ɩji ngeje ko ra unɩji ra soo ra tomɩ a tandenda, ra soo ra tjorɩ \$500.00 (ts'ite dyete)

Texe nu pjoخته ځنځ nu arkate a Ts'ibondo, ngeje SEDESEM, texe nu k'o ra ځنځځي pjoخته dya pje ra kjontrځځي.

7. Jango ra tsjaji

7.1 K'o ra mbos'ځځي

7.1.1 kjo ra ngeme

Texe ye te'e k'o p'esi nu pjoخته ra ngemeji akjanځ, ngetrjo ke ra tunځځي texe nu yo ra dyorځځي.

7.1.2 K'o ra dyorځځي ځe kjo ngeje k'o ra mbos'ځځي

Ngeje yeje b'epji:

- a) Dyab'e tsjobځ 12 tsje'e;
- b) B'ځb'ځ kja neTs'ib'ondo;
- c) K'o ri sodyeji, o yo k'o ndezho, ko dyenje naja ndurkejeme ko dya xi soo, ko dya xi kanja tata ځe nana, xo mo jentjo kanja tata;
- d) Ma dya ri pes'i pje ra ځonځ ځ e jځonځ; ځe
- e) ځe k'o ra mama k'o jmurteNu ngumځ kja Pjons'ځ te'e.

7.1.3 Xiskuama ka ri dyځs'ځ in chju'u

Texe yo ځje, dya ngextjo kjo ra dyorځځي k'o ri mamځa xeze, xe ri unځ:

7.1.3.1 Mba nu b'epji ts'it'i ko kjanda tee

- a) Na xiskuama nu k'o mi ngextjo ne bejmi nu ba ځ'ځ in jmi'i ځe ne bejmi; jango ra ځnje ja menzumځ kja Ts'ibondo, ma un ts'itr'i dya b'ځb'ځ ko in ndajmu ra kizhi na Constancia jango b'ځb'ځ ngekua ra chejui.
- b) Ri jizhi nu CURP un ts'itr'i ne nu k'u ndajmu;
- c) Na xiskuama nu k'o mi ngextjo ne b'ejmi nu jango mi jmusځjini yo ra mbos'ځ ځe ne b'ejmi;
- d) Mba nu b'epji ko chju'u Ts'it'i ko nzhodځ, na xiskuamanu k'o mi ngextjo ne b'ejmi kja nu ra mamځ k'o bejmik'o mi sodye ra dakځ kja ngunځte,;ځe
- e) Texe ko ra mama nu ngumpjoخته.

7.1.3.2 Nu b'epji ko ra pedye na joo

- a) Na xiskuama nu k'o mi ngextjo ne bejmi nu ba ځ'ځ in jmi'i ځe ne bejmi; jango ra ځnje ja menzumځ kja Ts'ibondo, ma un ts'itr'i dya b'ځb'ځ ko in ndajmu ra kizhi na Constancia jango b'ځb'ځ ngekua ra chejui.

- b) Ri jizhi nu CURP un ts'itr'i ne nu k'u ndajmu;
- c) Na xiskuama nu k'o mi ngextjo ne b'ejmi nu jango mi jmus'ujinu yo ra mbos'uj ñe ne b'ejmi;
- d) Mba nu b'epji ko chju'u Ts'it'i ko nzhoduj, na xiskuamanu k'o mi ngextjo ne b'ejmi kja nu ra mamuj k'o bejmik'o mi sodye ra dakuj kja ngunáte
- e) Na xiskuama nu k'o mi ngextjo ne b'ejmi gi b'ujb'uj ko na in nita, zizi o kjuarma ko ra ne'e ra mama nu arkate;
- f) Nu b'epji ra pjons'uj k ori kjinch'i , na jeb'i ko ra mama kjo ngeje ra pjoruj nu ts'it'i ra ngeje na pale o na male, xo so'o ra pjoruj nu in zizi o na se'e a kjanu ngeje na arkate a jñiñi ra jyesi ra pjoruj xo so'o ra mama nu Prokuradoria ko Pjoruj yo xut'i o yo t'i'i kjo b'ujb'uj a Ts'ib'ondo, xo nu DIF.
- g) Nu b'epji ko chju'u ko in dye'e in jyo'o, ra tuns'uj na jeb'i ko ra mama ke in jyo'o ngeje ngextjo ko kara ka in nzumujji (na xiskuama ka ra mama ke in nana ya ndu'u ngeje ra pjonguj na te'e ko pjoruj yo ts'it'i ko kara a Ts'ib'ondo a B'ondo, nu ko pjoruj yo ts'it'i a ñe in b'edyi, nu ko pepji in jñiñi DIF; ñe
- h) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte.

Mbara textjo nuEje bedye, ok'o juns'ujji k'o chju'u k'o mama nu tr'unuj pepji na Ts'ibondo, ñe nza kja ra mama yo tjuruj mba ra ngaraji na jo'o yo ts'it'i.

7.1.4 Kjo ngek'o ra unuj

Ra ot'uj ra unujji nu pjons'uj yo te'e ko ya teb'e ñe ko pes'i yo kjo pjenda oruj nu tjurujjnu:

- a) Nu ko dya so'o o te'e;
- b) Nu te'e ko o kjaji na chu'u;
- c) Nu tata o nana dya na jo'o o te'e o pes'i na VIH/SIDA o o nde'e;
- d) Ko ya nzhobuj na jee;
- e) ko b'ujb'uj kja ne in jñiñi ko ñaji jñatjo kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo nza kja mama yo tjuruj ko pjoruj tee meb'ondo; ñe
- f) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte nu ngumuj kja pjons'uj te'e.

7.1.5 Chjuruj

Ne te'e ra tsja'a texe k'o ra dyotuj kja nu pa'a ñe jango ra xipji mbara mamu ne ngub'epji ne pjozteji.

Yo jmurte nge angeze ke ra mboruj ñe ra jmuruj texe ye xiskuama ke unuji ye te'e ke pjozteji, texe ye skuama ra tunuji kja jmurte ngekua ra mamaji ja o jyi ra unuji nu pjozte.

Yo jmurte yo jñiñi ra tsa'a yo ra jñanda ra tsaji na jo'o kja nu dyotuj akjanu ra chágá ane ngub'epji ne pjozteji.

Texe te'e so'o ra chjuru kja ne pjos'ú, yo ra tsaji dya ra ngontrú ni xeri ne mbexo maxi dya mi ne'e dya kja ndum'ú.

7.1.6 Nu jeb'i

- a) Na xiskuama k'ú ra mama ke dya pes'i merio ñe dya pes'i pje ra ñon'ú; ñe
- b) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurtenu ngum'ú kja pjons'ú te'e.

7.1.7 Ra opj'ú kja ne xiskomu texto k'o ba eje kja ne t'askuama

Ne b'epji ne pjoختهji opj'ú in chju'u kja ne xikomu kja nu b'ú'b'ú yo te'e nu k'o ra mbos'ú nu k'o mi juns'ú nza kja mamau tjur'ú 92 nu jña XIV, nu ts'ijña p), nuk'o mi juns'ú ne tjur'ú k'o ra jandaji ñe jango ba eje texe k'o jña'a kja ne T'ibondo ñe kja ne jñiñi; yo mi dyot'ú ñe yo mi tsa'a mbara chjuru kja ne xiskomu jango b'ú'b'ú yo mbos'ú nu yone bepji ne pjoختهji jmuu kja ne Ts'ibondo, nziga kja yo naño jango ra tsaji, ra pjor'ú ngekjua dya ra mamu pje ngek'o dyot'ú dya so'o ra mamu, nza kja mama nu jña'a 13 nu VIII nu tjur'ú ñeje yo pezhe nziyo ñeje ñanto nza kja mama nu tjur'ú.

7.1.8 Pje ra tsja'a ne mbos'ú ñe o pjons'úyo

- a) Ra un'úji yo pjenda pjos'ú;
- b) Ra pjor'ú in mentsjaja nza kja in chju'u; ñe
- c) Ra nuji na jo'o dya ra ante nza kja mama nu tjur'ú ko ra nuji na jo'o.

7.1.9 Yo ko nesta ra tsja'a yo nda'a te'e

- a) Ra jok'ú yo xiskuama mba nu b'epji;
- b) Ra jizhi nu xiskuama o jeb'i ko mama ko i j'ú merionza kja mama yo tjur'ú;
- c) Ra un'úji yo ko nesta ra para ñe ndame ra para;
- d) Ra tsja'a nu ts'it'i ra ma'a texe yo pa'a ka ngunxor'ú, nza kja ra tsja'a ko ne'e; nza kja nu Eje yo ra chag'ú nuyo k'o dya jyes'ú ra b'ú'b'újme na jo'o ñe Eje pjor'ú ye nginch'i;
- e) Ra tuns'ú in ts'it'i ka ngunat'e mba ra nuji ko na sodye o iyo, mba nza kja mama nu b'epji ko ra mimiji na jo'o yo te'e;
- f) Ra kjaji ki tsja'a kja in ts'ijñiñi mo ra ne'e a kjanu;
- g) Ra mama nu ngumpjoxte mo nu ts'it'i pesi na d'año ko pjenda un'úji kja in jñiñi o a Ts'ib'ondo; ñe
- h) Texe ko ne'e yo jmur'ú te'enu ngum'ú kja pjons'ú te'e.

7.1.10 Jinga dya ra so'o ra dyakúge

- a) Ma ri mama mbechine mo júntjo merio, kú dya ra so'o ri búbú kja ts'ib'epji;
- b) Ma ri jñusú nro ri jñusú naño b'epji;
- c) Ma ri z'odú kú o dyakúji ngek'o ri pjosú ne jmute o yo jmute; ñe
- d) Nrexe k'o o mama yo te'e k'o búb'ú kja b'epji jmutenu ngumú kja pjons'ú te'e.

7.1.11 Ra dyeji yo te'e k'o júsu kja b'epji

7.1.11.1 Dya xi ra dakúji nza na d'año patjo

- a) Dya ra jizhi ja ba unúji;
- b) Dya ra maa ka mamaji ko arkate ra unúji, ra chunúji kjo nesta dya soo ra kejmetjo a o nzumújtjo; ñe
- c) Texe ko nee nu pjoxteji.

7.1.11.2 Dya kja ra dyakúji

- a) Ma ri zodú k'o o dyakúji;
- b) Ma ri po'o, ri potú o ri únú nu pjoxte ñano te'e;
- c) Mo dya ra ma'a ra resibi in chopjú ñe mo ra mezhe yeje zana, nu pa'a ko ya kjogú;
- d) Ma ri potú, ri po'o, o ri ñusu ñano jña'a nu ko gi únú;
- e) Ma ri ma'a a nandyo t'ajñiñi a Ts'ib'ondo;
- f) Ma ri mama mbechine o ri unú nandyo xiskuama ngek'o ri jñus'ú kja Ts'ipepji;
- g) Ma ri pepji ngek'o ra nrojo ne arkate, ko nu meriojnu;
- h) Ma dya kja ri ne'e ri búnkjua;
- i) Ma ra nru'ú ne te'e; ñe
- j) Nrexe k'o o mama yo te'e k'o búb'ú kja jmutenu ngumú kja pjons'ú te'e.

Yo te'e k'ú búb'ú kja arkate ngejyo k'ú ra tsja'a nrexe k'o mama kja b'epji, ri maa nuu ka ngumpjoxte.

7.1.12 Kjo ri tsja'a ko tee ñe ko pjons'úji

Nu te'e ko ra pjons'ú ra pepji a kjava:

- a) Ra tunse nu tee ra ma dyat'a ko at'a, nza kja mimi nu ndorkejeme, ngekua so ra mimites;
- b) Mo ra nesta a kjanu, nu ko tee ra ma xorú ko ot'ú sjorú;
- c) Ra ma partisipa ka o b'epji o jñiñi mo ra nestaji; ñe
- d) Texe ko ra mama nu pjozte.

7.2 Ra sotr'púji k'o ni jyodú yo te'e, a kjanu ra mborúji ja k'o k'araji

Ra sotr'púji ngek'o ri k'araj na jo'o ma ri tsja k'o mamaba kja ne ts'ich'a 12 kje'e.

8. Yo arkate k'o k'arajiba

8.1 Yo arkate k'o mamaji ja ri tsjage

Nu komite nu k'u ra mamaji pje ra tsa'aji ñe pje ma pa'a.

8.2 Yo arkate ke pjorú texe ye pjozte

Ne ngub'epji ne pjozteji ñe yo te'e k'o b'úbb'ú kja b'epji ngejyo ra tsja'a yo ra mama kja b'epji ñe ra mamaji yo mama kja b'epji.

8.3 Kjo nge k'ú ra tsja'a nu b'epji

Yo subsekretaria ne pjozte kja ne batjú a Zumi ne b'onro kja ne jñiñi ñe kja balle ne b'onro kjane jodye ñe yo pjozte kja jñiñi ngejio ra tsjaji yo mama kja b'epji, kja ne jñiñiji.

8.4 Yo te'e k'o pepji ngek'o ra tsja k'o mamaba

8.4.1 Yo te'e k'o k'araba

Yo te'e k'o b'únk'ua ngeje:

- a) Na arkate, k'ú ngeje nu ra jñand'a k'ú ra b'úbb'ú na jo'o yo jñiñi;
- b) Na pjozte, k'ú ngeje nu ra pepji kja nrexe yo ts'ipepji k'ú o pjos'ú yo nte'e nza kja un SEDESEM;
- c) Ñanto pjozte, k'ú ngeje:
 - Na te'e k'ú pepji jango kja ne ch'orpu;
 - Na te'e k'ú pepji jango kja yo ngunat'a;
 - Na te'e k'ú pepji jango kja yo ngunxorú;
 - Na te'e k'ú pepji k'a ra tsja ra b'úbb'ú na jo'o nrexe yo bedyi k'o mimi kja ne Ts'ib'ondo;
 - Nu jmu'u ko Pjozte yo jñiñi nu SEDESEM; ñe
 - Nu bocal nu arkate nu Konsejo a Ts'ib'ondo ko pepji mba ra pjons'úji yo jñiñi kja ne Ts'ib'ondo a B'ondo;

d) D'a k'ú pjezhi kja ne sekretaria ne Kotraloria, k'ú ri ngeje k'ú ra janda ne SEDESEM; ñe

e) D'a b'epji k'o jmute, ne d'a k'ú xorte.

Textjojyo ri pes'iji d'a bezo k'ú ra mbos'úji.

K'o ra ñemeji rí d'ats'e.

K'o ra ñemeji so'o ra ñaji, ximi ra pasuji in dye'ε, iyo k'u b'epji kja ne Kontarloia ri negtjo k'u ra ñaa.

K'o ra mamaji textjoji k'o o pasuji in dyeji, ma dya opes'iji textjoji in jña, k'ú presidente, ngek'u ra mama.

Ra jmur'ú jñi'i zana ma akjanu mamaji.

Ne Sekretario ra mapj k'o o xipji un prisedente e jñi'i paa, ñe d'a paa ma ra jmur'úji, ra jmut'úji 24 ndajme.

Ma ra jmur'úji textjoji ri ngeji k'o ri kjoγú ndeje, ximi ri b'úbb'ú k'u presidente, k'u sekretariu, ñe k'u pjoγú ne t'opj'ú, k'o ra yaxu.

Textjo k'o ra mama k'o jmur'ú, x ora xipji k'o mebejpi kja ne ngujmu, k'o bezo k'o xor'ú, ñe k'o janda e te'e, ri negeje k'o ra janda kjo ra tsja na jo'o ne bepji.

Ra tsja d'a xiskuama jango ra yax'úji textjoji, ngekuara mama pje o kjaji ñe, ra so'o ra mama ko na jo'o, ra yaxu textjoji nu jmute.

8.4.2 K'o so'o ra tsja'a

K'o so'o ra tsja'a ye jmute:

a) Ra nuji k'o e te'e k'o ra mbos'úji k'o te'e k'o dya kajá nrexe in xiskuama k'o mama nu pjozte, mbero neji k'u ra mbos'úji ye jmute ra mbos'ú yo te'e k'o dya b'úbb'ú na jo'o;

b) Ra tsjap'úji k'o naño xiskuama nu jango ra jn'úsj'ú k'o dadyo te'e mara pjonkji k'o dyaja te'e, ra jñ'úsj'ú ma ra moji nu jango re b'úbb'ú ye jmute k'o j'úns'ú ñe ma ra xipjiji ja'a;

c) Ra manji ja'a k'o naño jña'a, ngekua ra ngejme na jo'o a kjan'ú ra tsjapuji na jo'o nu pjozte;

d) Ra j'úsj'ú ñe ra ngejme na jo'o nu pjozte, nu xiskuama k'u mama jango rga tsaji ngekua ra mbos'úji e te'e ñe ra pjonkji k'u dadyo e xiskuama mbero ye te'e ra tsja'a na jo'o ngekua ra un'úji nu pjozte;

e) Ra tsjaji nu b'epji na jo'o ñe ra mama ko na jo'o nu b'epji, nu xiskuama ka juns'ú chju'u ñe ra mama ñe j'úsp'ú k'o naño jña'a ye jña'a k'o a gi b'úbb'ú;

f) Ra ús'ú na te'e ko ra tsja'a nu arkate kja ne in jñi'i o na ngunxor'ú; ñe

g) K'o mama yo dyaja nu kja xiskuama ra tsjaji na jo'o;

9. Nu b'epji na jo'o**9.1 Nu b'epji pjozte**

- a) Ma a ga mama k'o b'ub'ub' nu kja skuama nu ngubepji pjozteje k'o un nu ngubepji pjozteje SEDESEM, ñe ye k'o janda kja nejñiñi ra tsaji ye skuama nu kja jñiji nu jange ra manji, ra opjuji na xiskuama nu jange ra mama jango ga mbur'ur'ji ñe jango ga nguar'ur'ji;
- b) Mo ri chun'ur' yo jeb'i, nu b'epji ko ra pjons'ur' ra jyanda ñe ra mama ko nu jeb'i na jo'o ma xi iyo, nujyo ra mandaji kja Unidad Administrativa mba ra dyopj'ur'ji nu ka xiskuama ka kara ko teb'e;
- c) Nu ngubepji pjozteje ra xipji nu jmute k'u ra xor'ur' na jo'o ye xiskuama ngekua ra unuji nu pjozte;
- d) Ma ra mama ja un jmute nu nu ngubepji pjozteje ra xipji nu pjozte kjo ngeje k'u ra mbos'ur'ji;
- e) Nuk o te'e ko or'ur' ne ko dyenje texe yo jeb'i nza kja mamaba yo tjur'ur' ñe ko dya be pjons'ur'ji ñe ko ya kuar'ur' in chju'u ka jeb'i.
- f) Nu ngubepji ra mama jango rga jontr'ur'ji ñe jango ra ma nruji un pjozte, a kjan'ur' xipji un nu ngubepji pjozteje, a kjan'ur' ra xipji un Coordinacion de Administracion y Finanzas.
- g) Ye ngubepji pjozte ra xipjiji, nrexe k'o o tsaji ñ era un'ur'ji na xiskuama nu jange mama nrexe k'o o mbos'ur'ji, jero ra un'ur'ji ma dya b'e ra kjog'ur' ts'ich'a dyech'a pa'a un zana k'ur' o tsajji; ñe
- h) Nu B'os'i jñon'ur' ra un'ur' jentjo mo ra xipjiji jangua ra dyak'ur' ñe xiskuama nu jange jus'ur' ye te'e k'ur' o mbos'ur'ji; ñe
- i) Nu Unidad Administrativa na jñusp'ur' kja ti'i.

Ye pjozte dya ra ur'jni ma ra manji o ra tsaji k'o dya ga kjan'ur' k'o te'e k'o b'ub'ub' a xoñi ñe ma ra xipjiji o ra tjap'ur'ji k'o dya ga kjan'ur' ye nte'e k'o pjos'ur'ji.

9.2 Jñus'ur'ji k'o naño e te'e

Ma ra dyok'ur'ji k'o mama nu kja xiskuama nu pjozte ra jñus'ur' k'o ra mbedye nu kja pjozte ñe ra jñus'ur' na dadyo te'e, ma dya ur'nuji ñe dya jñus'ur'ji ma o mbur'ur' nu pjozte.

Nu pjozte ra xipji nu jmute jango nzi yo n'año te'e k'ur' o jñus'ur'ji ngekua ra mbur'ur' ra un'ur'ji nu pjozte mbero ra ur'jni k'o ra so'o ra ur'ur' un pjozte.

10. Yo jmute k'o naño

Yo jñiñi k'o ra ur'nji nu pjozte dya so'o ra nruji k'o e pjozte k'o ixi ngetr'o, ñe dya so'o ra nruji k'o naño e pjozte ma jiyoy dya kja xe ra ur'jni.

Nu pjozte so'o ra mbosu k'o naño e pjozte ngekua ra tsaji na jo'o, ñe ye jmute k'o b'ub'ub' kja in jñiñi ye te'e so'o ra pjozante.

Nu SEDESEM so'o ra tsajji na mbaxkjua k'o yo naño pjozte ngekua ra tsajji na jo'o.

11. K'o ra tsaji k'o ye te'e

Yo te'e k'o ɔjni ye pjozte ra pepjijyi k'o in jñiñi ma ra matrɔji, ñeje ra pepjijyi k'o nu arkate, ñe ye ngunxorɔ ñeje nrexe nu jñiñi.

12. Pezhe jña'a

12.1 Yo pezhe jña'a

Ma re pezhe e jña'a k'o in tsjaja ye pjozte ra tsapuji k'o mama k'u tjurɔ, ñe re tsjak'ɔ kua rga xitsi ye jmute.

Ye jña'a k'o b'ɔb'ɔ kja xiskuama ra kuarɔji kja in "xiskuama nu arkate" ñe nu kja in xiskuama nu nu "Gaceta del Gobierno" ñe ra so'o ra nu xiskuama kja interne kja SEDESEM.

K'o mama nu jña'a dyech'a jñincho 18 nu tjurɔ, nrexe ye xiskuama k'o ra kuarɔji ñe ra xorɔji nu kja pjozte re mama nu jña'a:

"NUJNA B'OS'ŪTE DYAK'O IN TSJAJA, DYA PESK'O RA NU'U YO JMURŪ TE'E. DYA SO'O RA USAJI GUA N'AÑO B'EPJI UN JANGO DYA PJOS'ŪJI NTE'E K'A DYARGA JO'O RGA PEPJI NUBA B'OS'ŪRE RA WENCHIJI ÑE RA MATR'ŪJI KJA ARKATE JANGO GA MAMA K'A TJURŪ JMU'U"

12.2 Nu jña'a k'u matr'ɔ te'e

Nu jña'a ra mama nu arkate k'u b'ɔb'ɔ a Ts'ib'onro, nu SEDESEM, ra mama nu kja nu ngub'epji pjozteje nu jango pezhaji jña'a.

13. Jango rga ñ'etse

Nu ngubepji pjozteje re tuji ye xiskuama nu jange jɔnsɔ ye te'e k'o ɔjni ye pjozte, k'o mama nu tjurɔnu kja tjurɔ k'o mama ye jña'a k'o ra dyárɔ ye te'e k'o b'ɔb'ɔ a Ts'ibonro ñe yo jñiñi.

14. T'epi

Nu ngubepji pjozteje nu pjos'ɔ ye te'e ra nu'u nu b'epji b'os'ɔ, jango ga mama k'e jña'a k'o tsa'a ngekua ra mama k'a jmute nrexe k'a ja'a ma ra jmurɔji.

15. Jango ra tsjaji ngenra

15.1 Jango rga tsjaji ngenra a xes'e

So ra tsjaji ngenra zo ri ngextjo a xes'e, k'a ra nu'u k'ɔ CIEPS k'a ra jokɔ na jo'o k'o in b'epji nu pjozte.

15.2 Kjaji ngenra k'o a pjongɔji

Nu ngubepji pjozteje ra mama janga ga kja'a pe gi ñe k'o nte'e k'o pjos'ɔji tsjema tsjema CIEPS, k'o kja munro jango ga kja'a k'e jña'a k'o orɔji.

16. Nu jango k'ara ko kja ñe jña'a

Nu nu'u, ñe janra k'o unúji b'os'ú, ra mimi k'a t'angumú k'o p'jorú ye chopjú a Ts'ib'onro, ñe nu Sekretaria ne Kontraloria nu Ts'ibonro ñe nu Organo de Kontrol Interno nu Sekretaria nu p'joxteji SEDESEM.

17. Koxte ñe kjos'ur

Nrexe k'odya i ne'era tjsayo te'e, nrexe k'o i ne'e mama k'o yo jmúte ñe k'o dya i ne'e k'ur tsjajiyo te'e ma i dak'ujme yo apoyo, ra s'ó'ó mamaji d'a te'e o nrexe k'ur b'ur'ur k'jane jñiñi, a kjanu:

a) Sooradyopjú:

Jango b'ur'ur yojña'a k'o mama yo te'e k'ur b'ur'ur k'jane oficina central de la Dirección General de Programas Sociales, menzumu a Av. Baja Velocidad Paseo Tollocan número 1003, Col. Zona Industrial, Toluca, C.P. 50071, Toluca, México

b) Soo ra jña'a k'o in jña'a t'ezi:

Kja ne T'angumú jango kjaji ne bepji k'ur p'joxte 01 (722) 2 26 01 82; ñe kja ne ndetjo k'o ra dyara ne telephono kja ne Jmu'u Ts'ibondo (CATGEM) dya ra n'estaji merio 01 800 6 96 96 96 a mbo'o kja B'ondo ñe 070 mba ra Zúmi ñe yo jñiñi k'ur b'ur'ur bextjo.

c) Soo ra dyopjú k'jane:

Kja ne korreo elektroniko spse.sedesem@edomex.gob.mx ñe K'o b'ur'ur kja www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Ri mats'e:

Kja ne Kontraloria ne SEDESEM k'ur b'ur'ur kja ne Av. Baja Velocidad, Paseo Tollocan pezhe 1003, km 52.5, Col. Zona Industrial, Toluca, kja ne Ts'ib'ondo México, C.P. 50070, telephono: 01 (722) 2 26 01 94; ñe kja ne ngumú k'o p'joxteji ye te'e, ñe kja ne ngumú k'o para kja ne Sekretaria ne Kontraloria kja ne Ts'ibondo.

K'O E JÑA'A K'O B'EZHÍ

NAJA. Jñnsúji nrexe k'o b'ur'ur añeba kja ne Xorxiskuama "Gaceta del Gobierno".

YEJE. Yo jña'a k'u mamaji yo jmúte ra s'ó'ó ngich'i ma ra kjogu d'a pa'a k'o jñnsúji kja ne Xorxiskuama "Gaceta del Gobierno" ñe ra s'ó'ó p'júrúji ngich'i ma dya ra dyopjúji naño jña o ma dya kjuarú yo b'epji.

JÑI'I. Nu komite ko janda ko pepjiji, ra b'ur'ur 15 paa mo ya p'jongú na xiskuama ko ra mama yo jña'a ko kuatúba kja ne "Gaceta de Gobierno".

NZIYO. Nu komite ko janda ko pepjiji, ra p'jongú textjo ko jña'a k ora mama jango ra tsjaji nu b'epjijnu, mo ra kinsi 15 paa mo ya p'jongú na xiskuama.

TS'ICH'A. Nu ko chunúji nu B'epjijnu, soo ra unúji Ko Ts'it'i ko teeji Nu P'joxteji a Ts'ib'ondo a B'ondo, ra maa mo ra neji a kjanu, nza kja mama Nu B'edyi na Zezhi nu Jñonú A Ts'ib'ondo, ra tunsú texe ko orú ngek'ua ra unúji.

ÑANTO. Mo ra unú yo pjenda pjons'úji nza kja mama nu B'epjijnu nu Jñonú a TS'ib'ondo a B'ondo, ra yepe ra unúji nu kjee 2018 asta ke ra nguarúji ko merio nu b'epji 2017; a kjanu mo ya unúji ya ra nguarúji nu b'epji 2017, a kjanu, ra tsjaji nza kja mama nu tjurú.

YENCHJO. Nu mu ra unúji ko ra pjons'úji, ra soo ra unú mo kjatjo kjo pjenda unúji.

JÑINCHJO. Nu ko tjurúba, ngeje ot'ú o kejme nza kja mama yo d'año tjurú.

NZINCHJO. Textjo ko dya mama nu xiskuamajnu ra so'o ra mama ja ba ra tsja'a nu munro

A Jñiñi Zumi Lerdo, nrajñiñi, Ts'ib'ondo a B'ondo k'a 19 pa'a, ne daja zana ne kjé'é 2018.

**JMUU FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTES DE OCA
NE SEKRETARIO K'O PJOXTEJI
KJA NE TS'IB'ONDO**

ÑANTE. FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTESDE OCA, RA NDÄ HEKE NZAYA NU PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI DI GE RA XENI HNINI M'ONDA, NGU XA THUTSI KA YA XENI 3 HEKE XI, 5, 6, 10, 11 NE 17 KA RA HEKE IV DI GE RA HMÄNDA NU PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI DI GE KA RA XENI HNINI M'ONDA; 6 KA RA HEKE XI, 8 NE DI GE KA RA HEKE III, 19, 20 NE 26 NE DI GE KA RA HMÄNDA NU PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI DI GE KA RA XENI HNINI M'ONDA NE 6 DI GE KA RA HEKE VII DI GE RA HMÄNDA MBO RA HEKE NZAYA NU PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI, NE

KONGEHIA

Ge konge ra nuä ra mefi ngatho jäi n'a ra "Xeni hnini Monda teti di ma", ge petsi da jamasu nu ha habu ha ra hnini ä, gatho ya jäi nu u mui mbo u, ne gatho nuu da thoki n'a ra hogä nte nuä ya thändi befi da nte ya hnini hinte pets'i, jage xa un konge ya m'efi pa di mfats'i, di m'ui xanhio, ddi ñuni pa ge di kj'm'i ra thuhu dige hnini ja ra xeni hai M'onda, ne konge di dati ya m'otse nts'i, page di ja masu nguu ya hnini di un rangutho,

Ge konge hangu bi gohi ra Hmunts nts'ui Ngatho M'onda un ha di boni dige di un ha di nte ya hnini (CONEVAL) ra njeya 2014 ja Xeni hai M'onda petsi ya hnini to hinte pets'i te di ñuni dige 3.9 m'ó ya m'ó xi jar m'edi te zi 3.5 ne tengu ya jäi hinte hä ra bojä pa di tai ra m'ots'e nts'i page di un hinte petsi te da zi, ge 3.3 m'ó ya m'ó ya jäi pa di m'ui ra nhio. Jage ya m'ets'i ya hnini, Nt'othe, Nxadi, hñuni Nguu m'ui, M'efi, hinda utsa, n era ximhai xanhio, ge ha tsoni ge gotho ya jäi di pets'i ya nzaki.

Ge konge ha da tsoni da nte di m'ui xanhio (ODS) 2030, bi boni konge ra Hmunts'i Gatho ya Hnini (ONU), konge ra Mfeni Mefi Gatho ya Hnini page di nte (PNUD), Pets'ge di nu ra gäts'i da ote nuu to japar m'edi de gathou pa di nte ne page gatho ya jäi.

Ge konge ya hmunts'i hnini ne di Nte ya jäi dige ra Ndä Nzaya Xeni Hai M'onda, tsa da hiandi, di nani, zote, gatho, rangutho mfats'i da mepfi ne pa ge hinda ntunthu ne da hoki xanhio ya nzaki dige ya jäi m'onda.

Konge mbo ra m'ui ra Ndä Nzaya M'onda. Ja m'up'u ya mengu xa nt'sedi, kongena da nu ha di ote gatho ya mengu pa da nu da thoki n'a ra nte ya jäi ne higa honse di tsoho, ne di gehia ko ra nani page du ha di japi neu ya mfatsi ra Ndä Nzaya koge te di meui page ra nxadi, nguu m'ui, hñuni, ne m'efi pa di nu da tsiki ra jar m'edi ya jäi hinte pets'i dige ya hnini..

Geä ra Nguu Nzaya Mfats'í pa di Nte ya Hnini, te pets' da hoki, ne pa honseu konge ra di mfats'í da nu da kãm'í hinda hiegi da nte ta ha tsoni pageu da ñuni ua japar m'edi ya hnini ja ra xeni hai m'onda di nehi di ma nuyü, ODS: ra gäts'í ra thuhu ne hinte da nja ra thuhu.

Ge rangutho ha di thoki da teni hangu da ote ne di un te jar m'edi, da hiandi xanhio te thogi nbo n'angun' adige ya mengu m'onda, ODS Habu ya ta jäi ya tau a ya ta ya mengu, ya dänga tsunt'u ne ya bätsi hoki ne negi n'a ra hnu rase, jage m'u ya bi ma ja ra mbo ya mengu ne da mfaxui te pädi ne gatho to u ne da ote; hanxio ngu di ote page di uni nuna ra rayo hmunts'í pa di nte ya hnini.

Ge ra hmunts'í ya hnini pa di nte ya hnini, ge n'a ra hmuntsi ha di un da hoki mfeni m'efi ne ne m'efi nzayaa ne n'a ra hmunts'í jäi, ge ngu xiaxm'u di hoki gatho, thogi konge di thoki pa di nt'otse ne da thoki di nte m'ui gatho ne di rangutho pa ge da mpadi xanhio ne rangutho, gq mpadi hofam'ui n era hoga nzaki page ya me m'onda, ngu mä n'a ra m'ui digeä konge ya jäi nu ha di mfits'í ra tsedi pa di pets'í n'a ra nzaki un ha di thoki, ya jäi konge te xa ngohi ne te japar m'edi, di meui ra nte ya jäi.

Konge ngu mä ra nt'ani 2015 dige ra Instituto Nacional de Estadística y Geografía, ja ra Xeni Hai M'onda m'ui 4 m'ó ya m'ó 168 m'ó 206 ya nguu digeü ra 91.41% (3 m'ó ya mo 810 m'ó 159) Ge yu ya mengu.

Ge ngu mä ra Nts'ui Gatho M'onda nu hanja bi Boni dige ya Hmunts'í di Nte ya hnini (CONEVAL) 2016, JA RA Xeni Hai M'onda mi pets'í 8 m'ó yta m'ó 230 m'ó 200 y7a jäi xangu ya (47.7) ne 1 m'ó ya m'ó 56 m'ó 958 hinte hä (6.1%).

Ge ngu bi gohi ra Nts'ui Gotho M'onda ra nu hangu bi Boni dige ra nte ya hmunts'í ya hnini (CONEVAL) ra jeya 2016 ja ra Xeni hai Món da 20.8 % dige ra hnini (3.5) m'ó ya m'ó ya jäi) mi m'ui xki gohi hinte mi pets'í te nda zi ne 6.1 % dige ra hnini (1.2 m'ó ya jäi) mi neki ngu mi japar m'edi, ge ngu mi negi mi pts'í hñu u ama ra ya m'edi ja ya hnini ne te mi tãhä mi y'ó madui dige nehe xanhio, ge himi tsa nda t'uni ra m'otse japar m'edi pan di ñuni.

Ge ngu bi gohi ra Ndä Nzaya ra Xeni Hai M'onda bi boni ja r ata hem'í i 2Gaceta de Gobierno" rap a 19 n'a ra nzänä ra jeya 2018, kogeä mä da un ra m'ui dige ra Ch'ulo he'mi ra ne hu Tarjeta Rosa, ngu ja ha di ñut'í da t'uni ya mfats'í konge ra ya m'efi di nte ya hnini ge t'uni ya nguu nzaya konge ya mfats'í ra nzaya net o un ha di thoki gengua M'onda, ge da negi p ato ha mengu page di t'uni raa mfeni mfats'í.

Kongeu ya jäi hinte pets'í te da zi, Tsä da tghoki nuna thogi hingi njap'ü, konge ha di t'uni ya mfats'í pageu to bi boni ra Nguu mfaxte pa di nu da Nte ya hnini, Uni konge ya mfats'í di Nte ya hnini. di t'uni konge ya mfeni mfatsp'í pa di Nte ya hnini, da tp'uni kongera ya mengu xa nzedi, da hiegi njap'ü pa di hogi xanhio ra nzaki.

Ge kongena ra hem'í m'ede 21506A000/RO-002/2018, ra pa ra n'a ra jeya 2018, ra Nguu Gatho t'uni ra Mfats'í hnini, ngu mä raa gäts'í ra xeni 23 dige ra thot'í ra hmanda mä ha di Nte ya Hnini ja ra Xeni Hai M'onda bi japi nda boninuna ra hem'í pageu.

Ge kongena ra hem'í me'de 233E1A000/RESOL-002/2018, ra pa n'a ra nzänä ra jeya 2018, Ra to xa m'ehni Xeni Hai M'onda ne ya dänga hnini ne ya hem'í ha mä di thoki, ngu bi mä m'eto, di pets'í xanhi ga uni nuna ra hem'í.

KONGE RA HEKE NZAYA N'U PA DI NTE YA M'UI YA HNINI KA RA XENI HNINI M'ONDA, HA GÄ MPODI YA M'EFI RA NFOXTE KA YA HNINI PA DI NTE YA M'UI YA HNINI NUNA RA NFAXTE RA THUHU YA TE DI ZI RA NHIO, NGU GÄ NGOHI HA GÄ M'ÄPU.

HMÄ HANJA DI THOKI KONGEN'Ä RA M'EFI PA DI NTE YA M'UI YA JÄI KA YA HNINI RA THUHU YA TE DI TSI RA NHIO YA ME M'ONDA.

1. Page u gatho

1.1 Te di boni ra thoki

Ra Nguu Hmuntsi Mfatsi ngatho jäi ne nuä da su nepu da hñuni n'a ra hogä hñuni ha ra xeni hnini M'onda ne ge nuna petsi da mpefi pa ya hinda nja to xi ja ya hioia, ha ra xeni ä habu ya ya jäi u, ha nuya da thumabi u n'a ra mfatsi ge ra thuhu botase mfatsi da nja ra hñuni ra nhio.

Ra hmuntsi mfatsi hñä pa hñu ya thändi ä:

- a) Di tsu hñu nzänä: ne
- b) Ha di japi pa di thoki:

Ra mfats' i m ui ko yoho ya hmä:

- a) Hogam' ui; ne
- b) konge un ha japarm' edi ne te thogi.

1.2 .Petsi ya hnini da ote.

Hñuni ne hinda utsa.

2. Ya Hñä te gä mboni

Nuya ya hñä xa thoki pa ge ya hem' i nfatsi, ge di fädi pa genyu:

Tou dä t' üni ra mfats' i , Geu ya m' ehñä ne ya ñoho tou m' ui ja ya hnini konge ramfats' i t' uni pa di nte ya hnini pa ya nts' i ne ja ra Xeni Hai M' onda.

Mexiquense.

Ra m' otse mfatsi thuni hñuni , un di thuni n' a ra motse mfatsi da hñuni da thumabi toho da thähä nun' a mfatsi, nepu ha ra nigua hmuntsi mfatsi da nte nehe da nja masu nun' a hñuni ntsi ra zo ha ra xeni hnini M' onda, di ge u di m' utpu.

CIEPS, ra tsutbi honi ra nfädi ne un ha gä thogi ya m' efi ya nzaya ka ya hnini.

Ra Hmuntsi mpote, nuä to un ne tsixa nuan ra mfats' i pa di nte ya hnini da un ya nts' i ja ra hnini Xeni hnini M' onda.

Ya nzaya ka ya hnini, Ya hmuntsi nzaya ka ya hnini nu ra nhio ya nte ya jäi ka ya hnini.

Ya hmuntsi to uni ra mfatsi, nuä ra Ta nigengua Hmuntsi Mfatsi da Nte ngatho mui jäi, ne ra Nguu Hmuntsi Ngatho Mui ge ha ra Xeni hnini M'onda, ne ka oriente hmuntsi mui gatho jäi ha nehe da nja masuu nuä ra hñuni ha ra Xeni hnini M'onda.

Ra hmuntsi ha ra nsü mfatsi, Jäi to tsixa ra m'efi ngatho ya mui jäi ne da nja masu pa di nte ya hnini hogä hñuni ha ra Xeni Hnini M'onda.

Ra hmända, Nu ra Hmända da Nte Ngatho Mui Jäi ha ra Xeni hnini M'onda.

Ñ'u di teni pa ge di t'uni, Ge ha ngu m'ui ya jäi di tähä ch'utho pa di j'ut'i tengu ra m'otse pa di nts'i.

Pu ha thutsi ra thuhu r'om'i, hampu m'ui ya thux thuhu pa di huat'i ya jäi u to odi ra thutsi nfotsi nte pa ya ntsi ka ra Xeni Hnini M'onda.

Ha ga thuni ra nfatsi, ge da thuhu ha te da kuati, u te da thuhu u ya xa thändi, ge kongehu pa di thuni ra nfotsi ntsi.

Pu ha thutsi ra thuhu r'om'i, hampu m'ui ya thux thuhu pa di huat'i ya jäi u to odi ra thutsi nfotsi nte pa ya ntsi ka ra Xeni Hnini M'onda.

Ha ga thuni ra nfatsi, ge da thuhu ha te da kuati, u te da thuhu u ya xa thändi, ge kongehu pa di thuni ra nfotsi ntsi.

Hampu da thutsi ya thuhu, nuu habu xa tutsi ne xa metsi ya thuhu ge nuu to m'ui ha da t'uni, ra nfaxte u xa iadi di ge ra nfaxte un pa di nte ya ra nhio ya jäi konge ra mfats'i ka ra xeni hnini M'onda.

To u di t'uni ra nfaxte, ya jäi u to xi xa thutsi ya thuhu ka ra faxte nu pa di nte ya m'ui ya jäi ka ya hnini di ge ka ra xeni hnini M'onda.

Ra to xi jarm'edi, uä ra nigua hmuntsi mfatsi da nte ngatho ya mui ya jäi, da nja masu ne njabu da nja n'a ra hogä hñuni ha ra Xeni Hñuni M'onda.

Di thoki, ra nhio m'efi nu pa di nte ya m'ui ya jäi ka ra hnini ra thuhu ra nhio hñuni ka ra xeni hnini M'onda.

M'efi pa di nte ya m'ui ya hnini, nu ya m'efi nu ya hmuntsi ge xi xa nhio pa ge ngotho ya jäi pa di thini ra bojä pa te di doi, u te jarm'edi ka ya m'ui xa thoki nuya pa di nfotsi nuya ta thoki.

Ko ha te di thoki, nuna ra ta hmända ge pa di nte ya m'ui ya jäi ka ra xeni hnini.

SEDESEM, Ra Ta Nguu Nzaya nu ra Nte ya Jäi ha ra Xeni Hnini M'onda.

Ha ngu di thoki, da un koge te di thoki nt'ot'i di hñutsi ya thuhu u t'adi, pa di thuhu ra mfatsi tsi pa di nte ngatho ya m'ui ya jäi u da t'uni.

To adi, ya jäi u xa uni ya hemi ngu nuä t'adi, ngu nuä xa m'a ha ra thändi nigua hmuntsi ua ge da nte ngatho, ya jäi u to thuni ra nfatsi.

Ya jäi to xi jar m'edi ya m'ui, mu xi tsur thogi tsutbi, ka ya hnini, hinte hä ra bojä, ne ua hingi nxotho ra jäi, ge ra jäi ä to thihia.

3.- Ya tsotse

3.1 Ha xi di tsotse

Ge xi di tsotse pa ya ntzi nuu ya jäi to xi ya zi hioia, net o di otho b iza zi, ha nehe hinte di petsi ra bojä, ne ge xi otuä bi ra bedi ng nuä de hñepabi u pa da nte ngatho ya mui jäi ha ra Xeni hnini, pa xi di m'ui ra nhio ya nzaki ge di nfatsi ko ya hñuni, ngu ya nfatsi pa ngatho thuni ka ya hnini pu ha m'ui pa genu ya jäi to xi jar m'edi.

3.2 Hanjapi

3.2.1 To da t'uni di su n'a nzänä

Japar m'edi, ja, mui ya hnini ne ya jäi kongeu n'año konge di meui, di nthehu ha m'u konge di tthehu da utsa, ge hingi hiegi da thogi di tsudi xanhio ya nzaki ne, jage tsä da ote ne ko ra bojä da uni ra ndä nzaya pa di tsudi ra hogam'ui.

3.2.2 Hamp'u xi japar m'edi ne un te thogi.

Da maxa konge n'a ra m'otse hñuni honse ra paä, gatho ra hnini di m'ui ngu de japar m'edi ua di tho n'a ra thogi..

4 Ha ngatho da tsoni

4.1 Ngatho jäi

Gatho nu u ya jäi m'ui ha ra Xeni Hnini M'onda, ne pageu to tsur thogi ua japar m'edi, ne ua n'a ka ra n'an'yo Xeni M'onda.

Jäi m'ui ja ra Xeni Hai M'onda ne, page ngu da tho n'a ra thogi, ne man'a ra Xeni Hai.

4.2 Ntots'a hnini

Ya jäi m'ui habu japar xangu ra m'edi ua habu tho ya tho ya thogi.

4.3 Población objetivo

Jäi pets'i 18 ne ta 60 jeya, m'ui ko xangu di japar m'edi dige te da zi ua hinte hä te da zi, Njap'u ngu tsur thogi.

5. Hampu ta bi tsoni

Ra nguu hmuntsi da 'yo ha gatho ya 125 di ge ya ta Hnini m'ui ka ra Xeni Hnini M'onda, pa di ote ko digeu. Pa geu to tho ra thogi ne japar m'edi, tsä da t'uni ra mfats'i nuu ya hnini n'año Xeni hai.

Nu habu t'uni ra ntode ne t'uni ra mfatsi njeya ha ra CIEPS, ha ne nuu geu da m'a ne da hñudi ha njapi de tote pa da t'uni n'a ra mfatsi ngu nuä mangä ra Hmända , da una ndumu nuu pont'i ko ra thuhu.

6. Ra Mfatsi

6.1 Te m'a mfatsi ä

6.1.1 Tou da t'uni ra nzänä.

Ra mfats'i ge da t'uni n'a ra m'otse ya hñuni di tsu yoho nzänä, dige ra paä da ñut'i ja ra mfats'i ne konge ra bojä m'ui pageä.

6.1.2 Hamp'u japar m'edi ne tho ra thogi.

Ra mfats'i ge da dati n'a ra m'otse hñuni honse ra paä.

6.2 Tengu da t'uni

Ra mfats'i hinte da njut'i, da gut'i gatho konge ra Ndä Nzaya ra Xeni Hai M'onda, konge ra SEDESEM ne hinte jut'i a o t'uni ra mfats'i.

7. Hangu di ma di hoki

7.1 To t'uni

7.1.1 Hinda gäi

Yu to t'uni ra mfats'i hinda hñäki konge ra mfats'i, zäm'u da hoki ngu mä ya hem'i pa ra mfats'i.

7.1.2 Te t'api pa di hn'u da t'uni mfats'i.

7.1.2.1 M'u di tsu yo nzänä.

- Di m'ui ja ra Xeni Hai M'nda.
- Di pets'i 18 ne ta di tsoni 60 jeya.
- Di pets'i xangu ngu hinnte di hä te da zi.
- Da ñut'i te t'api ja ra rase hem'i yra thuhu.
- Da dati n'a ra nk'oi ra ch'ulo hem'i ha kuata ra hm'i, ra thuhu ne mä ha ra mengu ja ra Xeni Hai M'onda ne di geä pa di theki. Nm'u hinte di pets'i konge ha m'ui to adi ra mfats'i, tsä da dati n'a ra hem'i da uni ra nzaya ja ra hnini ne hindi tho xa thoki hñu nzänä,
- Neu mara da mä ne da api ra hem'i mä ha di thoki.

7.1.2.2 Ge ya hmuntsi jar m'edi

- Da udi ra hem'i tadi konge ra nzaya (ha thoki,mfats'i ua ndä nzaya) habu di mä hanja xa t'uni ra mfats'i;
- Pa ge ya jäi u to tho ra ya thogi japar m'edi, da adi konge ra nzaya to pets'i da nu, ha di mä te thogi ua te japar m'edi neu to da t'uni di hnu;

c) Da uni n´a ra hem´i a ra huxthuhu m´ui di hehui ä ra hem´i poxthuhu ne di da ra ta hem´i pa di thändi ge rangutho; ne

d) Mara ya te di nu ra nguu nzaya da uni ra mfats´i.

7.1.3 Te n´itho di nu

Da uni to xa adi ne di m´ui ja ra huxa thuhu t´omi, una ndumu ge:

7.1.3.1 ha pa dige yoho nzänä.

a) Di pets´i n´a ra thogi hingi m´ui xanhio.

b) Di m´ui konge ra VIH/SIDA UA hñeni y´a.

c) To xa tho ra thogi ua xa thoo.

d) Di m´ui ja n ara hnini nãtho ja ra Xeni Hai M´onda, ngu mä ra hmanda mä te pets´i page ya m´ui nãtho ra Xeni Hai M´ona.

e) Di thoni ja n´año hnini.ne

f) Mara une te mä ja ra hem´i ha di thoki.

Ya thuhu ya jäi xa t´adi, da nu ngu mä ra hmanda di nu ya thuhu ya jäi ngu ja ya thandi ja ra Xeni Hai M´onda ne dänga hnini, ne ngu ja mara te t´api digena ra m´ui.

7.1.4 Thutsi

Pa di t´uni ra nzänä, yoho nzänä ne ha di japi pa ha di n´u ra nhio ra t´uni ntsi ne ha di njäpi pa di thoki ra nhio, ya to xa iadi nu ra pa ä mi t´üni ra mfatsi ka ra nguu nupu ha bi ra ndä.ne tsixa tou un digena ra mfats´i.

Ngotho ya jäi to tüni ra nfaxte, ya nguu ngatho nzaya mupu ka ya hnini, ge petsi da thuni pa di yut´i ha ntsi ra tsi, ge petsi ra ntesti dä iodi ne hinte dä gut´i ra boja pa di nyut´i ka ra nfotsi pa gense, ge xi di hñä ra nfaxte ka ya nguu ngatho nzaya ge ya ntsedi di nuni nuya ya mfats´i t´uni.

Gatho ya jäi da za hñuxa da thuhu ne da yut´i ha nun´a mfatsi, ne njabu ra nt´adi mfatsi hinte da guti mu xtä t´üni di gen´ä.

7.1.5 Ya hemi

7.1.5.1 To u t´üni yoho nzänä

a) Ra t´adi thux hem´i; ne

b) Neu ma ra da mä da thoki ra nguu nzaya.

7.1.5.2 Konge ra jarm´edi ua ko ra thogi.

a) Hem´i t´adi ra mfats´i;

b) Da thoki xanhio konge to ote.

c) Hem´i di dati ra mfats´i;

d) Mara da mä ra hem´i mä ha di thoki.

7.1.6 Di kongeu ha pets' i ya thuhu

Ra ta nguu hmunts' i ja masu xa njuat' i ne xa thoki n' ayu ya thuxa nfaxte,ge ngu bi gohi ne mä ja ra xeni 92heke XIV, ndui p) dige mä ra hmanda negi xanhio ne ha di ñuti pa di Badi te Thogi ja ra Xeni Hai M' onda ne ya danga hnini; ha di ñ' ehe ne thandi pa di kuati ne di nu gatho ya hem' i to hä ra mfats' i rase dige ya mfats' i di nte ya hnini dige ra Nzaya Xeni Hai M' onda;

Njap' u nehe ngu jayu mara ya hem' i mä ha di thoki pa ge di m' ehni ja ra Nguu nzaya Gatho pa di nu da nte ya hnini, ngu mä ra gats' i ngu mä ra xeni 13 heke VIII, dige ra hmanda ne ya m' ede goho ne rato dige ya nteni ha mä.

Pageu mara ya Xeni Hai M' onda, ra thuxa thuhu to t' uni ra mfats' i da hmunts' i honse konge ya Danga hnini xa ote ne tengu xa t' uni ra mfats' i.

7.1.7 Te pets' i pageu

- Da hñä ha di dati;
- Da hñä ra m' otse hñuni;
- Da nu ha di rase te pädi dige ra jäi; ne
- Da hn' u komge ra tsuni rangutho ne kongeu m' ui pa hinda utsa.

7.1.8 Nuä da iote to honi ra mfatsi

- Di m' a majuani ya nt' ani hñä di t' ani ä ne dä nfädi ra nhio;
- Da ma da hñä ha t' uni ra m' otse ya nts' i hñuni, nupu ha di mä ra ndä nzaya pa di t' üni ya m' otse pa te di tsi.
- Da nu da hoki xanhio te dati , nguu to t' uni ra nzänä ,hñu nzänä ne ha di japi pa di nuni ne hinda nza to da uni, ma. m' ihi pati ua da un ha di pati dige ra nt' uni, di m' o ne ua ngu xi tintho te di hoki.
- Da nu da ngaxte num' u da m' edi rap a da dati dige nzänä, hñu nzänä ne ha di japi pa di dati pa ge da hñuni kongeu to tsixa ne dati ha tsegi to nu;
- Da m' a nupu ha ya hmuntsi ha da tsifi pa di un ha dihoki numu' da hm' at' i
- Di hñä ra nfatsi digenseä ra botse mfatsi hnuni nupu hingi tsa gi ehe se petsi gi hoki n' a ra hemi ne gi hñembabi ge da m' a page ne da hñätsi ri hemi pa da hñudi ge hingi tsa gi m' a,ra ndä nzayo ne tsa da t' uni dige nuna ra nfaxte.
- Ge xi zi ra nhio ya nfatsi u xa t' uni;
- Ge xi di m' efi ka ra hnini mu xtä t' api ra m' efi pa ka ra hnini; ne
- Ne ma ra u xa m' ä ra nguu nzaya.

7.1.9. Numu hinda iote nuä xa hma

- Numu hindä m' a majuani ra nt' ani pa di yut' i ka ra nfaxte;
- Numu di m' äse dä hää ra nfaxte ne hindä m' ä te ja nupu ha di t' üni ra nfaxte;
- Di zi ra nhio ya te xa t' üni; ne ua ngu xi tintho te di japi pa ma ra ya m' efi.
- Hinda m' ox n' a ra t' ex nzaya ne ua n' a ra jäi tsiste nzaya di gera faxte; ne
- Ne ma ra u xa m' ä ra nguu nzaya.

7.1.10 Dä thäki ra mfats'í

7.1.10.1 To t'uni ra mfatsi nzänä ne yoho nzänä

7.1.10.1.1 Dä thäki tengu ya mpa hinte da t'uni;

- a) Hinda ma ha da t'uni ra mfats'í;
- b) Hinda nu da mase dä ha ra nfaxte nupuha di t'uni ne hindi di mä ha di nja; ne
- c) Ne nu u ma ra di mä ne di hoki ra nguu nzaya.

Nu koge ra mfatsi ya hingi tsa tha t'umbabi man'aki ngeä nubu da thäkuabi ge jaä bo igte ko nun'a ra nguu hmuntsi mfatsi.

7.1.10.1.2 Dä thaki di ge ra mfatsi

- a) Ha numu m'ui ngu te ko di japi ra nfaxtsi xa t'uni;
- b) Hinda ma da hä te da t'uni ra mfats'í ha t'uni di ge yoho ne hinda m'a haja xa thogi;
- c) Da m'ó ua da pot'í, ne ua to di uni ra mfatsi ä xa t'uni;
- d) Num'ú da hoki ra nfoxte nzaya pa n'a ra tsitsi nzaya ne uan'a ra n'yo nzaya ge xi hindi t'uni ya mfats'í;
- e) Hinda mä ra nhio di ge te di t'ani nu ra nfaxte m'efi nuna;
- f) Hinda un da hoki ra nhio konge to t'uni ra mfats'í;
- g) Da mpadi ha m'ui nthi ja ra Xení Hai M'ona;
- h) Da bonse di ge ra nfaxte;
- i) Num'ú da du; ne
- j) Ma ra u da mä pa di thoki ka ra nguu ra nzaya una ra mfats'í.

Ra Nguu nzaya ge xi di nu ha di t'uni ra mfats'í ua hin'ä pa di thoki ra nhio.

7.1.11 Di nu kongensae

- a) Nuä ;to t'una ra mfats'í tsa da ma ha da ja ya hmunts'ípa da tsifi dige ya mfats'í, konge ya mhat'í;
- b) Da nu da mfatsi ja ya m'efi thoki ja ra hnini num'ú da t'api;
- c) Marau te da mä konge ra nzaya mä ya hem'í.

7.2 Da nda to t'uni ra mfats'í

Ra nda da thoki num'ú to t'uni ra mfats'í da tsoxa 60 jeyanem'ú ya bi nu da mpadi xanhio ya hindi japa xangu ra m'edi pa di ñuni ya di m'ui xanhio konge ra mfats'í.

8. ya nguu nzaya mfats'í.

8.1 ya ndä nzaya un ha di japi.

Ya hmunts'í mpote geä da nu razä ra mfats'í ne da bädi xanhio te mä ya hem'í dige ra mfats'í.

8.2 Nguu tsixa ra mfats'í xanhio.

Ra nguu Nzaya Gatho ra mfats' i page ya hnini, geä da nu xanhio di tsixa, te beni da hoki ne da teni ya mfats' i.

8.3 Nguu nzaya un da thoki.

Ra nguu ndä Nzaya Subsecretaria da Nte Reginal Nalle ra Ntsuhm' i, M' onda Zona noroeste m' atha M' onda zona Oriente, konge ra mfats' i ha tsegi, geu da nu ha di thoki ya mfats' i ja ya dänga hnini pädi digeu.xanhio.

8.4 Ya mfaxte nuu ya to nu ha di thoki ya m' efi

8.4.1 Tou da hmunts' i

Ra hmunts' i nzaya ge xi di:

- a) N' a ra ndä nzaya dige n' au ya Mfaxte pa di nu da Nte ya Hnini.
- b) N' a ra mfaxte digeä ra Ndä un Ngatho dige ya mfats' i hnini dige ra SEDESEM;
- c) Hñäto ya mpohñä njap' u da gohi:
 - _ N' au da nu kongeu ya bojä;
 - _ N' au to da nu ya hoga nzaki;
 - _ N' au to da nu digeu kädi ya meti zue;
 - _ Ya Ndä pa di mfaxte konge ra m' efi to nu di nte ra SEDESEM;
 - _ Ya Ndä dige hñu ya mfaxte to nu di nte ra SEDESEM; ne
 - _ Toä di nu ngatho ya mfats' i pa di nte ya hnini ra SEDESEM pageu ya hnini ñätho;
- d) N' a ra Mpote ra mfats' i to nu ha tson' i ra bojä ge m' u mbo j ara SEDESEM; ne
- e) N' a ra jäi digeu to xa hoki ya hmunts' ise ne ua ka ra nguu nxädi.

N' angun' au ya ndä da honi n' a ra mfats' i.

Ra m' efi da tsixa digeu ya jäi to da nu ge di m' ui.

Nuu ya jäi hmunts' i to tsixa ra m' efi pets' i ge da nä ne tsa da mä to t' ets' i ngu nzaya, nuä to nu ha ts' oni ra bojä .ge honse tsa da ñä.

Nuu te da mä da thoki dige to tsixa ra m' efi da mä dige di tho made ua da t' ets' i ngu mä xanhio.

Nuu ya jäi to tsixa ra m' efi pets' i ge da nzohn' i pa di te da hoki di tsu hñu nzänä ne m' u ya b' ijar m' edi nem' u ya bi m' ui te da hoki ua te da mä pageu ngotho.

Page da thoki ya hmuntsi ya jäi to ote ra mfatsi, di petsi di m' ui gatho ua di tho made ne n' au ya jä to mfatsi, ne di m' ui ra ndä nzaya, ra mfaxte, ra mpote ra mfatsi to nu ra pote num' u hingi m' ui, ngu mi petsi.

Ra nguu mfats'í da guki ra hem'í ha di tsohn'í ngu xa ngohi dige ra Ndä nzaya di tho hñu ya p aja ra m'efi pa di thoki n'á ra hmunts'í ne m'ú da m'at'í n'itho di medi nate ma goho hora pa di hmunts'í.

Koge di hm'at'í n'itho bi tets'í nuu to bi gohi jar a hmunts'í jäi to tsixa ra m'efi , tsa da m'at'í digeä ra hmunts'í tou ya m'efi, nuu xi pädi ua neu ya jäi hoki ya hmuntsose kongathou, kongeu to kuat'í da nu te hoki page xi da hogi ra m'efi thoki , neu mara hangu thoki ne tsixa ra m'efi.

Nuyu tou ya hmunts'í nu di pets'í da ètsi ne tets'í, nuu hina ge ya to mfats'í di nu ha di tsoni ra bojä , ge honse tsa da ñä.

Nu te da beni da hoki ya hmunts'í da nu te da mä di tho made, num'ú da hñeki, ra ndä nzaya da mäa to da gohi.

Ra hmunts'í da hoki ya m'ati di tsudi hñu nzänä nem'ú da njar m'edi da hoki num'ú ya da ne.

Ra mfaxte da hoki ra hem'í hm'ati konge bi gohi kongeä dige hñu mpa dige ra m'efi da thoki ra hmunts'í ne pa di thoki n'itho di m'edi 24 yaä. Pa da bädi gatho.

Di m'et'ó da thoki nuu ya hmunts'í tsixa ra m'efi, tsa da xifi da ma ja ra hmunts'í tou mpefi ja ya nguu nzaya ote ya jäi tou pädi ra nxadi ñ'oho ua m'ehñä.ua marau ya jäi gatho ya hnini, page da mä page da hogi xanhio te da mä nehe. tou tsixa ra m'efi ua u mara.

Page ya hmunts'í da hoki ya tp tsixa ra hmunts'í ne mä da thogi xanhio, pets'í ge da ma ja ra hmunts'í di tho made digeu to tsixa ra m'efi, njap'ú nehe zäm'ú di m'ui nuä ra ndä tou ge ya hmunts'í ra mfaxte ua ra mpote dige ra mfaxte to stixa ra tsona bojä neu to di mpote ne to xa t'èts'í .

Da njuts'í ra hem'í n'angun'a ja ya hmunts'í ne da hñuts'í te gatho xa mä ne xa ngohi da thoki, n era gäts'í ne da kuata ya nt'untyé neu to tsixa ra hmunts'í.

8.4.2 .Te da hoki

Ge ra m'efi da hoki to tsixa ra m'efi.

- a) Da nu da thoki nu ngatho huxa ya thuhu t'óm'í ne pa di t'uni ra mfats'í, njap'ú nehe da un ha di japi da ñut'í pageu da hn'ú ne, pa di thoki , da nu da ñut'í ja ra mfaxte. Da t'uni tou hnu japa ra m'edi , num'ú ya bi adi neu hingi hoki kongeu te te da mfats'í , pe ne da mfats'í kongeu xi japar m'edi , ge ya jäi tsixa ra m'efi pa di un ha di japi da ñut'í.
- b) Da nu pa ge da ñut'í mara ya jäi da t'uni ra mfats'í kongeu da gäi di thogi da t'uni ra mfats'í.
- c) Da nu da thoki nuu xa pati ha nja mä ha di thoki xanhio ya mfats'í ne da teni ha ta di tsoni.
- d) Da nu ha di japi da teni digena ra mfats'í ; njap'ú nehe da nu da uadi xanhio ta ha di tsoni nu ya mfats'í.
- e) Di tsetsi n'á ra mpote nzaya ka ra tsutbi ne ua n`a ka ra nguu nxadi;
- f) Da nu ha di hoki ne di pati ya nteni mbo pa di teni ha di hoki; ne
- g) Neu mara te mä ya nt'ot'í mä ha di japi

9. Ha njapi da 'ño nuna

9.1 Ha njapi da n'ó

- a) Num' u ya di bon ira hmat' hemi ha T'a Nuu Hmuntsi Xenim'onda, konge ra SEDESEM, Nuu to tsixa ra mfats' i da opi ya hem' i ha mä te adi gatho ya jäi mbo ha t'uni ra mfatsi ne geu xa hñäni ya hemi ngu nuä xa hma, ne habu da thäni u pa da jot' i u; di jutsi n' a ra hem' i mu ya bi ndu ne di gätsi;
- b) Ya thändi habu ya zi dui ya nguu ne habu ja dunti ya nthundi ya nguu ra nguu hmuntsi mfatsi mbo da hñäni ya hemi nuu ya jäi hñatho m' ui ka ya hnini u ngu xa hmä ne di k' ätsi ya hem' i ka ya nguu nzaya ra Nguu tsixa ra m' efi Xanhio ngatho;
- c) Nuä da thändi te da thoki gatho u, ra hemi nuä iot' i petsi da yapi ra nzaya nuä buu ha ra hnini, thändi, mfaste ua ge ra nzaya nehe ha nubu da api n' a ra hemi tode di petsi hmuntsi mfaste neki tho, ra hemi da neke ge xi majuani ä nubu ya xa hñudi ya hemi ya thändi ge xi ra tsemi ä.
- d) Nuä da thändi te da thoki gatho u, ra hemi nuä iot' i petsi da yapi ra nzaya nuä buu ha ra hnini, thändi, mfaste ua ge ra nzaya nehe ha nubu da api n' a ra hemi tode di petsi hmuntsi mfaste neki tho, ra hemi da neke ge xi majuani ä nubu ya xa hñudi ya hemi ya thändi ge xi ra tsemi ä.
- e) Pa ge nu to xi thändi xa m' a, ra gatho Hmuntsi mfatsi u, da hñuni ko ra mfaxte nuu ya thuhu ya jäi to adi ra mfatsi, pa da fadi hangu u, ha ge njabu xa thändi ne xa m' a, ne geu da yut' i pa da tumbi u ra mfatsi, ha ge nehe nuu ya thändi ge njabu xa m' a, nepu mefa da zipabi ra hñäxu mfaxte.
- f) Pa ngatho ya thändi da hmuntsi mbo da hñuni nuä ra hemi nt' uni mfatsi hñuni, ne mefa da thändi nuä n' a ra hogä nte, ne mefa da t' uni nun' a mfatsi, ne ge xi di tsifi ya ndä nzayo di ge ya to ha ra nfaxte u t' üni;
- g) Ngatho ya Mui Jäi da ma ha n' a ra he' mi habu di hutsi, ge hani n' a ra nt' adi mfatsi, ne ge ne ra Hmuntsi Mbo ngu nuu nepabi u pa njabu t' uni nun' a mfatsi;
- h) Num' u ya da thoki ra nguu nzaya ya hem' i xa t' adi ra mfats' i, ra Nguu tsixa ra ne nu, da xifi to thoki thogi ya mfats' i page to di ñut' i da t' uni ra mfats' i ne da t' uni ha di japi da hñä ra mfats' i ngu bi gohi ha di ma;
- i) Ra m' otse ra hñuni da dati hangu di un konge ra ch' ulo hem' i ha kuat' i ra hm' i, ra thuhu ne ha mengu ha da xifi ne ham' u da t' uni konge ra nzaya.
- k) Pageu habu xi japar m' edi xangu ua tho ra thogi, ra Nguu to tsixa ra ne nuse dige ra mfats' i, da nu xanhio hanja di dat' i nuyu ya mfats' i;
- l) Pa di dati nuyu ya mfats' i da häki hinda uni num' u mage te hoki konge ya hmunts' i jäi ne tsoni da nzaya ua te da thogi da thegi pageä to t' uni ra mfats' i.

9.2. Nuu di mpadi t' uni ra mfats' i.

Numu nuna ra jäi di thakui nuna mfatsi ra nguu hmuntsi ka ya 7.1.10.1.2 ge da hñaki ne da hioni ma n' a ra jäi to otua ra bedi nua ya xa hñuxa thuhu pa da thändi da tumbabi mefa ne da zipabi ä, di ge u xa t' üni ra' yo di h' ra mfats' i.

Ra nguu nzaya nuse, da xifi nuä ra nzaya dige ya mpadi bi thoki ne da hoki pa di un ha di japi da dati, dige ra paä bi ñut' i ja ra mfats' i.

11. Nani n'angdi ngu n'angdi.

Ya nzaya to mfatsi di nu ha da japi pa di hoki xanhio pa hinda n'año di thoki, da yopi kongeu mara ya mfeni thoki pa di nte ya hnini ua te hoki ya nzaya

Tsa nehe da da za ya thoka hmunts'i mfatsi, da hoki ya hemi u pa da hmunts'i ne na maxä ya jäi, u, ne nuä ra bojä da hñä xanhio nuä ha ja ra hnini ne ha rgatho M'onda ne Xenì Hnini, ne nuu ya hmunts'i nguunxadi, ne nuu ma ra nguu hmuntsi da ne uni ra mfatsi.

Ra SEDESEM tsa da hoki hangu di gohi ne beni ge xanhio njap'u, page di thoki ha da tsoni dige ya mfats'i.

11. Ha di japi di mfats'i ya hnini.

Nuä ra ntentsi ne da teni ya hmuntsi mfatsi ge t'mbabi u ge da uni ra mfaste ko nu ya hmuntsi mfatsi neki thoge da tetsi nu ra mfaxte.

To da hñäni nuya mfatsi petsi da mpefi ha ra hnini nuä da zipa bi ä, nehe da mpefi ya hmuntsi mfatsi neki tho, ha ya nguu nxadi ne ka hnini.

12. Pa di nfädi**12.1 Ko te di t'üdi**

Da nja nuya ya hmuntsi mfatsi da ntode yabu, ne ngu nuä mangä ra hmända, ne konge ya hanja pa di thoki ya m'e ya hmuntsi nzaya.

Nuu ya befi da thoki da tutsi ha ra hemi befi ra nzaya xeni hnini M'onda, ne ha ya nxi boni ka "Gaceta del gobierno" ka ra web ha hmuntsi ra SEDESEM.

Ne ngu nuä ha mangä ra hemi ra hmända ka ra xeni 18 di ge ra hmända, ne kon gatho ya hem'i ha hñä pa da nte ya m'efi ngu xa hñä ra hmända m'ui ma duj.

"NUNA HMUNTSI HEMI, HINTO RA METI N'A RA MBQHQ NZAYA. HINGI TSA TO DA HÑÄ NUNA NU RA NTE M'UI YA HNINI. NUMU TO DA HÑÄ GE DI NZEKI NUNA PA DA M'Ä FADI NE DA THÄMBI RA BOJÄ KO YA NZAYA NGU NUÄ MANGA KA RA HMÄNDÄ".

12.2 Hmät'i

Nun'a ra m'ati tutsi da hmara nzaya ha ra xeni hnini Monda, ne ko ra hmuntsi mfatsi ra thuhu SEDESEM, ne nuä da m'a ra mfaste, ne njabu nuä da hoki ngu ma ya he'mi thoki.

13. Di negi xanhio

Ra nguu nzaya to tsixa ra m'efi, p_et_s'i tho ra t_sedi pa da m_et_si ya nthuxa thuhu ha ra nguu hmuntsi m_fatsi, ngu nuä manga ra hmanda negi xanhio, ne ha ra x_eni hmända ha ra zo, ha ra x_eni hnini Mondä ne ya dänga hnini, ge gi di handi hanja ga thoki ra m'efi pa ya thuhu ya jäi.

14. Ntheni tho

Ra nguu nzaya tsixa ra m'efi, da un ha di tsixa ra hmuntsi, ne nuu ya thändi nuä ya xa ma ra m_faxte handi nun'a nthuni m_fatsi, ne m_efa da ma hangu ra bojä xa gu, da xipabi ya ta hmu ä.

15. thandi te pädi**15.1 Thandi te pädi n' año**

T_sa te da hioki pa da bädi te xa thoki ne te b_etho te thoki, ha thogi, m'efi ngu kohi ne hangu, konge ra CIEPS, pa di n_za da hogi xanhi ra m_fats' i.

15.2 Una ra uenda xa thokii.

Ra nguu nzaya to hoki, ge xi ra t_sedi pa di üdi yoho ya nfädi nj'eya ka ra CIEPS, ra ndui di ma made mu, pa di n_fatsi konge ya n_zayah_u ne, ge pa xi di hoki ra gäts' i, ne xi di fädi ra nhio m'efi ngu mä

16. Da nja ra tsoni bojä, ha xa thoki xanhio

Ra to nu ha xa ts'oni xanhio ra bojä dige ra m_fats' i da hiandi ra Organo Superior de Fiscalización thändi bojä ha ra x_eni hnini M'ondä, ra nguu hmuntsi m_fatsi su ra'ya mahini h_emi ha ra x_eni hnini M'ondä, ne ra órgano jamasu mbo thändi zipabi SEDESEM,

17. Da Ngaxte

Nuu hingi ha njapi m_pefi nu ya jäi uni ra m_fatsi, da sa da manse n'a, nub_u gatho ya jäi pa njabu da totuä bi ncaso, ne da sa da m'a ha nuä ma ga m'a ngat'i nub_ye ä hiandi xa:

a) Di t'ot'i:

Ka ya nguu ngatho nzaya ha nu ya m'efi pa ya hnini m'üi ka ra Paseo Tollocan m'ede 1003, Col. Zona Industrial, z_uhm' i, C.P. 50071, Z_uhm' i, M'ondä.

b) De ga ntoxgu:

Ra Ta Ngatho Hmuntsi M_fatsi Gatho ya M_ui Jäi ha ra 01 (722)2260182 ne ha ma d_etho hiandi ne gi hña ha ra nt_oxgu ra x_eni hnini Mondä (CATGEM), lada hinte gi jut'i 01 800 6 96 96 96 ne ha m_qte ha ma x_eni hnini hune 070 gi nzote ha nzuni ne hab_u ja ra ta hnini ä.

c) Ka ra m'efi nt'ot'i yapu:

Ka ra m'ehni nt'ot'i yapudgprogramasociales@edomex.gob.mx y en la página www.secogem.gob.mx/SAM.

d) Gei rase:

Nuä handi ra bojä mbo ha ra SEDESEM ge ja ha ra , Paseo Tollocan ra m'ede 1003, Col. Zona industrial Nzuni, Xeni hnini M'onda, C.P. 50071, ntogxu: 01 (722) 2 26 01 94; ne ha ja tsutbi mbo ha bede ya jäi ne habu da t'ai ra mfatsi gi hñani, ne ha ra Ta Hmuntsi Thändi tho u, ne nuya u ya mefa ä ha ra Hmutnsi Ntentsi un ha tsoni xanhio ra bojä.ua ge ra Xeni Hnini M'onda.

YA THOGI

N'A. Di njuki nuna ngu xa hmä ka ra "Gaceta del Gobierno"

YOHO. Nu ya mpodi xa thoki ka ra m'efi nuan, ge di yut'i ra pa ä bi njuki ne xi xa nfÄdi ka ra "Gaceta del Gobierno" ne xi di mutpu ta ha di hmä pa di mpodi ma n'agi ya m'efi.

HÑU. Nuna ra hmunts'i Nzaya kut'i ne teni, pets'i de da m'ui dige mbo di tsudi 15 ya mpa m'efi dege bi boni nuyu ya hem'ha ma ha di thoki, ja ra Ta Hem'i m'a te thogi yap'u "Gaceta de Gobierno".

GOHO. Nuna ra hmunts'i Nzaya kut'i ne teni, dinun ra mfats'i pets'i ge da mehn'i hanha di teni mbo, di tsudi 15 ya mpa di thogi bi m'ui.ya jäi ge da thuni ngu xa m'ä hmä ka ya hem'i nzaya u te di thuni.

KUT'Ä. Gatho ha huxa ya thuhu dige ra mfats'i ra nzänä, Hñunzänä ne ha di japi jarm'edi hanja di ñuni dige ra mfats'i di nte ya hnini Thandi Hñuni ja ra xeni hai m'onda, da boni da ma pa di ote ra mfats'i Nte Hnini Mengu Nzedi me M'onda, konge te t'api ya to da t'uni ya mfats'i, ra paä da ñut'i ra mfats'i, mage ngu ra m'eto thuhu.

RATO. Pa di dati ya mfats'i Di Nte ya Hnini Ñuni xanhio ra Xeni Hai M'onda, di map'u ra jeya 2018 ta da thege ra bojä xa t'epi dige ra jeya 2017, ngu bi boni dige ra thandi ne di mengi da nu; jage ngu di t'uni, da hnu ha di hoki ya hem'i t'uni ra mfats'i 2017, jage da ñ'ep'u page di t'uni raa bojä.

YOTO. Page di dati ya mfats'i digena ra mfats'i, da nu hanja raa bojä m'ui

HÑATO. Nuyu ya hem'i mä ha di thoki, Da nu hadi mädi ngu mä ja ya hem'i thoki njap'u nehe ua di käm'i hingi ne di njap'u ne.

GUTO. Gatho te hingi thandi nuyu ya hem'i ma ha di thoki, da un ha di hoki ya nzaya ngu mä ya hem'i.

Ka ra Hnini Nzuni ra Lerdo, Ta dä hnini Xeni Hai M'onda, ra 19 ra pa n'a ra nzänä ra j'eya 2018.

ÑANTE FRANCISCO JAVIER ERIC SEVILLA MONTES DE OCA

NZAYA MFAXTE PA DA NTE YA HNINI
DIGE RA NDÄ NZAYA XENI M'ONDA